School of Theology at Claremont
1001 1381001

Z
115X
A1
T6

Theology Library

SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

Tab. in us. Schol. 8

TABVLAE IN VSVM SCHOLARVM

EDITAE SVB CVRA IOHANNIS LIETZMANN

8

SPECIMINA CODICVM ORIENTALIVM

CONLEGIT

EVGENIVS TISSERANT

BONNAE

A. MARCVS ET E. WEBER

OXONIAE: APVD PARKER ET FILIVM

ROMAE: FRIDERICVS PVSTET

PONTIFICIVS BIBLIOPOLA

MCMXIV

TA
Z
115X
A1
T6

SPECIMINA CODICVM ORIENTALIVM

CONLEGIT

EVGENIVS TISSERANT

BONNAE
A. MARCVS ET E. WEBER
OXONIAE: APVD PARKER ET FILIVM
ROMAE: FRIDERICVS PVSTET
PONTIFICIVS BIBLIOPOLA
MCMXIV

14-10943 revised

FRANCISCO · MARTIN

SANCTAE · MEMORIAE · PRESBYTERO

PIE · GRATE · QVE

DEDICO

MAGISTRO · OPTIMO

PRAEFATIO

Specimina codicum graecorum et latinorum quae, consilio Iohannis Lietzmann, proxime ediderunt bybliothecae Vaticanae procuratores, tam benivole viri docti pariter atque tirones accepere, ut litterarum orientalium studiosis eadem subsidia, Iohanne Mercati adhortante, praebere statuerimus.

Linguas Hebraeorum, Syrorum, Arabum, Aethiopum et Coptitarum, quae in scholis altioribus edisci solent, in conlectionem nostram recepimus, nec non dialectos quae illis confines sunt, Samaritarum, scilicet, Palaestinensium atque Mandaeorum.

Cum ad solam codicum lectionem academicam iuventutem adducere in animo sit, consulto neglegimus monumenta quae epigraphicam aut cursivam, ut aiunt, scripturam exhibent, papyros, ostraca, nummos et quae metallis aut saxis insculpuntur epigrammata. Plerique codices, quorum imagines phototypas edimus, in scriniis Vaticanis adservantur; non nulla vero specimina e Museo Britannico selegimus, Samaritanum unum, Hebraica duo, plura Syriaca. Exemplum Mandaiticum nec non Alcorani fragmenta antiquissima Parisiensia sunt; libros denique, qui ex Arabia australi nuper in bybliothecam Ambrosianam advenerunt, tabulae duae repraesentant.

In descriptione primo loco ponimus notam, qua codex in praesens signatus cernitur, cui, quotiens superest, antiquiorem adscribimus; deinde possessorum nomina, aetatem, materiam et amplitudinem libri, numerum foliorum seu paginarum. Quae continet codex subiungimus, viros eruditos laudantes qui vel opus ediderunt vel de codice disseruerunt; enarrationes tamen quae in indicibus exstant inpressis, brevitatis causa ut plurimum silentio praeterimus. Deinde paginam enunciamus, cuius imago lectorum oculis subicitur, quae ea conprehendit distinguimus, observationes palaeographicas addimus. In fine subscriptiones damus, et libros, ubi eiusdem scripturae specimina inveniuntur, indicamus.

Cum in libris orientalibus conpendia raro offendantur, pauca tantum exscribimus, lectu scilicet difficiliora. Conpendia solvimus, litteras omissas uncis lunatis includimus.

Restat iucundissimum officium ut vv. cl. Francisco Ehrle, Ignatio Guidi, Friderico Kenyon, Iohanni Lietzmann, Henrico Omont, Achilli Ratti et conlegis carissimis Iohanni Mercati et Pio Franchi de' Cavalieri, qui mihi numquam defuerunt, candidas gratias agam.

Praeterea grato animo nominandi sunt Pompeius Sansaini, qui imagines phototypas curavit, et Albertus Ahn bybliopola vere honestus.

Volumen sacrum sit memoriae Francisci Martin, in catholico Instituto Parisiensi orientalium linguarum magistri, qui, dum plagulae sub prelo iacent, magno studiorum detrimento inmatura morte praereptus est.

Romae. EUGENIUS TISSERANT.

I. Indices.

Bibliothecae Apostolicae Vaticanae codicum manuscriptorum catalogus in tres partes distributus in quarum prima Orientales in altera Graeci in tertia Latini Italici aliorumque Europaeorum idiomatum codices STEPHANUS EVODIUS ASSEMANUS episcopus Apamensis et IOSEPH SIMONIUS ASSEMANUS eiusdem biblioth. praefectus... recensuerunt digesserunt animadversionibusque illustrarunt. Partis primae tomus primus complectens codices Ebraicos et Samaritanos, Romae 1756. Partis primae tomus secundus complectens codices Chaldaicos sive Syriacos, Romae, 1758. Partis primae tomus tertius complectens reliquos codices Chaldaicos sive Syriacos, Romae, 1759.

Catalogus codicum bibliothecae Vaticanae Arabicorum, Persicorum, Turcicorum, Aethiopicorum, Copticorum, Armeniacorum, Ibericorum, Slavicorum, Indicorum, Sinensium; item eius partis Hebraicorum et Syriacorum quam Assemani in editione praetermiserunt, edente ANGELO MAIO eiusdem bibliothecae praefecto, Romae, 1831 (Scriptorum veterum nova collectio IV, part. 2 et V, part. 2).

Catalogue of Syriac manuscripts in the British Museum acquired since the year 1838 by W. WRIGHT, LL. D. Parts I-III, London, 1870-2.

Catalogue of the hebrew and samaritan manuscripts in the British Museum by G. MARGOLIOUTH, M. A. Parts I. II, London, 1899. 1905.

II. Palaeographica.

1) Opera generalia.

Paléographie universelle. Collection de fac-similés d'écritures... publiés d'après les modèles écrits... par SILVESTRE, vol. I. Paris, 1839.

The Palaeographical Society. Facsimiles of manuscripts and inscriptions (Oriental Series) edited by William WRIGHT, London, 1875-1883.

2) Hebraica et Samaritana.

PINNER, Prospectus der der Odessaer Gesellschaft für Geschichte u. Altherthümer gehörenden ältesten hebräischen u. rabbinischen Manuscripte. Odessa, 1845.

Prophetarum posteriorum codex Babylonicus Petropolitanus edidit Hermannus STRACK, Petropoli, 1876.

Ch. D. GINSBURG, The Babylonian codex of Hosea and Joel dated 916 A. D. compared with the received massoretic text (Transactions of the Society of Biblical Archaeology, V (1877), p. 129).

Die Handschriften-Verzeichnisse der königlichen Bibliothek zu Berlin, II, Verzeichniss der Hebraeischen Hss. von Moritz STEINSCHNEIDER, Berlin, 1878.

Ad. NEUBAUER, The introduction of the square Character in Biblical mss. and an account of the earliest mss. of the Bible (Studia biblica et ecclesiastica, III, 2). — Facsimiles of Hebrew Manuscripts in the Bodleian Library illustrating the various forms of rabbinical characters, Oxford, 1886.

Biblical and patristic relics of the Palestinian Syriac literature from mss. in the Bodleian Library and in the library of Saint Catherine on mount Sinai edited by G. H. GWILLIAM, F. Crawford BURKITT and John F. STENNING (Anecdota Oxoniensia, semitic series, vol. I, part. IX, Oxford, 1896).

Christian D. GINSBURG, A series of XVIII fac-similes of manuscripts of the Hebrew Bible with a description, London, 1898.

Catalogue of the hebrew and samaritan mss. in the British Museum by G. MARGOLIOUTH, part II, London, 1905.

M. GASTER, Massoretisches im Samaritanischen (Orientalische Studien Theodor Nöldeke zum siebzigsten Geburtstag (2 März 1906) gewidmet... Gieszen, 1906, p. 535 sq.).

Talmud Babylonicum codicis Hebraici Monacensis 95... arte phototypica depingendum curavit, praefatione et argumentis instruxit Hermann L. STRACK, Leiden, 1912.

3) Syriaca et Palaestinensia.

Anecdota syriaca collegit edidit explicuit J. P. N. LAND, I et IV, Lugduni Batavorum, 1862 et 1875.

W. WRIGHT, Catalogue of the syriac mss. in the British Museum acquired since the year 1838, London, 1872.

Codex Syro-hexaplaris Ambrosianus photolithographice editus curante et adnotante sac. obl. Antonio Maria CERIANI, Mediolani, 1874.

Translatio Syra Pescitto Veteris Tèstamenti ex codice Ambrosiano sec. fere VI photolithographice edita curante et adnotante sac. obl. Antonio Maria CERIANI, Mediolani, 1876.

Williams manuscript. The Syrian Antilegomena Epistles..., written A. D. 1471 by Suleimân of Husn Keifa, edited by Isaac H. HALL, Baltimore, 1886.

The Palestinian Version of the holy Scriptures, five more fragments recently acquired by the Bodleian Library edited... by G. H. GWILLIAM (Anecdota Oxoniensia, semitic series, vol. I, part V, Oxford, 1893).

Eduard SACHAU, Verzeichniss der syrischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, 1899.

Palestinian syriac texts from palimpsest fragments in the Taylor-Schechter collection edited by Agnes Smith LEWIS... and Margaret Dunlop GIBSON..., London, 1900 (8 tab.).

Christlich-Palästinische Fragmente aus der Omajjaden-Moschee zu Damaskus. Bearbeitet u. herausgegeben von Friedrich SCHULTHESS. Mit 5 Tafeln in Lichtdruck, Berlin, 1905.

Nouveaux fragments syropalestiniens de la bibliothèque impériale de Saint-Pétersbourg, publiés par P. KOKOWSOFF avec quatre planches en phototypie, Saint-Pétersbourg, 1906.

The Old Syriac Gospels or Evangelion da-mepharreshê... edited by Agnes Smith LEWIS, with four facsimiles, London, 1910.

Agnes Smith LEWIS et Margaret Dunlop GIBSON, Studia sinaitica, I, VI, VIII, XI; Horae semiticae, III, VI-VII, IX.

4) Arabica.

Catalogi codicum manuscriptorum orientalium Bibl. Bodleianae pars secunda arabicos complectens confecit Alexander NICOLL... editionem absolvit et catalogum Urianum aliquatenus emendavit E. B. PUSEY, Oxoniae, 1835.

Spécimens d'écritures arabes pour la lecture des manuscrits anciens et modernes par un Père de la Cie de Jésus. 2e éd., Beyrouth, 1888.

Die Handschriften-Verzeichnisse der königlichen Bibliothek zu Berlin. Verzeichniss der arabischen Handschriften von W. AHLWARDT, Band X, Berlin, 1899.

Arabic Palaeography. A collection of arabic texts from the first century of the Hidjra till the year 1000, edited by B. MORITZ, Cairo, 1905.

Forty-one facsimiles of dated christian arabic manuscripts with the english translation by Agnes Smith LEWIS and Margaret Dunlop GIBSON with introductory observations on arabic calligraphy by the rev. David S. Margoliouth, Cambridge, 1907 (cf. Studia sinaitica, II, III, V, VII, VIII, XI. — Horae semiticae, III, IX).

The Tajârib al-umam or history of Ibn Miskawayh... reproduced in facsimile... (E. J. W. Gibb memorial, VII, 1), Leyden, 1909.

The Ḥamâsah of al-Buḥturî... photographic reproduction of the ms. at Leiden in the University library with indexes by Proff. R. GEYER and D. S. MARGOLIOUTH. Leyden, 1910.

Manuscriptos árabes y aljamiados de la biblioteca de la Junta, noticia y extractos por los alunnos de la seccion árabe bajo la dirección de J. RIBEIRA y M. ASIN, Madrid, 1912.

5) Aethiopica.

W. WRIGHT, Catalogue of the ethiopic manuscripts in the British Museum acquired since the year 1847.

Die Handschriften-Verzeichnisse der königlichen Bibliothek zu Berlin, III, Verzeichniss der Abessinischen Handschriften von A. DILLMANN, Berlin, 1878.

The life of Takla Hâymânot in the version of Dabra Lîbanôs and the miracles... and the Book of the riches of the kings... by E. A. Wallis BUDGE, London, 1906.

6) Coptica.

Album de paléographie copte pour servir à l'introduction paléographique des actes des martyrs de l'Égypte par Henri HYVERNAT, Paris et Rome, 1888.

É. AMÉLINEAU, Notices des manuscrits coptes de la Bibliothèque Nationale renfermant des textes bibliques du Nouveau Testament (6 planches), Notices et extraits... XXXIV, 2e part. Paris, 1895.

[HORNER], The coptic version of the new Testament in the southern dialect, Oxford, 1911.

W. E. CRUM, Catalogue of the coptic manuscripts in the British Museum, London, 1905. — Catalogue of the coptic manuscripts in the collection of the John Rylands library, Manchester, 1909 (papyrorum tantum imagines continent).

CONSPECTVS TABVLARVM

(Tabulae praebent veram codicis mensuram, illis tantum exceptis quae stellula notantur)

CODICES SAMARITANI

1 Barberin. or. 1. Pentateuchus tritaplus (Damasci exaratus) . . . . ante an. 1227.
2a Br. Mus. or. 5034. Liturgia Samaritana . . . . an. 1258.
2b Vat. samar. 3. Liturgia Samaritana . . . . saec. XIV.

CODICES HEBRAICI

Scriptura quadrata.

3 Br. Mus. or. 4445. Pentateuchus (in Oriente exar.) . . . . . . saec. IX.
4 Vat. heb. 448. Pentateuchus cum paraphrasi chaldaica . . . . . saec. XI.
*5 Br. Mus. or. 2363. Pentateuchus cum paraphrasi chaldaica . . . . saec. XII post med.
*6 Urbinas heb. 1. Biblia (in Germania script.) . . . . an. 1295.
7 Vat. heb. 12. Hagiographa (Soriae in Hispania exar.) . . . . . ante an. 1331.
8 Vat. heb. 7. Pentateuchus et Hagiographa (scriptura hispanica) . . saec. XIII/XIV.
9a Vat. heb. 1. Pentateuchi rotulus (scriptura germanica) . . . . . saec. XIII/XIV.
9b Vat. heb. 453. Pentateuchi rotulus (Damasci exaratus?) . . . . . saec. XV/XVI.
10 Vat. heb. 66. Sifrā (in Oriente exar.) . . . . saec. XII.
11 Vat. heb. 133. Talmud Hierosolymitanum (in Germania exar.) . . saec. XIII.
12a Vat. heb. 497. Siddūr (in Oriente exar.) . . . . saec. XIV.
12b Vat. heb. 221. Opera cabbalistica (in Rotensi oppido exar.) . . . an. 1383.

Scriptura rabbinica.

13 Vat. heb. 117. Talmud Babylonicum (scriptura germanica) . . . . an. 1335.
14 Vat. heb. 324. Maḥzōr (in Gallia exar.) . . . . an. 1399.
15a Vat. heb. 46. Raši in Pentateuchum . . . . an. 1384-5.
15b Vat. heb. 408. Iosephi Gorionidis historia iudaica (Fani exar.) . . an. 1444.
16a Vat. heb. 414. Davidis Qimḥi lexicon . . . . saec. XV.
16b Vat. heb. 473. Psalterium (Ulyssipone exar.) . . . . an. 1494.
17a Vat. heb. 256. Moysis Maimonidis Moreh Nebūkīm (Barcinonae exar.) an. 1357-8.
17b Vat. heb. 343. Averrois de auditu physico (partim in Creta insula exar.) . . . . saec. XIV et an. 1525.
18a Vat. heb. 379. Astronomica (Syracusis exar.) . . . . an. 1482-8.
18b Vat. heb. 357. Alcoranus . . . . saec. XIV/XV.
19a Vat. heb. 92. Commentarius in Proverbia (scriptura graeca?) . . . saec. XIV.
19b Vat. heb. 210. Opera cabbalistica (Ferrariae exar.) . . . . . . an. 1550.

CODICES SYRIACI

Scriptura *estranghēlā*.

20 Br. Mus. add. 12,150. Eusebii Theophania (Edessae exar.) . . . . an. 411.
21a Br. Mus. add. 17,182. Aphraatis demonstrationes (Edessae exar.) . . an. 474.
21b Vat. syr. 160. Vitae sanctorum . . . . saec. V.

22a Br. Mus. add. 17,126. Philoxenis in Evangelia (Hierapoli exar.) . . an. 511.
22b Br. Mus. add. 14,609. Clementinae recognitiones . . . . an. 587.
23 Br. Mus. add. 12,134. Exodus syro-hexaplaris . . . . an. 697.
24 Br. Mus. add. 17,134. Hymni Severi Antiocheni et aliorum. . . . saec. VII ex.
25 Vat. syr. 268. Evangeliorum versio Philoxeniana . . . . an. 859.
26 Vat. syr. 152. Massora Karkaphensis (in monte Singăr exar.). . . an. 980.
27 Br. Mus. add. 12,139. Lectionarium pro Iacobitis (Antiochiae exar.). an. 1000.

Scriptura *sertā* seu occidentalis.

28 Br. Mus. add. 14,548. S. Gregorii Nazianzeni orationes . . . . . an. 790.
29a Vat. syr. 158. Aristotelis Organon et anonymus in Isagogen . . . saec. X.
29b Vat. syr. 59. Maronitarum officia pro defunctis . . . . an. 1266.
30a Vat. syr. 146. Iohannes Maro adversus Monophysitas (in regione Bybliensi exar.) . . . . an. 1472.
30b Vat. syr. 18. Evangeliarium pro Iacobitis (in deserto Scetensi exar.) an. 1481.
31 Vat. syr. 29. Maronitarum anaphorae (in Cypro insula exar.). . . an. 1535.
32 Borg. ar. 232. Georgii al-Makin chronici prima pars. . . . . . an. 1562.

Scriptura Nestorianorum seu orientalis.

33a Br. Mus. add. 7157. Novum Testamentum (in coenobio Bēt Qōqā exar.) . . . . an. 768.
33b Vat. syr. 471. Novum Testamentum (in monasterio ʿAbdīšōʿ prope Amadiam exar.) . . . . an. 1234.
34a Vat. syr. 22. Epistularium pro Nestorianis (in Malabaria exar.) . . an. 1301.
34b Vat. syr. 176. Salomonis Basrensis liber apis . . . . an. 1476.
35a Vat. syr. 45. Pontificale pro Nestorianis (in Mozambico exar.) . . an. 1556.
35b Vat. syr. 151. Timothei II liber de Sacramentis Ecclesiae (Hierosolymis exar.) . . . . an. 1613.

Scriptura Melkitarum.

36a Vat. syr. 21. Epistularium pro Melkitis (in monasterio s. Panteleemonis prope Antiochiam exar.) . . . . an. 1041.
36b Vat. syr. 74. Triodion . . . . an. 1215.
37a Vat. syr. 347. Menaeum. . . . . an. 1487.
37b Vat. syr. 55. Euchologion (in pago Maʿlūlā exar.). . . . . saec. XVI.

CODICES PALAESTINENSES

38 Vat. syr. 19. "Evangeliarium Hierosolymitanum" (apud Antiochiam exar.) . . . . an. 1030.
39a Br. Mus. add. 14,450. Evangeliorum fragmenta . . . . saec. VII.
39b Br. Mus. or. 4951. Euchologion (in Aegypto exar.) . . . . saec. XII/XIII.

CODEX MANDAITICUS

40 Paris. sab. 1. Thesaurus seu Ginzā . . . . an. 1560.

CODICES ARABICI

Alcorani.

*41a Paris. ar. 328 (1). Alcorani fragmenta . . . . saec. VIII/IX.
*41b Paris. an. 328 (4). Alcorani fragmenta . . . . saec. VIII/IX.
*42 Paris. ar. 324. Alcorani fragmenta . . . . saec. VIII/IX.
43a Vat. ar. 212. Alcoranus (in Hispania descriptus) . . . . saec. XII.
43b Vat. ar. 214. Alcorani pars (scriptura occidentalis) . . . . . . saec. XIII.
44a Vat. ar. 197. Alcorani pars . . . . ca. an. 1487.
44bc Vat. ar. 435. Alcoranus . . . . an. 1533.

Codices a Mahumetanis in Oriente exarati.

45a Vat. ar. 18. Evangelium sec. Lucam (Cahirae exar.) . . . . . . an. 993.
45b Vat. ar. 726. Ibn al-Furāt historia dynastiarum et regum . . . . ante an. 1404.
46a Vat. ar. 395. Al-Ḥarīrī consessus . . . . an. 1323.
46b Vat. ar. 319. Aṭ-Ṭūsī, Almagesti epitome (in urbe Baġdād exar.) . an. 1284.
47a Vat. ar. 505. Aṭ-Ṭūsī, Qawā'id al-ʿaqā'id . . . . an. 1258.
47b Vat. ar. 519. Az-Zanǧānī, Tasrīf al-ʿIzzī . . . . an. 1548.
48a Borg. ar. 53. Preces moslemicae . . . . an. 1682.
48b Borg. ar. 44 (1). Az-Zanǧānī, Tasrīf al-ʿIzzī . . . . } ca. an. 1517.
48c id. (2). Al-Ǧurǧānī liber centum regentium . . . . . . }
48d Vat. ar. 725. Al-Maqrīzī historia Aegypti . . . . an. 1450.

Scriptura Arabiae meridionalis.

49a Mediolan. Ambros. ar. nov. ser. A. 42. Al-ʿUkbarī, Tabyān fī iʿrāb al-Qur'ān . . . . saec. XIII ex.
49b Id. A. 106. Al-Buḫārī, Aṣ-ṣaḥīḥ . . . . an. 1359.
50a Id. A. 53. Ius zaiditicum . . . . an. 1406.
50b Id. A. 6. Commentarius in Alcoranum . . . . an. 1506.
50c Id. A. 2. Ius zaiditicum . . . . an. 1626.

Scriptura occidentalis.

51a Vat. ar. 310. Isaac Iudaei liber de urinis . . . . an. 957.
51b Borg. ar. 165. Abū Rifāʿah ʿUmarah b. Waṭimah prophetarum historiae saec. XV ex.
52a Vat. ar. 477. Ibn Hamdīs poëmata . . . . an. 1210.
52b Borg. ar. 171. Traditionum conlectio . . . . an. 1519.
53 Borg. ar. 129. Pentateuchus . . . . saec. XIV.

Codices Christiani.

54 Vat. ar. 71. Florilegium monasticum (in laura s. Sabae exar.) . . an. 885.
55 Borg. ar. 95. Evangelia . . . . saec. IX.
56a Vat. ar. 84. S. Macarii homiliae (ex coenobio s. Aecaterinae in monte Sina) . . . . an. 1043.
56b Borg. ar. 71. Evangelia . . . . saec. XI/XII.
57a Vat. ar. 109. Mares, liber turris (in oppido Ǧezirah Ibn ʿUmar exar.) an. 1214.
57b Vat. ar. 90. S. Iohannis ep. Paralos oratio (in oppido Qūṣ exar.) . . an. 1218.

58	Borg. ar. 22. Testamentum D. N. I. C. (Cahirae exar.)	an. 1348.
59a	Vat. ar. 581. Psalterium	saec. XV ex.
59b	Vat. ar. 918. Preces Melkitarum	saec. XVIII.
59c	Vat. ar. 788 B. Evangelium sec. Lucam	an. 1539.
60a	Vat. ar. 55. Euchologion pro Melkitis (in pago Maʿlūlā exar.)	saec. XVI.
60b	Vat. ar. 131. Maximi Peloponnesii contra Latinos	an. 1714.
61a	Borg. ar. 18. Abrahami Ecchellensis miscellanea (Romae exar.)	saec. XVII ante med.
61b	Vat. ar. 4. Liber psalmorum (Romae exar.)	an. 1711.
61c	Borg. ar. 38. Leontii Sālim praefatio ad Pseudo-Augustini manualis translationem	an. 1780.
61d	Borg. ar. 48. Genesis (Romae exar.)	saec. XVIII.

CODICES AETHIOPICI

62	Borg. aethiop. 3. Libri Regum	saec. XIII/XIV.
63	Borg. aethiop. 2. Canonum conlectio	an. 1442.
64a	Vat. aethiop. 21. Liber precum	saec. XIV.
64b	Vat. aethiop. 60. Precum libellus	saec. XVI.
65	Vat. aethiop. 71. Liber Henoch	saec. XVII.
66	Borg. aethiop. 4. Evangelia	saec. XVIII.

CODICES COPTICI

Codices sahidici.

67	Borg. copt. 109^{65}. Evangeliorum fragmenta	saec. V/VI.
68	Borg. copt. 109^{63}. Novi Testamenti fragmenta	saec. VI/VII.
69a	Borg. copt. 109^{50}. Evangeliorum fragmenta	saec. X/XI.
69b	Borg. copt. 109^{55}. Evangelii sec. Lucam fragmentum	saec. VIII/IX.
70	Borg. copt. 109^{18}. Psalmorum fragmenta	saec. IX/X.
71	Borg. copt. 109^{80}. Epistularum s. Pauli fragmenta	saec. X (?).
72	Borg. copt. 109^{100}. Liturgiae fragmentum.	saec. IX/X.
*73	Borg. copt. 109^{103}. Liturgiae fragmentum graeco-copticum	saec. IX/X.
74	Borg. copt. 109^{98}. Lectionarii fragmentum.	saec. XIII/XIV.

Codex fayyumicus.

75	Borg. copt. 109, cass. II, fasc. I. Isaiae fragmentum	saec. IX/X.

Codices memphitici.

76	Vat. copt. 57. S. Iohannis Chrysostomi homiliae	saec. X.
77	Vat. copt. 63. Acta martyrum.	an. 956.
78	Vat. copt. 14. S. Pauli epistulae (in oppido Pemǧe exar.)	an. 1357.
79a	Vat. copt. 71. Abū 'l-Barakāt scala magna (in monasterio Tammôou oppidi exar.)	an. 1319.
79b	Barberin. or. 17. Horologion	ante an. 1425.

CODEX POLYGLOTTUS

80	Barberin. or. 2. Psalterium pentaglottum (in monasterio Scetensi s. Macarii exar.)	saec. XIV.

E. Tisserant

SPECIMINA CODICVM ORIENTALIVM

1. Barberin. or. 1, Damasci pro Nicolao Claudio Fabricio de Peiresc an. 1631 emptus et ab ipso ex testamento legatus Francisco S. R. E. Card. Barberini. Codex Damasci exaratus est an. 1227 (heg. mense rabīʿ al-āḫir 624), vel forsitan antea, nam subscriptiones, quae post preces adiciuntur in fine Exodi (f. 124) et Numerorum (f. 218), non videntur prima manu adpositae. Fol. 261-264 an. 1482 (heg. 14 ǧumādā II 887) subpleta. Chartae parvae aliae alio tempore ad lacunas inplendas additae sunt. Membr., cm. 50×29,5, fol. 266. — Pentateuchus tritaplus, scilicet textus hebraeo-samaritanus cum versione arabica, auctore Abū Saʿīd b. Abī 'l-Ḥusayn b. Abī Saʿīd, cumque targum samaritano. De hoc pretiosissimo codice multi disseruerunt, quorum nomina facile invenies. — Quam damus, pars fol. 82ᵛ superior continet Exod. 16,15 ויאמר - 21. Huius sectionis textum hebraeo-samaritanum et paraphrasin samaritanam in bibliis polyglottis Parisinis vel Londinensibus repperies, arabicam vero interpretationem apud Abraham Kuenen, *Libri Exodi et Levitici secundum arabicam Pentateuchi samaritani versionem,* Lugduni Batavorum, 1854, pag. ٢٠٠. Litterae arabicae ع ظ ض ذ خ expressae sunt litteris ע ט צ ד ח lineola vel puncto superne instructis, ث autem litt. ת lineola aut tribus punctis superinpositis. — Fol. 176ᵛ imaginem aere incisam dedit Ioseph Blanchinus, *Evangelium quadruplex*, Romae, 1749, II, tab. post fol. dciv, sed vide potius fol. 49ᵛ almo solis lumine depictam imaginem in *Pal. Soc. Or. Ser.* tab. 89. Subscriptio in fol. 124: וזה· בחדש· רביע· אחרון· שנת· ארבע· ועשרים· ושש· מאות·| וכתב· בידו· והפקד· עליה·| אב· נצענה· בן· למלכות· ישמעאל:·. In fol. 218, post eadem verba: אחותי· בן· אבי· פתח· בן· אב· נצענה· ובניו·| ובני· בניו· ואחרידהם· בית· רבני· קהלה· בדמשק· למקרא·| בסדרה· בשבתות· ובמועדים·

ואמר· משה· להן··	فقال. موسى. لهم··	§ ויאמר· משה· אליהם··
הו· לחמה· דיהב	هو. الطعام. الذى	הוא· הלחם· אשר· נתן
יהוה· לכון· למיכלה:	اعطاكم. الله. قوتا:	יהוה· לכם· לאכלה:
דן· ממללה· דפקד	هذا. الامر الذى. وصا	זה· הדבר· אשר· צוה
יהוה· לקטו· מנה	الله. القطو<ا>. منه. كل	יהוה: לקטו· ממנו

2 a. Brit. Mus. or. 5034, an. 1258 (post exodum 2903, Copt. {1}972, Pers. {1}635, Graec. 1577, heg. 656, Heb. ?) die 12 mensis rabīʿ I = 19 adār. exar., membr., cm. 26,5×19, fol. 72. — Liturgia samaritana. Codicem adcurate descripsit Georgius Margoliouth, *An ancient ms. of the Samaritan liturgy* in *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft,* 51 (1897),

pag. 499-507, et ex eo pauca edidit A. Cowley, *The Samaritan liturgy*, Oxford, 1909, Appendix, II, 872-877. — Quam damus, pars superior fol. 40ᵛ continet versiculos Levitici in textu hebraeo-samaritano die sabbati legendos scilicet: Lev. 9, 20. 22; 10, 9-10; 18, 1-2. 30; 19, 4. Textum repperies in bibliis polyglottis Parisinis et Londinensibus, charactere autem quadrato in editionibus Beniamini Blayney et Iulii H. Petermann.

§ וישם˙ את˙ החלבים˙ על˙ החזות | ויקטיר˙ החלבים˙ המזבחה.

2 b. Vat. samar. 3, olim hebr. 483 (ca. 1800), saec. XIV, ut vid., exaratus, chart., mm. 121×100, fol. 193. — Liber liturgicus Samaritanorum, quem *Defter* h. e. διφθέραν vocant. Huius codicis apographum confecit Iohannes Bollig, quo usus textum edidit A. E. Cowley, *The Samaritan liturgy*, Oxoniae, 1909. — Quae exhibemus, fol. 4ᵛ-5 respondent pag. 7 editionis, lin. 11-26.

§ אל˙ אלהי˙ הכהנים | אל˙ אלהי˙ הרגריזים | אל˙ אלהי˙ המשכן˙ הקדש | וכל˙ כלי˙ הקדש | א(היה) א(שר) א(היה).

3. Br. Mus. or. 4445, cuiusdam Persae saltem usque ad saec. XVII, ut ostendunt notae foll. 1 et 186ᵛ, circa an. 820-850 exaratus, membr., cm. 42×32,5, fol. 186 (inter quae folia 55 an. 1540 chartis subpleta). — Pentateuchus, quem descriptum invenies a Christiano D. Ginsburg, *Introduction to the massoretico-critical edition of the hebrew Bible*, London, 1897, pag. 469-474; cf. G. Margoliouth, *Catalogue of the hebrew and Samaritan mss. in the Br. Mus.*, London, 1899, pag. 36-39. — Fol. 42, cuius imaginem habes, continet Gen. 50, 23 - Ex. 1, 14 וימררו. Vocalium signa eodem tempore quo litterae exarata videntur, massora autem ca. an. 900-940 (Ben Ašer adhuc vivente) adiecta est. ה et ח, ן et ז vix inter se distinguuntur. Ad inplendas lineas partes litt. א (I, 12; II, 4; III, 20) vel puncta superna (I, 14; II, 9; III, 3, 13, 20) librarius addidit sive exeuntibus versibus, sive etiam in mediis lineis (ex. grat. II, 13). Punctum duplex sive *sōf pasūq* nunquam prima manu scriptum est; quandoque altera manu additum repperies sive in fine lin. (I, 19; II, 10) sive in medio (II, 9). Sectionem apertam פתוחה habes (II, 21), quae nulla littera distinguitur. Notas massorae parvae, quae inter columnas continentur, circulus indicat, suprascriptus cum ad verbum unum nota refertur, inscriptus cum ad verba duo nota pertinet. Exempla notarum sunt II, 5 כ̇ה̇ : מצרימה (vicies quinquies in totis bibliis); II, 18 ו̇ : במאד מאד (sexies). Massora magna in marginibus summo et externo continet seriem verborum binorum זוגין, quorum prius וכל est (cf. II, 15 וכל אחיו et וכל הדר) et quae in sacris bibliis coniuncta semel repperiuntur. In margine inferiore quinque notas distinguunt circuli:

1. (וביתו Ex. 1, 1) וביתו ו̇ ואלה שמות ואנשיו אשר˙ וישב דור וביתו אשר ישב וחמדו שדות ועם־האלהים.

2. (Ex. 1, 5) ד פסוק אית בהון | וכל וכל וחד מלה ביניהון וימת יוסף וכל אחיו ויקם פרעה לילה לכל כלי המשכן ופקדת משמרת ויאמר המלך אל אתו וישמע המלך יהויקים וכל גבוריו ואמרת אליהם שמעו דבר יהוה מלכי יהודה.

3 + 4. (ירבה, 1, 10) ירבה ה̇ נתחכמה וכאשר יענו אתו | ובקרך ב̇ בו ברבות רשעים. וכל דם מיך לכי וכי דכותהון בר מן חד ואל אלהים כי־ירבה.

5. (וכאשר, 1, 12) וכאשר ברא(ש) פס(וק) וענו יאמרו | אליך

Massora in fine Geneseos pauca continet: I, 21; פ̇ד̇ h. e. 84 versiculi in ultima sectione libri. — II, 1-2: סכום פסוקים כל הספר א̇ל̇ל̇ד̇ (notandum est signum ℵ=אלף pro simplici א). — Specimina

praestantissimi codicis habes apud Christianum D. Ginsburg, *op. cit.*, pag. 469; *A Series of XVIII facsimiles of mss.* London, 1898, tab. I (fol. 94ᵛ = Lev. 11, 4 הגרה-21), et apud G. Margoliouth, *Catalogue*... tab. I (= fol. 106, Lev. 20, 8 יהוה-21 אחיו). Eiusdem aetatis est codex prophetarum a Moyse ben Ašer, si subscriptio vera est, an. 897 descriptus et nunc in Qaraïtarum synagoga Cahirensi adservatus, cuius specimina dederunt Ad. Neubauer, *The Introduction of the square characters in biblical mss. and an account of the earliest mss. of the Old Testament*, in *Studia biblica et ecclesiastica*, III (1891), tab. I. II, et Richardus Gottheil, *Some hebrew manuscripts in Cairo* (*Jewish Quarterly Review*, XVII, july 1905). Paullo recentior est codex Petropolitanus prophetarum, qui signa vocalium Babylonica praebet, an. 916 exaratus et integre editus ab Hermanno Strack, *Prophetarum posteriorum codex Babylonicus Petropolitanus*, Petropoli, 1876 (cf. Am. 9, 10 - Abd. 1, 5 apud Fulcranum Vigouroux, *Dictionnaire de la Bible*, I, post col. 1360).

4. Vat. heb. 448 [Kennicott 283], olim Ottobonianus, saec. XI, ut equidem puto, exaratus, notula enim fol. 349ᵛ נשלם שנת ה׳ אלפים יב לב״ה׳, saec. XV adiecta, ut falsa reicienda est, membr., mm. 328×298, fol. 350. — Pentateuchus cum paraphrasi chaldaica versiculis alternis. — Pars superior fol. 152, cuius imaginem damus, continet Exod. 40, 9 (targum) ותרבי - 11 (targ.) בסיסיה + 12 (targ.) במיא - 15 עולם + 16 אותו - 18 (targ.) ־ית. Ad lineas conplendas, scriba tum litterarum particulis utitur, tum litteram postremam paululum dilatat (cf. ת, II, 6). Lineolam sup. seu *raphe* librarius tenuissime ducit, plerumque tamen omittit. Cf. יתיה I, 2; קודשא I, 4 etc.

5. Br. Mus. Or. 2363 [Ginsburg 43], saec. XII post med. in Babylonia vel in Persia vel in Arabia meridionali exaratus, membr., cm. 38×30, fol. 212. — Pentateuchus hebraice et chaldaice (תרגום אונקלוס) versiculis alternis. Codicem optime enarraverunt Christianus Ginsburg, *Introduction*..., pag. 691-696 et Georgius Margoliouth, *Catalogue*..., pag. 39-40. — Fol. 115, cuius imaginem damus, continet Num. 21,2 עריהם-16 הבער. Vocalium signa suprascripta sunt quae Babylonica vocantur, cf. G. Margoliouth, *The superlinear punctuation, its origin*..., *Proceedings of the Society of Biblical Archaeology*, XV (1892-93), pag. 164-205 et Paulum Kahle, *Der massoretische Text des AT nach der Ueberlieferung der Babylonischen Juden*, Leipzig, 1902. Concordantia signorum suprascriptorum et infrascriptorum haec est: ·בּ, בִּי=בִ, בִי, בּי; בּי, בֵּי=בֵי, בֵ; (וּ=ו) בּ, בּוּ=בֻ, בוּ, בוּ; בּוּ=בּ, בּ; בּ=בַ (בֶ); בּ=בָ (בֳ); בּ=בְ, בֲ, בֱ, בֳ, בֶ.
Signa vocalium communia saepe in versiculis textus hebraici manu recentiore adpicta sunt. Massora magna duabus linn. imo margine conprehenditur, illa autem quae marginem superiorem inplet recentior est et a duobus saltem librariis addita.

Massorae magnae nota prima de verbo ארנון quod defective octies scribitur in Pentateucho abrupte incipit in margine summo: ושׁה חסר וכל נביא(ים) וכתוב(ים) מות(ר) מלא בר מן חסר מן הירדן מזרח שמש (II Reg. 10, 33) ∴ | נגבל ט̇ חסר בליש(נא) וסימנ(יהון) היצא מגבל (Num. 21, 13) צדדה (Num. 34, 8) וזפרנה (Num. 34, 9) משפם הרבלה ב̇ בו דקד(ם) (Num. 34, 11 bis) לראו|ביני ושלאחריו (Deut. 3, 16. 17) ובעמק (Ios. 13, 27) נשמדנו (II Sam. 21, 5) ∴ ונשען ב̇ וסימ(נידהון) לגבול מואב (Num. 21, 15) על ״י קדוש ישרא׳ ∴

In imo margine: אתהם ה̇ וס(ימניהון) וינשק לבניו ולבנותיו (Gen. 32, 1) והזהרתה אתהם (Ex. 18, 20) ויחרם אתהם (Num. 21, 3) אשר יקראו אתהם (I Par. 6, 50) כבקרת (Ez. 34, 12) וחד המה ישפטו אותהם (Ez. 23, 45) וחד וברא אתם (Gen. 1, 27).

6. Urbinas heb. 1 [Kennicott 228], an. 1295 germanico charactere exaratus, membr., mm. 551 × 395, fol. 979. — Biblia cum utraque massora et chaldaica paraphrasi. Pentateucho adscribitur פירוש רש״י seu R. Salomonis Isaac filii Iarḥī commentarius. — Fol. 145ᵛ pars inferior, quam praebemus, Levit. 27, 23 (targum) ההוא - 26 (targ.) קדם + 28 קדשים - 30 (targ.) דארע<א> + 33 ותמורתו usque ad finem continet. Commentarii adsunt vv. 28-33 apud A. Berliner, *Raschi (Salomonis Isaacidis) in Pentateuchum commentarius,* Berolini, 1866, pag. 242 sq.; ed. alter. p. 280-281. Massora magna in margine inferiore primae et ultimae unius cuiusque fasciculi paginae ita adscripta est, ut ornamenta varia referat. Ad inplendas lineas, librarius tum litteram ultimam latiorem facit, tum partem litt. ה posteriorem scribit (cf. מ, col. II, lin. 16, et ב expunct., col. II, lin. 1). Subscriptio est in fol. 976ᵛ: אני יצחק ברביש שמעון הלוי מסרתי | חצי הספר להנדיב ר(בי) עליאזר בר | שמואל השם יזכהו להגות בו בניו | ובני בניו עד סוף כל הדורות אמן סלה: וסיימתי | לשנת חמשת אלפים | ו(נ (in ms. חמשים וחמשה לפרט בחמשה עשר בכסליו.

Massora magna inc. ח̇ פסו(קיא) דאית בהון ואם ואם וסימנידהון˙ ואם בחקתי תמאסו˙˙ (Lev. 26, 15) ואם בבהמה הטמאה˙ (Lev. 27, 27) ואם לא יגאל את השדה (Lev. 27, 20) ואם˙ נביאים (Ier. 27, 18) etc.

Commentarius inc. חרמים לכהני(ם) ומקר(א) זה כמפ(רש) לגבוה | מאדם כמו שהחרים עבדיו ושפחותי(ו) | הכנענים: (v. 29) כל חרם אשר יחרם מן | האדם וגו(מר) היוצא ליהרג ואמר אחד | ערכו עלי לא אמ(ר) כלום:

7. Vat. heb. 12 [Kennicott 231], olim 4 (cf. invent. Iulii Bartolocci an. 1650), ab Isaac de Qalo דקאלו cuidam synagogae an. 1331 legatus, saec. XIV ineunte, Soriae in Hispania, ut vid., exaratus, cum sit eadem manu qua codex 11 an. 1311 (החסד = 5072 Iud.) ab Abraham filio Ioseph Sarqāsaniel סרקסניאל pro eodem Isaac filio Iosue de Qalo Soriae descriptus. Membr., mm. 365 × 288, fol. 214. — Hagiographa. — Fol. 58 pars superior, cuius imaginem damus, Ps. 118,1-12 (seu Ps. 117,1–118,8) continet. In libris poeticis στιχηρῶς descriptis, librarius litteris dilatatis non usus est, in aliis libris usus est. Linea una in summo margine, duae in imo massoram magnam praebent, parvam habes in marg. externo. Notula donationem conmemorans in fol. 1 charactere rabbinico cursivo: ספר ת<ה>לים וכתובים הקדיש ר(בי) יצחק ז(כרונו) ל(חיי) ה(עולם) ה(בא) בר̇ יהושע שבתי דקאלו בשעת פטירתו | שנת צ̇ב̇ לפרט היצירה.

8. Vat. heb. 7 [Kennicott 484], olim 9 (inv. an. 1650), saec. XIII-XIV manu hispanica exaratus, membr., mm. 243 × 183, fol. 464. — Pentateuchus et Hagiographa cum *Haftarot* in marg. fol. 222ᵛ-273. — Quod damus fol. 9ᵛ, praebet Gen. 1, 1-14 להבדיל. Massora magna in modum ornatus scripta est parvaque inter columnas et in margine dextra. Notas massorae magnae, quae ex angulis procedunt, facile dignosces cum codex nitidissime exaratus sit et creationis narratio notissima. — Cf. specimina codicum hispanicorum an. 1246 et 1448 apud C. Ginsburg, *A series . . .* tab. 9 et 14.

9 a. Vat. heb. 1, olim Palatinus, saec., ut videtur, XIII-XIV, coriis quinquaginta tribus constans, cm. 64-65 circiter altus, cuius columnae linn. 52 conprehendunt. — Pentateuchi rotulus pro usu liturgico. — Linn. 9-19 col. I, quarum imaginem damus, Gen. 1, 8 בין - 14 לרקיע continent. Litteris inpositae sunt lineolae quas *tāgin* vocant. Forma litt. ה communis est apud *Aškenazīm.*

9 b. Vat. heb. 453, olim cuiusdam Damascenae synagogae, Clementi XI a Luṭf Allāh Melkita oblatus, saec. XV-XVI (?), coriis sexaginta sex constans, cm. 61 ca. altus, cuius columnae linn. 42

habent. — Pentateuchi rotulus. — Col. I linn. 11-22, quas tibi praebemus, Gen. 1, 8 מעל - 14 להבדיל continent. Litterae apicibus seu *tāgin* ornantur.

10. Vat. heb. 66, olim 351, pro bybliotheca Palatina die 21 febr. 1541 emptus, saec. XII, ut vid., in Oriente exaratus, membr., mm. 221 × 176, fol. 234. — In Leviticum commentarius qui *Sifrā* seu *Tōrat hakkōhanim* dicitur. — Quod damus, fol. 15 partem sectionum פרק ז (in ms. פרק א) et פרשתא ז (in ms. פרשה ו) continet et fol. סג^{v}, lin. 13-fol. סד, lin. 9 editionis *Qorban Aaron,* Venetiis, di Gara, 1609-11, respondet. Textum invenies in edd. libri *Sifrā* et totius *Mehiltā*. Signa vocalium sunt illa orientalia de quibus vide sis Paulum Kahle, *Der Masoretische Text des AT nach der Ueberlieferung der Babyl. Juden,* Leipzig, 1902, p. 24: ˟ = ā; ˅ = ă; ¨ = e; · = i; ⁝ = o; ׀ = u; ¯ = *šewa* simplex et conpositus. Litterae שׂ et שׁ suprascriptis ש et ם litterulis distinguuntur. Litt. ק (pro דק) pronuntiationem molliorem בג"דכפ"ת designat. Litt. ת et ז signumque ⌊ interpunctionis adcentuum vices gerunt.

11. Vat. heb. 133, vet. 289, olim Palatinus, saec. XIII, membr., cm. 39,5 × 31, fol. 152. — Talmudis Hierosolymitani tractatus varii, ut primus novit I. I. Kahan (cf. H. L. Strack, *Einleitung in den Talmud,* 4[e] Aufl., Leipzig, 1908, p. 74, ubi perperam 333 num. pro 133 positus est). — Fol. 27 pars inferior, cuius imaginem habes, Berakōt 1 (*g^e^mārāh*) הזאב ואחר - 2 (*mišnāh*) [למפרע] הקורא + id. בשר היה - 2 (*g^e^mārāh*) נגין (ed. סגין) continet, in ed. Bombergiana, fol. ה^{2a}, lin. 19-35 + 44-61.

12 a. Vat. heb. 497, saec. XIV in Syria, ut videtur, a quodam Mardochaeo exaratus, chart., mm. 186 × 130, fol. 326. — *Siddūr* seu liber precum, interiectis liturgicis commentariis arabice. — Fol. 48^{v}, quod damus, ultima verba cap. II (de sabbato) et principium cap. III (de neomenia) continet. Notanda est forma conpendii יוי = יהוה in lin. 12. Subscriptio in fol. 325 arabice: אסתתם בעון אלה תע(אלי) וחסן תופיקה | כתבת כתאב אשוק מני איכמו׳ | ופי אמלי באני אעוד איכמו׳ | ואן חאל חכם אלה ביני ובינכמו׳ | אמות גריבא ואסלאם עליכמו׳ | תם בעון الله تـعا(لى) | והכתב עבריה העקרוני | חצי הספר זה כתבתי ושלום | وقارى فيه يكون بخير وسلام امين. In margine sinistra legitur: לא ימושו מפיך ומפי | זרעך ומפי זרע זרעך וג׳ | חצי הראשון כתיבת מרדכי | בעל הכתב סימן טוב עליו; in dextera mg. vero: על שם הזקן היקר עבד אסלאם ובניו מסעוד ויצחק | ומרדכי יחיו ויזכו וירבו א(מן) נ(צח) ס(לה) ו(עד) י(הי) ר(צון) שׂצׂי | וצׂע כטה מעלם עבד ארחים.

Similis est codex Bodleianus heb. 1451 (Opp. add. fol. 25) a Qaraïta Syriae exaratus, cuius specimen habes apud Ad. Neubauer, *Facsimiles of hebrew manuscripts,* tab. 34 (cf. etiam tab. 36).

§ לילה אאחד ובחירת ידכר אהבדלה כעצה: | כמלת ההנא שרוט אסבת וקואנינה | וואנבאתה וצלואתה באינאז ואכתצאר.

12 b. Vat. heb. 221, olim 377, Palatinus 75, pro bybliotheca Palatina die 1 Maii 1542 emptus, a Moyse Ḳimḥi pro filio David exaratus in Rotensi oppido (Rodez in Gallia) an. 1383 (heb. 20 Iyar 5143), chart., mm. 219 × 148, fol. 70. — Opera cabbalistica. — Quod damus, fol. 36 libri ספר פרדס רמונים auctore Iacobo Eleazaris filio initium continet. Subscriptio est in fol. 67: השלמתי ספר המורה בעזרת הבורא ביום חמישי בעיר | רודום בשנת חמשת אלפים ומאה ושלשה וארבעים שנה | לבריאת עלמא בחדש אייר בכׄ יום ממנו וכתבתיו אני משה | קמחי לר(בי) אליעזר קמחי בני הרחמן יזכהו לקרות בו הוא ובנו אחריו | י(שמרו) צ(ורו) ו(גאלו) אני זאת בריתי אותם אמר י״ (Is. 59, 21).

§ זה ספר פרדס רמוני החכמה וערוגה בשם המומה | אברך את י״ אלהי השמים׳ בורא ניב שפתים׳ לספר

כבוד מלכותו׳ ומעשה | תקפו וגבורתו׳ ואתיקר הפרת גדולתו׳ נאם יעקב בן אליעזר׳ | שאלתני התלמיד הנעים׳ וילד השעשועים׳ לחבר לך | ספר ממשלי הנבונים ומזמותם׳ דברי חכמים וחדותם ואמרה לתת את | שאלתך׳ ולעשות את בקשתך...

13. Vat. heb. 117, olim 304, ex bybliotheca Palatina, qui antea fuit Eliezer filii Eliezer Lipmann, an. 1335 (28 Nisan 5095), membr., mm. 365 × 270, fol. 90. — Talmudi Babylonici tractatus *Bābā Meṣi'ā*; codicem descripsit Raphahel Rabbinowicz, *Variae lectiones in Mischnam et in Talmud Babylonicum* seu ספר דקדוקי סופרים, Monachii, 1881, tom. XI, pag. 16. — Fol. 73, cuius imaginem damus, gemarae sect. 7 ultima verba et mišnae sect. 8, quae tota initio sectionis coalescit, paragraphos tres exhibet. Textum repperies in edd. Babylonici talmudis fol. $94^{a\,b}$ + $97^{a\,b}$ + 98^{b}, apud Lazarum Goldschmidt, *Der Babylonische Talmud*, VI, Leipzig, 1906, pag. 816, l. 10–817, lin. ult. + 830,17–831,3 + 833,13–20 בשעה. Subscriptio est in fol. 89^{v}: סליקא לה בבא מציע | שבח לעוטה אור׳ | ומכל מחלה יצילנו ײ | ומכל צרה וצוקה | ומכל יגון ואנחה וירפא | וישמע שויעתינו ותפילתי(נו) | בזמן קרוב | סיימתי היום באחד בשבת | כ״ט לירח ניסן שנת מיטוך (95 = 40 + 10 + 9 + 6 + 20) לפרט לאלף הששי | ל... (tota lin. eras) — ש.

§ המתנה על מה שכת(וב) בתורה תנאו בטל | אתאן לר(בי) מאיר וכי תימא לעולם ר(בי) | (היא יהודה היא וסיפא בדבר שאינו (punctis suprascr. deletum | ...

14. Vat. heb. 324, olim 448, pro bybliotheca Palatina 31 ian. 1541 emptus, an. 1399 (die quo legitur sectio וישב [Gen. 37,1] an. 5159) a quodam Nehemia Samuhelis filio in Gallia, ut videtur, exaratus, membr., mm. 215 × 155, fol. 398. — Rituale seu מחזור Gallo-germanicum et varia talmudica. — Fol. 37^{v} + 38, quorum imaginem habes, partem liturgiae neomeniae continent, quam in ritualibus sub titulis (סדר ההלל) תפלת ראש חדש et מוסף ראש חדש invenies. Adsunt ps. 118 et preces יהללוך ײ <על> כל מעשיך, ראשי חדשים לעמך נתת, ובראשי חדשיכם תקריבו, אלהינו ואלהי אבותינו חדש, commentariis liturgicis inter preces interiectis. Ornamenta sunt rubro et caeruleo colore distincta. Subscriptio est in fol. 264: סיימתי זה המרדכי קטן אשר מורינו קיצר מורינו הר(בי) | רבי שמואל .. (3 aut 4 litt. eras.) המטנה משלייששטאט יום היום הוא פר(שה) ואביו שמר את הדבר שנת קנ״ט לפ(רט) ק(טן): נחמי(ה) | בר שמוא׳ ז(כרונו) ל(חיי) ה(עולם) ה(בא).

Fol. 37^{v} col. 2 linn. 16-22, lectu difficiliorum specimen, exscribimus: קודם שיאמר קדיש שיוציאם | ס(פר) ת(ורה) יאמר קדיש עם | תתקבל וכו(להון) שכל זמן שיש בו מוסף | גומרי(ם) בו קדיש אחר תפלת יוצר קור(א) | שיוציא ס(פר) ת(ורה)׳ וימים שאין בהם מוס(ף) | כגון חנוכה ופורים ותענית ציבור | אין גומרי(ם) רק עד דאמירו:

15 a. Vat. heb. 46, olim 226, a Ioannotio Manetti Florentino die 13 augusti 1529 emptus, deinde Palatinus, an. 1384-85 (heb. 5145) a Šabbatai filio Ieḥiel filii Moysis exaratus, membr., mm. 230 × 158, fol. 206. — Salomonis filii Isaaci Iarḥi seu Raši in Pentateuchum commentarius, quem saepissime cum ss. Bibliis inpressum, critice bis edidit Abraham Berliner, Berolini, 1866 et Francofurti ad M., 1905. — Fol. 105, cuius imaginem habes, Exod. 39,33 – Lev. 1,15 commentarium continet, cf. ed. 1, pag. 180, lin. 33 אמר – 182,5 לדבור; ed. 2, pag. 207, lin. 12–209, lin. 5. Duplicem notulam scripsit librarius, alteram in fine codicis, alteram vero in fol. 2, quam exscribendam duximus: שלי שבתי כ(בודו) ב(מקומו) מ(ונח) ר(בי) יחיא׳ י(הא) ש(למא) ר(בא) כ(בודו) ב(מקומו) ר(בי) | משה הרופא ז(כר) צ(דיק) ל(ברכה) שכתבתיו פה | בהר פולצ׳ (Polotsk ?) בשנת קמ״ה לפרט.

§ אמר לו הק(דוש) ב(רוך) ה(וא) עסוק אתה בידיך והוא נזקף מאליו׳ וזהו שנ(אמר) הוקם המשכן הוקם | מאיליו׳ „ויברך אותם משה“. אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם | ויהי נועם ײ אלהינו עלינו והוא מי״א (= 11) מזמורים שבתפלה למשה.

15 b. Vat. heb. 408, olim 433, Palatinus 163, pro Ioannotio Manetti Florentino an. 1444 (28 kislev 5204) Fani exaratus a quodam Elia Moysis filio, membr., mm. 235 × 154, fol. 154. — Iudaicae historiae libri VI qui Iosepho Gorionidi tribuuntur; textum cum latina versione ed. Iosephus Fridericus Breithaupt, Gothae et Lipsiae, 1710. — Fol. 150^{v}, cuius imaginem damus, continet cap. 55 partem, quam repperies in ed. laud. pag. 865, lin. 12–pag. 869, lin. 2. Subscriptio est in fol. 153: ותשלם מלאכת הקדש בחמישי בשבת בעשרי(ם) ושמנה | בכסליו בשנת מאתים וארבעה לפרט
האלף הששי ליצירה | על ידי אליא המלמד ב(ן) כ(בוד) א(דון) מ(?) ר(בי) משה ז(כרו) ל(ברכה) וכתבתי אותו
הנה | בפאנו עבור נצרי אחד שמו ינצו מניטי מפיורינצא | שבא הנה עבור משדורי מפיורנטיני לאדון קונטי
| פרנציסקו (Conte Francisco) שיהיה וקבלתי שכירותי משלם ע(ל) י(די) א(דון) ר(בי) אנטראה | דאנטוניאו
דלילניבי ה׳ שויכני להשלימו הוא יוכני לראות | בבניין היכלו ואולמו וישלח לנו משיחנו ובא לציון | גואל
לגאלינו׳ ונפוצות יהודה יקבוץ עם כל בני ישראל | יגל יעקב ישמח ישראל. וכתבתי אותו | בכמו ה׳ שבועות |
כבודך ”. •
§ חללים. (cap. LV) ויהי כראות גדודי שמעון האדומים כן וישלחו | אל טיטוס לבקש על נפשם להמלט
אליו וַיַּגֵּד לשמעון וימהר...

16 a. Vat. heb. 414, olim 144, ex libris Lelii Ruini Balneoregiensis episcopi an. 1622 emptus, saec., ut videtur, XV exar., membr., mm. 197 × 147, fol. 280. — David filii Ioseph filii Qimḥi lexicon hebraicum seu ספר השרשים, quod ediderunt J. H. R. Biesenthal et F. Leberecht, Berol. 1847. — Fol. 120, quod damus, continet col. רנא, lin. 5 ante fin. - col. רנב, lin. 8 ante fin. edit. Bombergianae an. 1546, quae nobis praesto erat. Ornamenta rubra sunt, litterae autem quadratae violacei coloris. Sacrae scripturae verba vocalium signis instruuntur, librorum nomina in margine adponuntur.

§ ונקרא כן לפי שהיה מקום שדות ואילנות כי כן הוא כרמל שם למקום אילנות פירות ושדו(ת) | תבואה
בכל מקום׳ ופי ושב לבנון לכרמל דרך משל כלומר אותם שהם רמים עתה כמו | ארזי הלבנון...

16 b. Vat. heb. 473, olim cuiusdam Isaaci Galli Salomonis filii, ut docent notula in fol. 1 (זה הספר שלי... אני יצחק צרפתי [Gallus =] בן כבוד ר(בי) שלמה) et verba in operculis inpressa « Isac Todesco ». Codex exaratus est Ulyssipone an. 1494 (10 adar <5>255) a Moyse Isaaci filio, membr., mm. 100 × 84, fol. 134. — Psalterium charactere rabbinico cum notis massorae parvae. — Fol. 7^{v} + 8, quorum imaginem habes, continent Ps. 10,2–11,1 לדוד. Subscriptio est in fol. 133^{v}:

אני משה בר יצחק כתבתי זה ספר תהלות לבחור הנחמד | (circa 8 litt. eras.) ..יא וסימתי אותו במתא
אשבונה על היף | ו..ה בירח אדר ראשון עשרה ימים לו שנת רנה׳ | השם ברחמיו וברב חסדיו יזכהו
להגות בו ובספרים | אחרים ויראהו השם חופתו כתאות לבו׳ ויתן | לו בנים זכרים שקורין בו ונאמר אמן
ויקיים | בו קרא דכתי(ב) לא ימוש ספר התורה הזה מפיך ועמ(וד) | חזק ונתחזק׳ הסופר לא יהא ניזק׳
עד שיעלה חמור בסולם׳ שיעקב אבינו חלם: ישמח הסופר ויגיל הקורא׃ תם ונשלם

17 a. Vat. heb. 256, olim 397, Palatinus 41, an. 1357-1358 (hebr. <5>118) Barcinonae exaratus, chart. et membr., mm. 208×144, fol. 94. — Moysis Maimonidis seu Abū ʿImrān Mūsā b. Maymūn b. ʿAbd (vel ʿUbayd) Allāh, liber cui titulus دلالة الحائرين, in hebraicam linguam translatus a Samuele filio Tibbōn sub titulo מורה הנבוכים (cf. M. Steinschneider, *Hebr. Uebersetzungen*, § 242-245), pars tertia. — Quod damus, fol. 5, partem cap. 2 continet, in ed. Vindobonensi an. 1828, quae nobis praesto erat, fol. ג, lin. 20 בארץ - fol. ג^{v}, lin. 13 ובהנשאם. Subscriptio est in fol. 87^{v}: נכתב ונחתם בחדש אחד שנת קיה לפרט היצירה כתבתיו אני ב... (ca. 10 litt. eras) | להגות

בו כפי היכולת לא כפי הרצון היכול המתמיד הקיים | הוא יגימרו אל השלמות במה שהדם יכול להשיג א(מן) א(מן). Barcinona nominatur (fol. 90) in subscriptione cuiusdam opusculi eadem manu exarati.

§ בארץ ושהאופן ההוא בעל ארבעה פנים˙ אמר מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש | ודמות אחד לארבעתם˙ נעתק מאמרו אופן לאמרו ארבעה כבר גילה שהארבעה | פנים אשר לאופן הם דארבעה גופים˙ ואחר כן זכר שצורת הארבעה אופנים צורה | אחת והוא אמרו ודמות אחד לארבעתם˙

17 b. Vat. heb. 343, olim 400, pro bybliotheca Palatina tribus mocenicis (nummis venetianis a familia Mocenigo ita dictis) an. 1542 emptus de quodam Iudaeo qui αὐθέντης (in ms. aphenta) del Medico nominatur in notula fol. 1ᵛ. Codex saec. XIV post med., nisi egregie fallor, exaratus est, ut docent scriptura et officinarum chartariarum signa, avis scilicet et arcus cum sagitta, quae repperies apud C. M. Briquet, *Les filigranes, dictionnaire historique des marques du papier,* Genève, 1907, n. 780 et 12080. Notas marginales adiecit Saul Moysis filius sacerdos *Aškenazim* in Creta insula an. 1525 (hebr. 15 ab <5>285). Chart. et membr., mm. 222 × 146, fol. 137. — Averrois Cordubensis expositio media super Aristotelis libros physicorum, h. e. Abū 'l-Walīd Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad b. Rušd liber cui titulus السمع الطبيعى seu de auditu physico a Kalonymo filio Kalonymi hebraice redditus (cf. M. Steinschneider, *Die Hebräischen Uebersetzungen des Mittelalters,* Berlin, 1893, p. 114 sq.). — Fol. 24, cuius imaginem habes, partem exhibet tractatus 2 summulae 3 capitis 1 quae, in versione latina Iacobi Mantino, Venetiis apud Iuntas an. 1550 excusa, invenitur, Aristotelis opera, tom. IV fol. 202ᵛ, lin. 20 *et forma est causa* – 57 *Habes igitur ex his quae.* Titulus (hic המאמר הב') seu tractatus II) unius cuiusque folii summo margini inest. Nota, quae ad verbum הפסק (lin. 19) pertinet, margini inferiori adscripta, in tabula omittitur. In ultimis libri verbis (fol. 134ᵛ) tempus notatur conpositionis interpretationisque hebraicae, non tamen exscriptionis; quae damus, verba sunt illius Saul qui notulas marginales an. 1525 addidit ואני הבא על החתום באות אמת... | (5 lin.) | ...ואנכי תקנתי והגריתי זה הספר כפי יכלתי כעת והשלמתי למודו עם הגריתו טו באב שנת | פרה ורבה פה קנדיאה יע... נאם הקטן שאול הכהן מגוע אשכנזים בן לא(דוני) א(בי) החכם הכולל מוהד משה כ(הן) צ(דק) אשכנזי.

§ להי˙ והצורה סבה לחמר˙ מצד שהיא שלמות לו: ואחר שכבר התבאראין | יחס סבות הדבר אל הדבר. ויחס קצתם אל קצת˙ נעיין כמה מספר | מיניהם הנמצאים בסוג סוג מהסוגים הארבעה˙ כי בהם מה שידמה | הסוגים והמינים˙ וכבר דובר בזה (כ) מו (suprascr. בסוגי) ונשאר הדבור במיניהם˙ ונאמר | שהסבות בכלל ששה מינים˙ אם קרובה חלקית˙ ואם רחוקה כוללת˙

Nota 1ª in mg. sinistra: פי(רוש). ירצה במינים˙ הסבות שיחלקו | במקרים ולמה שהיו המקרי(ם) | המשיגים לסבות רבים אמר | שמספרם רבים.

18 a. Vat. heb. 379, olim 413, Palatinus 8 (iam ante an. <15>88, ut monet notula Iacobi Christmanni linguae hebraicae magistri in Heidelbergensi Universitate principio cod. inserta), an. 1482-88 (hebr. 5242-48, seu heg. 861 sq.) Syracusis in Sicilia descriptus a R. Šalom Salomonis filio, qui et Hierosolymitanus vocatur. Chart. et membr., mm. 284 × 210, fol. 195, linn. 30. — Varia continet ad astronomiam spectantia. — Pars superior fol. 25, cuius imaginem habes, initium tractatus de astrolabio continet, auctore ipso Šalom Salomonis filio qui codicem exaravit. Subscriptio est in fol. 41: נישלם ספר אגרת האצטורלב ביום ג בשבת יז ימים לחדש סיון בשנת הרמב | ליצרה שהיא שנת אף תפב להגשמה ותתסא לתאריך ישמעא והיה זה היום הנזכר | יח לירה רביע לאול מחדשי ישמעא וד מגוניו (*giugno*) לחדשי רומה ומקום השמש לזה היום (suprascr. היה) ביט מעלות ממזל תאומים והיתה השמש גבוהה (suprascr. אז) מקו אופק מזרחי של | מדינה זו שהשלמתי בה הספר שהיא מדינת סרקוסה דמאיי סקליא...

§ אגרת האצטרלאב | אמר המחבר יען כי בעלי מלאכה דכוכבים לא יוכלו לכוין א׳ מלאכתם כי אם בידיעת מצב | הגלגל עליהם בכל עת שיצטרכו אליו׳ ובעבור כי זה לא יתרן ידיעתו כן בכלים | הוצרכו הקדמונים לעשות כלים לזה והיה המובחר שבהם הוא דנקרא אצטורלאב המיוחס לבטלמיוס (Πτολεμαῖος) אמהם נקרא | ככה על שם הכוכבים ונקראים בלשון יון אשטר״א (ἄστρα) והיה...

18 b. Vat. heb. 357, olim 482, ex bybliotheca, nisi fallor, Palatina. Codicem efficiunt partes duae in unum conpactae, quarum posterior in Italia meridionali aut in Sicilia saec. XIV-XV exarata videtur; hoc enim innuunt tam litterarum forma quam officinae chartariae signum, circuli tres circulo maiori inscripti, de quo vide sis Briquet, *Les filigranes,* n. 3238 (Panormi, an. 1406). Chart. et membr., mm. 285×228, fol. 156. — Fol. 1-50 continent librum de virtutibus aromatum, fol. 51-156 vero Alcoranum litteris hebraicis. — Fol. 182v pars superior, cuius imaginem habes, exhibet cap. 55,73 ربكما sq. et initium cap. 56. Vocalium signa arabica in cap. 56 tantum scripta sunt, forsitan prima manu, flavescente atramento. Roseo colore capitis titulum addidit ille, qui verba nonnulla latine transtulit marginesque adnotationibus conspersit.

§ רבכמא תכדבאן [74] לם יטמתהן אנס קבלהם ולא גן (جان) [75] פבאי אלא רבכם (ربكما) תכדבאן [76] מתכין עלי רפרף כצר ועבקרי | חסאן [77] פבאי אלא רבכם תכדבאן [78] תבארך אסם רבך די אלגלא ואלאכראם | סורת אלוקעה תסעה (ست ed. Fluegel) ותסען איה |

19 a. Vat. heb. 92, olim 82, saec. XIV ut demonstrat officinae chartariae signum, quod est aequipondium (cf. C. M. Briquet, *Les filigranes,* n. 12401-6 [ann. 1343-1386]), chart. et membr., mm. 204 × 136, fol. 28. — Anonymi in Proverbia commentarius. — Fol. 1v, cuius imaginem habes, commentarii initium exhibet. Eiusdem scripturae, quam graeco-rabbinicam A. Neubauer dubitanter vocat, est cod. Bodleianus 568 (Can. or. 78) an. 1184 [??], cuius specimen dedit A. Neubauer, *Facsimiles of hebrew manuscripts,* tab. 23.

§ משלי דרש | ר(בי) תנחום | בר חנילאי והחכמה מאין תמצא נ(ביא)[?] זה שלמה שישב בתענות ארבעים יום | ברי שיתן לו המקום רוח חכמה ובינה משוטט ומבקש אחריה לו | ה(קדוש) ב(רוך) ה(וא) שאל מה אתן לך אמ(ר) לפניו רבונו שלעולם איני שואל ממך לא כסף ולא |

19 b. Vat. heb. 210, olim 114, cuiusdam Iacobi Abrahami filii de Salo, pro Mardochaeo Iacobi filio Ruscelli an. 1550 (hebr. 21 sivan 5310) Ferrariae exaratus, chart., mm. 223 × 155, fol. 168, linn. 30. — Cabbalistici tractatus i. e. 1° תכוני זהר על בראשית, 2° תקון יא״ על נקודות, 3° מדרש שיר השירים, 4° שבעה היכלות. — Fol. 114v, cuius linn. 1-27 habes, partem commentarii in Cantica canticorum continet, quam repperies in libro cui titulus מדרש הנעלם וזהר, Venetiis, apud Bragadinos, 1663, fol. וv, col. 1 lin. 6 – col. 2 lin. 22 דא (לאחווה in ms. omis.). Subscriptio est in fol. 168v: אני הסופר כתבתי זה הספר לבקשת הנשא במ(דרש) ה(נעלם) ר(בנו) ר(בי) מרדוכי בכמ...ן (7 litt. eras.) | יעקב רושילו ...פה פירדה כא׳ לחדש סיון שי׳ לפ(רט) ק(טן) ה׳ יזכהו להגות בו | הוא וזרעו וזרע זרעו א(מן).

§ בלא פירודה ובגין כן נשיקין אלין בכלא אינון למהוי כלא חד בכללא וחדא אתוון | באתוון עלמין בעלמין דרגא בדרגין אתתא בבעלה למהוי כלא חד פיהו אמאי | פיהו פיו בהי ליה לא לאתכללא תרוייהו כחדא׳ פיהו לאחזאה דהא איהו | זמינת לגביה כאתתא דתקינת פומה לקבלא נשיקי בעלה׳

20. Br. Mus. add. 12,150, ex monasterio s. Mariae in deserto Nitriensi an. 1839 emptus. Codex antiquitate celeberrimus exaratus est Edessae an. 411 (graec. tešrīn II 723), membr., cm. 36,5×27,5, fol. 255. — Clementinae recognitiones, Titus Bostrensis adversus Manichaeos,

Eusebii Caesariensis Theophania, historia martyrum Palaestinensium, oratio panegyrica in martyres, martyrologium. — Fol. 225, cuius imaginem damus, Theophaniae continet lib. V n. 18-20. Cf. Samuel LEE, *Eusebius . . . on the Theophania*, London, 1842 [pag. 183-184]. Germanicam versionem habes apud Hugonem GRESSMANN, *Die Theophanie* (*Eusebius Werke* III, 2), Lipsiae, 1904, pag. 229*-231*. Circuli in fine sectionum rubro nigro colore depicti. Subscriptio est in fol. 254: | ܐܫܬܠܡܬ ܦܢܩܝܬܐ | ܗܕܐ ܟܬܝܒܐ ܒܐܘܪܗܝ | ܐܬܟܬܒ ܡܕ[ܝܢܬ]ܐ[ܕ] | ܘ[ܫܢ]ܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܥ[ܣ]ܪܝܢ ܘܬܠܬ ܒ[ܬ]ܫܪܝ [ܐܚ]ܪܝ. — Huius praestantissimi codicis specimina repperies, ut antiquiora omittam, apud Gulielmum WRIGHT, *Catalogue of the syriac manuscripts in the British Museum*, tab. I (= fol. 239ᵛ), et in *Palaeog. Soc. Or. Ser.* tab. XI (= fol. 225ᵛ). Subscriptionis imago coloribus picta apud I. P. N. LAND, *Anecdoton syriacorum* tom. I, tab. IV.

21 a. Br. Mus. add. 17,182, ex monasterio s. Mariae in deserto Nitriensi an. 1847 emptus, an. 474 (graec. 785) Edessae exaratus, membr., cm. 26×20,5, fol. 99 (codex conpactus est cum altero an. 512, qui fol. 76 continet). — Aphraatis sapientis Persae demonstrationes 1-10. — Quod damus, fol. 4 partem demonstrationis de fide conprehendit, cf. W. WRIGHT, *The Homilies of Aphraates . . .*, London, 1869, pag. ܝ-ܠ et *Patrologia Syriaca*, I, Parisiis, 1894, ubi cum textu syriaco versionem latinam repperies, col. 16, lin. 15-24 et col. 17, lin. 2-12. Tituli et interpunctionis signa minio scripta. Emptionis nota in fol. 99ᵛ: ܙܒܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝ ܡܘܫܐ (Μόνιμος ?) ܡܫܡܠܐ ܕܓܒܝܐ ܕܝܘܢܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܘܩܡ .... ܘܢܗܐ..ܐ ܠܒܝܬܐ ܘܡܪܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܚܬܘܗܝ. ܣܘܡܢ ܡܠܐܬܐ ܘܐܬܐ ܠܡܥܡܪܐ ܡܢ ܓܘܙܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܘܡܢ ܡܥܡܪܐ ܦܪܘܕܘܬܐ. ܘܡܥܝܢܐ ܕܪܟܠܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܫܡܫܘܢ ܥܕܢ ܩܕܡܐ ܥܠ ܐܠ ܥܡܪܗ ܘܟܠ ܡܢܐ ܘܟܬܒܐ ܕܟܠܗ ܥܠ ܐܠ ܠܗ ܡܘܟܠܐ ܕܢܬܩܪܐ ܠܟܠܢܫ ܐܢܫ. ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܒܝܪܚ ܐܠܘܠ ܕܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܐܝܢ ܘܚܡܫ ܒܐܘܪܗܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ. — Codicem adcuratissime enarravit et scripturae exemplum dedit Iohannes PARISOT apud Renatum GRAFFIN, *Patrologia Syriaca*, I, pag. LXIX sq. et tab. post pag. LXXX.

21 b. Vat. syr. 160, ex monasterio Nitriensi s. Mariae Deiparae a Ioseph Simonio Assemano emptus (cf. *Bibliotheca Orientalis*, tom. I, pag. 606), membr., mm. 225×182, fol. 240, linn. 31. Tres libelli in unum conpacti librum efficiunt, quorum primus et tertius saec. VI videntur exarati, secundus vero saec. V. — Vitae sanctorum orientalium et occidentalium. — Fol. 173 linn. 1-19, quas damus, ex secunda parte sumptae, s. Agnetis martyrii verba extrema praebent. Textum habes tum apud Stephanum Evodium ASSEMANUM, *Acta sanctorum occidentalium*, pag. 164, lin. 7-20+28-40, tum apud BEDJAN, *Acta martyrum et sanctorum*, IV, pag. 122,9-16 + pag. 123,1-7. Col. 2 linn. 17-19 minio depictae titulum exhibent Theodotae et filiorum eius martyrii. Circuli in lin. 4 col. II, lin. 16 col. I nigri et rubri alterne.

22 a. Br. Mus. add. 17,126, ex monasterio s. Mariae in deserto Nitriensi an. 1847 advectus, an. 511 (graec. 822) Hierapoli (= ܡܒܘܓ) exaratus, membr., cm. 27,5×17, fol. 38. — Philoxeni Mabbugensis commentariorum fragmenta in evv. Matthei et Lucae. — Quod damus, fol. 10 continet partem commentarii in ev. Lucae adhuc inediti. Subscriptio minio picta est in fol. 38ᵛ:
ܐܫܠܡ ܟܬܒܐ ܗܘܐ ܦܘܫܩܐ ܕܡܠܐ ܢܣܒܐ ܕܢܣܒܢ ܡܢ ܟܬܒܐ ܐܘܢܓܠܝܘܢ. ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܐܪܒܥܐ. ܘܦܘܫܩܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ. ܡܢ ܡܬܝ ܘܠܘܩܐ. ܕܟܬܒ ܠܦܝܠܘܟܣܝܢܘܣ. ܐܝܟ ܗܘܐ. ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܡܒܘܓ. ܐܬܟܬܒ ܕܝܢ ܒܡܒܘܓ ܡܕܝܢܬܐ. ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܡܩܕܘܢܝܐ ⁘

22 b. Br. Mus. add. 14,609, ex Monasterio Nitriensi s. Mariae Deiparae an. 1843 advectus, an. 587 (graec. 898), ut videtur, exaratus, membr., cm. 24,5×16,5, fol. 187. — Varia, praesertim ex historia Lausiaca Palladii, excerpta. — Quod exhibemus, fol. 171ᵛ (olim 144ᵛ) Clementinarum, ut aiunt, recognitionum partem continet. Textum editum habes a Paulo Antonio DE LAGARDE, *Clementis Romani recognitiones,* Lipsiae et Londinii, 1861, pag. ܗܨ, lin. 27–ܘܨ,17. Gulielmus WRIGHT non nulla verba subscriptionis legit, inter quae ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ scilicet 98; saeculi numerus, qui periit, ex scriptura divinari potest.

23. Br. Mus. add. 12,134, ex Monasterio s. Mariae an. 1839 emptus, an. 697 (graec. šebāṭ 1008) exaratus a quodam Lazaro, membr., cm. 26×16,5, fol. 134. — Exodi liber ex graeco idiomate a Paulo Tellensi syriace redditus. Textum cap. 1-33,2 edidit Antonius Maria CERIANI, *Monumenta sacra et profana,* II, Mediolani, 1863-1868, pag. 113-344 (cf. codicis descriptionem in pag. 114-116). Ultima capita et praefatio, quam promiserat editor, in lucem non prodierunt. — Fol. 86, cuius imaginem habes, Exod. 27,10-15 conprehendit, in ed. laud. p. 308-309. Verba και ψαλιδες in marg. sup. minio scripta. Signa et notas ex Origenianis Hexaplis desumpta addidit librarius ipse, qui nomen suum et diem conpletionis fol. 132 adposuit: ܐܫܬܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܒܝܪܚ ܫܒܛ ܕܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܡܢܝܐ ܡܛܠ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܘܬܒܬܐ ܕܫܠܝܚܐ ܒܟܬܒܐ ܗܢܐ ܙܟܐ ܚܛܝ ܕܡܢ ܡܣܟܢܐ ܘܡܚܝܠܐ ܠܥܙܪ ܡܫܡܫܢܐ ܕܒܠܗ ⁘

24. Br. Mus. add. 17,134, ex monasterio Nitriensi s. Mariae Deiparae an. 1847 advectus, saec. VII ex., ut videtur, exaratus, membr., cm. 26×17, fol. 85. — Severi Antiocheni aliorumque hymni a Paulo Edessae episcopo circa an. 620 syriace redditi, iuxta recensionem a Iohanne Philopono (ܪܚܡ ܥܡܠܐ), qui et Edessenus, an. 675 absolutam. De auctore cf. F. NAU, *Notice sur un nouveau manuscrit de l'octoechus de Sévère d'Antioche, et sur l'auteur Jacques Philoponus, distinct de Jacques d'Edesse, Journal Asiatique,* sept.-oct. 1898, 9ᵉ série, XII, 346-351. Hymnos ex praesenti codice et add. 18,816, qui saepe lectionem meliorem praebet, edidit et in anglicam linguam transfudit E. W. BROOKS, apud GRAFFIN-NAU, *Patrologia Orientalis,* VI, 1 et VII, 5. — Quod damus, fol. 42ᵛ hymnos 151-153 continet, cf. ed. laud. VII, 609 [197], lin. 9–612 [200], lin. 4. Carminum tituli, et lineae quae notulas marginales circumdant, flavo colore sunt picta. Verba, quae rhythmi causa, textui genuino addidit interpres, minio distinguuntur. Varios colores variis typis editor expressit. Verba inter lineas minute exarata textum graecum reddunt ad litteram. Fol. 42 imaginem coloribus pictam dedit Gulielmus WRIGHT, *Catalogue . . .,* tab. V.

25. Vat. syr. 268, olim Assemanianus 11, an. 859 (graec. 1160), membr., mm. 278×204, fol. 172. — Evangeliorum quattuor versio Philoxeniana an. 615 a Thoma Heracleensi, Mabbugensi episcopo, revisa [Gregory 27]. — Fol. 13ᵛ, quod damus, continet Matth. 12,41 ܢܩܘܡܘܢ – 50 ܗܘ, apud Iosephum WHITE, *Sacrorum Evangeliorum versio syriaca Philoxeniana,* Oxonii, 1777, pag. 58-59. In margine externa sectiones Ammonianas cum titulis, Eusebii canones, verba graeca et glossas ad textum inlustrandum, in ima autem locos parallelos aliorum evangelistarum habes. Verba graeca, titulus capitis, nomina evangelistarum minio scripta sunt. In subscriptione humore pessum data annum legimus (fol. 172ᵛ) ܐܠܦ ܘܩܥ ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ.

26. Vat. syr. 152, inter codices ex Oriente in bybliothecam Vaticanam ab Andrea Scandar inlatos olim 22, an. 980 (graec. 1291), in monasterio s. Aharonis ad montem Singār exaratus, mm. 292×199, fol. 207. — Conlectio massoretica quae dicitur karkaphensis, syriace vero a Gre-

gorio Abū 'l-Farağ ܟܘܪ̈ܣ ܡܩ̈ܒܠܐ ܕܡܫܠܡܢܘ̈ܬܐ ܩܪ̈ܝܢܝܬܐ appellatur. Codicem adcuratissime descripsit Nicolaus WISEMANN, *Horae syriacae*, I, Romae, 1828, pag. 161-193. De massora ipsa vide sis Paulinum MARTIN, *La massore chez les Syriens*, *Journal asiatique*, 1869, 6e série, XIV, pag. 245-379. — Fol. 163v, cuius imaginem praebemus, versiculos continet ex epistulis ad Timotheum I et II, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebraeos nec non ex evangelio secundum Mattheum in recensione Heracleensi excerptos. Tituli multaque puncta minio scripta. Notulae graecae lineis rubris includuntur. Notanda sunt signa vocalium composita ܰܘ, ܶܘ = αυ, ευ v. g. in col. I linn. 6 (ܐܘܢܘܟܣ sive εὐνοῦχοι) et 10 (ܐܛܘܗܘܢ). Subscriptionum, quas rettulit Nicolaus WISEMAN, partem exiguam denuo edendam duximus (fol. 206): ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ . ܥܠ ܝܕ ܚܛܝܐ ܘܡܣܟܢܐ ܘܠܥܠܡ ܚܕ ܕܝܘܡܐ ܟܝܢܐ | ܐܘܣܛܐ ܟܬܒܐ ܕܢܝܘܣܐ ܡܢ ܐܪܥܐ . ܘܡܟܠܡ ܒܡܫܝܚܐ . ܕܒܥܠܡܐ ܘܕܡܢܝܐ ܐܡܢ ܐܘܣܛܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܟܠ ܡܢ ܗܢܐ | ܘܡܢ ܗܢܐ ܗܝܕܝܢ . ܘܡܟܠ ܐܬܢܝܢ ܐܠܗܐ . ܕܡܢ ܗܝ ܕܒܬܪ ܗܢܐ ܦܠܝ . ܒܡܠܗ | ܕܡܢ ܐܢܐ ܡܫܡܥ ܚܕ ܐܠܗܐ ܘܢܦܫܐ ܠܐ ܚܫܝܒܐ . ܕܡܢ ܗܘ ܕܟܬܒܗ ܡܢ | ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܢܫܐ ܕܡܠܟܘܬܐ . ܠܚܡܐ ܕܝܢ ܡܫܡܫܢܐ . ܒܡܫܡܫܘܬܐ | ܕܡܢ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܡܛܠܬܗ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܡܢ . ܠܘܬ ܕܥܒܕ ܠܐ ܡܫܟܚ ܡܢ . | ܘܡܬܒܥ ܐܢܐ ܠܟܠܗܘܢ ܩܪܘܝܐ ܡܢܐ ܕܡܫܪܝܐ . ܘܠܟܠ ܟܠ ܩܕܝܫܘܗܝ ܘܡܢܐ ܐܡܝܢ .

27. Br. Mus. add. 12,139, ex monasterio s. Mariae an. 1839 advectus, Antiochiae descriptus an. 1000 (graec. 1311) a Romano Athanasii patriarchae discipulo, membr., cm. 27,5×20,5, fol. 139. — Iacobitarum lectionarium ab Athanasio patriarcha dispositum. — Fol. 3v, quod exhibemus, Heb. 8,10-9,3 in Heracleensi recensione conprehendit. Notam graecam, linea rubra circumdatam, addidit, ut videtur, librarius ipse, cuius subscriptio in fol. 139 minio picta est: ܫܠܡ ܠܡܫܠܡܘ ܦܢܩܝܬܐ ܗܕܐ ܕܩܘܪܝ ܡܢܝܐ ܕܪܘܚܢܐ ܕܡܠܘܐ ܚܫܐ . ܡܢ ܟܠܬܐ ܕܬܠܬܐ ܠܥܠܡܝܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܘܡܢܐ : ܥܠ ܐܠܗܐ ܘܬܠܬܐ ܘܡܫܒܚܬܐ : ܕܝܢ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܥܒܕܬܐ . ܚܕܝܢ ܘܩܘܫ ܐܘܟܝܬ ܦܘܫ ܠܡܟܪܝܐ ܗܠܝܢ ܡܢܐ ܐܬܠܡܘܬܐ ܦܠܓܐ ܐܬܢܝܢ ܘܐܠܘܗܘܬܐ ܕܡܢܝܢܐ ܡܫܝܚܐ (sic) . ܒܫܡ ܕܝܢ ܪܘܡܢܘܣ ܓܝܪܐ ܠܥܠܡܝܢ ܘܒܝܬܐ ܕܡܢܗ ܟܠ ܕܐܡܪܐ ܢܙܠ .

28. Br. Mus. add. 14,548, ex monasterio Nitriensi s. Mariae Deiparae an. 1843 advectus, an. 790 (graec. 1101) exaratus, membr., cm. 25,5×18, fol. 187. — S. Gregorii Nazianzeni orationes a Paulo abbate in syriacam linguam translatae. — Fol. 33, quod exhibemus, continet partem or. funebris in laudem Caesarii fratris XX κακοπαθήσει – XXI τερπνῶν, quam graece repperies in Mignei Patr. Graec. 35, col. 780 antepaenult. lin.–col. 784, lin. 4. Interiectioni vocativae ܐܘ litterula graeca ω superscribitur, cf. lin. 11 bis. In marg. inf. notam vides fasciculi quarti. Nomina propria graece transscripta sunt: δεκαδεμια verbum ex praepositione syriaca ܕ et nomine graeco 'Ακαδημία conpositum. Notae marginales (lin. 12) ܕܙܪܘܩ et (lin. 28) ܗܘܐ ܕܝܢ ܠܟܘܪܗܢܐ ܕܒܥܠܐ ܚܡ ܦܓܪܐ ܐܡܪ linea rubra circumdantur. Subscriptio est in fol. 187: ܫܠܡ ܠܡܫܠܡܘ ܦܢܩܝܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܬܠܡܝܕܐ ܕܩܕܝܫܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܙܝܢܙܘ . ܥܠ ܐܠܗ ܘܡܠܐ ܘܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܡܫܒܚܪܘܣ . ܠܟܘܪ ܣܢܐ . ܐܘܓܘܣܛܐ . ܕܐܠܗܐ : ܢܘܗܪܐ ܠܐܠܗܐ ܘܠܚܕܐ ܘܠܚܕܝܢ ܡܫܒܚܐ ܠܥܠܡܝܢ :+: (= ἐννατη) :+: ܐܡܝܢ . — Imaginem fol. 116 habes apud Gulielmum WRIGHT, *Catalogue* . . ., tab. VIII.

29 a. Vat. syr. 158, olim 37, byblioth. conlegii Neophytorum ac transmarinorum de Urbe ante an. 1592 additus, saec., ut vid., X exar., membr., mm. 168×130. — Aristotelis Organon et in Isagogen scripta varia, codicem enarravit Antonius BAUMSTARK, *Aristoteles bei den Syrern*

vom V-VIII Jahrhundert, I, *Syrische-Arabische Biographien des Aristoteles.* — *Syrische Commentare zur* Εισαγωγη *des Porphyrios,* Leipzig, 1900, pag. 137 et 171-173. – Fol. 107, cuius imaginem praebemus, ultima verba Organi syriaci et initium anonymi commentarii in Isagogen continet. Textum graecum linn. 1-6 seu Ἀναλυτ. προτ. Α′ cap. 7 repperies in ed. Academiae Borussicae, I, 29ᵇ, 25 ἐν τῷ πρώτῳ – 28 ἑτέρων; linn. 9-25 syriace edidit Antonius Baumstark, op. laud., pag. ܩܠ, lin. ܟܒ - pag. ܩܠܐ, lin. ܗ ܣܘܓܐܐ. Verba ܕܐܢܐܠܘܛܝܩܐ | ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܐܝܣܓܘܓܝܣ viridi colore, verba vero ܟܬܒܐ - ܫܘܪܝܐ lin. 9-10 minio depicta. Nomen librarii habes in lin. 8: ... ܫܠܡ ܐܝܣܚܩ ܡܣܟܢܐ.

29 b. Vat. syr. 59, qui fuisse videtur monasterii Qannubin in monte Libano, inter codices ex Oriente a Ioseph Simonio Assemano in bybliothecam Vaticanam inlatos olim 34, an. 1266 (graec. 1577) exar., chart., mm. 250×168, fol. 202, linn. 22. — Officium Maronitarum pro defunctis episcopis, presbyteris, diaconis et monachis. Textui inpresso codex noster minime respondet. — Fol. 73ᵛ, cuius 13 lineas damus, tertii officii pro clericis partem continet. Verba lin. 11-12 ܠܐܠܗܐ - ܐܠܗܘܬܐ sunt minio scripta. Conpendium commune ܡܫ lege ܡܫܝܚܐ. Signa vocalium, ut mos est Nestorianorum depingere, non nunquam adposuit librarius ipse, v. g. ܦܘܠܚܢܐ lin. 1, ܐܠܗܐ lin. 6. Subscriptio in fol 202ᵛ: ܫܠܡ ܟܠܗ ܘܡܩܕܡܢܘܬܐ ܡܩܕܡܝܢ ܘܡܫܒܚܝܢ | ܡܢ ܥܠܬܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܕܝ ܦܬܟܪܘܣ | ܕܢܗܘܐ ܟܠܗܘܢ ܡܫܬܘܬܦܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܡܝܢ.

30 a. Vat. syr. 146, inter codd. Abrahami Ecchellensis numerus 14, an. 1472 (graec. 1783) in regione Bybliensi a quodam Ioseph diacono exaratus, chart., mm. 183×132, fol. 165. — Iohannis Maronis et aliorum scripta quaedam in textu syriaco et versione arabica. Textum syriacum edidit Franciscus Nau, *Opuscules maronites,* Paris, 1899. — Quod praebemus, fol. 106ᵛ Iohannis Maronis libelli adversus monophysitas partem continet, cf. Nau, op. laud. textus syriaci pag. 27, linn. 4 ܕܐܠܘ-6 ܐܝܟ. Litterae ܝܐ in margine imo indicant fasciculum 11 (ult. pag.). Subscriptio in fol. 164: ܐܫܬܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ | ܒܝܘܡܐ ܕܥܪܘܒܬܐ ܕܚܕ ܒܫܒܐ. ܒܥܕܢܐ ܕܪܡܫܐ | ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ ܕܡܢ ܟܠܗ ܐܢܫ ܐܡܝܢ ܘܕܟܬܒ ܗܘ ܕܢܐܡܪ ܕܢܚܘܐ ܘܠܐ | 7 linn. | ܡܣܟܢܐ ܐܝܟ ܐܢܫ ܥܠ. ܐܠܦܐ ܘܐܪܒܥܡܐ (eras. ܘܐܪܒܥܝܢ) ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ (ܕܝܘܢܝ̈ܐ) ܣܡܝܟ ܠܐܠܦܐ ܘܫܒܥܡܐ ܘܬܡܢܐܝܢ ܘܬܠܬ ܕܝܘܢܝ̈ܐ. | ܕܟܬܒ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ (lege: ܒܠܒܢܢ) ܒܐܬܪܐ ܕܓܒܝܠ. ܒܝܘܡܝ ܐܒܘܢ ܦܛܪܝܪܟܐ | ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܘܒܝܘܡܝ ܡܪܝ ܝܘܣܦ ܡܝܛܪܘܦܘܠܝܛܐ ܕܓܒܝܠ. ܘܡܢ ܝܕ ܝܘܣܦ ܡܫܡܫܢܐ | ܚܛܝܐ ܘܚܠܫܐ ܘܠܐ ܫܘܐ ܠܫܡܗ (*sic*) ܘܡܢ ܕܩܪܐ ܢܨܠܐ ܥܠܘܗܝ ܘܥܠ ܡܝܬܘܗܝ | ܐܡܝܢ اميں.

Verba ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ ܒܐܬܪܐ ܕܓܒܝܠ quibus cryptographice nomen pagi ܚܩܠ exprimitur (ܚ = 8, ܩ = 100, ܠ = 30) manus recens, ut videtur, in rasura exaravit. In margine dextro scripsit librarius ܘܡܢ ܐܢܘ<ܢ>ܝ ܕܩܪܐ. ܘܢܨܠܐ ܥܠ ܡܢ ܕܟܬܒ ܘܥܠ ܡܝܬܘܗܝ. ܘܗܘ ܕܥܕܪܢܐ ܕܡܪܝܐ ܟܬܒܗ ܥܡ ܐܠܗܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܚܠܦ ܥܡܠܗ ܐܡܝܢ (verbum eras.) ܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ; in margine vero sinistro: ܐܫܬܠܡ ܕܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܝܘܚܢܢ ܡܪܘܢ ܡܢ ܓܘ ܣܦܪܐ ܩܕܝܫܐ. ܐܠܗܐ ܢܚܣ ܥܠܘܗܝ ܐܡܝܢ | ܘܠܐܒܗ̈ܝ ܘܠܐܚ̈ܘܗܝ.

30 b. Vat. syr. 18, olim conlegii Neophytorum ac Transmarinorum de Urbe, inter codd. Vaticanos n. 34 signatus (cf. invent. an. 1660 manu Abrahami Ecchellensis), an. 1481 (graec. 1792) in monasterio Nitriensi s. Mariae Deiparae exaratus, chart., mm. 157×105, fol. 184. — Evangelium secundum Iohannem nec non lectiones ex evangeliis desumptae ad usum Iacobitarum pro dominicis diebus et festis a dedicatione ecclesiae usque ad Ascensionem [Gregory, Philoxen.-Heracl. 24].

— Foll. 152^v. 153, quorum imaginem damus, lectiones continent pro dominica tertia ieiunii ad missam et pro dominica quarta ad vesperas, scilicet Marc. 2, 7 [illegible] -12; Matth. 15,21-22 [illegible]. In linn. 12-13 fol. 153 rubricam leges; [illegible] ([illegible])[illegible] ([illegible])[illegible]. Librarius ipse vocales expressit, non nunquam duplici signo, v. g. in verbo [illegible] (fol. 153, lin. 14) ubi *ă* punctis litterulaque graeca indicatur. Subscriptio in fol. 184^v: | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] ([illegible]) [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] ([illegible]) | [illegible] | [illegible].

31. Vat. syr. 29, inter codd. Abrahami Ecchellensis olim 5, an. 1535 (graec. 1846) in Cypro insula exaratus, mm. 270×185, fol. 139. — Anaphorae ad usum Maronitarum, quibus ordo missae et evangelicae quaedam lectiones additae sunt. — Fol. 23, cuius imaginem damus, Xysti papae Romani anaphorae initium continet. Linn. 1-2 col. I subscriptio exstat anaphorae s. Iohannis viridi colore exarata: [illegible] | [illegible] || [[illegible]]. *Rukkākʰā* et *Quššāyā* minio picta. Verba [illegible] | [illegible] flavo et [illegible] viridi colore scripta. Subscriptio est in fol. 112 arabice: [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] (cancell. [illegible]) | [illegible] | [illegible] | (= 1536) [illegible] (lege تاسع عشر) [illegible] (suprascr. [illegible]) | [illegible] | [illegible] | [illegible].

32. Borg. ar. 232, inter codices a patriarcha Selḥot Congregationi de propaganda fide an. 1879 donatos et ab Augustino Ciasca Romam adlatos olim 16, an. 1562 (graec. 1873), chart., mm. 320×217, fol. 208. — Georgii al-Makīn Chronici prima pars, quam mox typis evolgabo. — Fol. 8, cuius imaginem damus, partem introductionis praebet de origine mundi et de chronologia. Titulus in lin. 15 minio exaratus. Paginae duplici linea rubra includuntur. Subscriptionem habes in fol. 202^v: | [illegible] | [illegible] . . . | 12 linn. [illegible] | [illegible].

33 a. Br. Mus. add. 7157, a Iacobo Claudio Rich in Mesopotamia circa an. 1820 emptus, an. 768 (graec. 1079) a quodam Sabrīšoʿ in coenobio Bēt Qōqā ad flumen Zab superius exaratus, membr., cm. 21,5×14,5, fol. 197. — Novum Testamentum ex versione Pešittā [Gregory 5], quod habes descriptum apud Rosen et Forshall, *Catalogus codicum manuscriptorum orientalium qui in Museo Britannico asservantur*. Pars prima, codices syriacos et carshunicos amplectens, Londini, 1838, pag. 15-18. Cf. W. Wright, *Catalogue*..., Appendix A, pag. 1203. — Fol. 41, cuius imaginem praebemus, Marc. 12,10 ܘܐܬܝܢ-27 ܡܛܥܝܢ continet. Vocalium signa, ut mos fert Nestorianorum, duae, nisi egregie fallor, manus adposuerunt. Canones Eusebiani minio, series vero, cuius sunt, viridi colore distincta. Loci paralleli in ima margine (lin. 35-38 primae col.), sectiones vero in externa indicantur. Versiculi uniuscuiusque sectionis, ut videre est in lin. 10 col. prioris, notis numeralibus scribuntur; lege ܦܬ ܩܢܓܡܐ et num. 153 scilicet ܩ̄ = 100, ܟ = 20 (bis = 40), ܝ = 10, ܒ = 2, ܐ = 1. Subscriptionem, omissa doxologia, describimus: ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܫܥ ܒܝܪܚܐ ܕܢܝܣܢ : ܒܝܘܡܝ ܪ̈ܥܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܐܒܐ ܡܪܝ ܣܒܪܝܫܘܥ ܘܗܘ ܟܠܗ ܥܘܠܡܐ ܕܟܠܗ ܝܢ ܐܬܐ ܐܬܐ ܗܫܐ ܠܟܠܗ ܠܐܬܪܐ ܕܝܠܗ ܕܒܝܬ ܩܘܩܐ ܕܐܬܪܐ ܡܢܝ ܡܟܬܒܢܘܬܗ ܡܫܡܫܐ ܘܢܩܝܦ ܒܥܘܡܪܐ : ܕܒܐܬܪܘܬܗ ܘܐܝܣ̈ܩܘܦܘܗܝ ܘܐܒ̈ܗܬܐ ܕܩܕܡܘܗܝ ܒܟܠܗܝܢ ܘܟܠ ܟܬܒܐ ܟܬܝܒ. ܐܡܝܢ. ܟܠܟܘܢ ܕܝܢ ܐܚܝ̈ ܩܪܘܝܐ ܡܢܗ ܕܟܘܡܪܐ ܕܥܕܬܗ ܕܐܬܚܫܒ ܐܝܟ ܕܐܟܘܬܗ ܥܡ ܡܫܒܚܐ ܕܫܡܝܐ ܢܫܡܥܘܢ ܢܨܠܘܢ. ܟܠ ܕܩܪܐ ܒܗ ܢܨܠܐ ܥܠ ܟܬܘܒܐ ܘܥܠ ܩܪܝܐ ܕܢܫܝܐ ܐܘܟ ܡܢܝ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܕܒܥܐ ܥܠܝܗ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܐܡܝܢ. — Fol. 70ᵛ imaginem habes apud W. Wright, *Catalogue*..., tab. XII.

33 b. Vat. syr. 471, a Leone XIII bybliothecae dono datus, an. 1234 (graec. 1535), membr., mm. 213×144, fol. 279. — Novum Testamentum. — Fol. 170, cuius imaginem praebemus, Act. 26, 1 ܐܓܪܦܘܣ - 11 ܢܟܣ exhibet. Subscriptio est in fol. 277: | ܫܘܠܡܐ ܠܐܠܗܐ ܐܦ ܠܟܠ ܕܝܠܗ ܘܬܘܕܝܬܐ ܠܡܫܝܚܐ ܕܡܢܗ ܘܠܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܚܡܝܫܝܐ ܘܩܕܝܫܬܐ | ܕܢܣܒ ܡܣܬܟܠܢܘܬܐ ܠܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܗܢܐ ܘܒܥܠܡܐ | ܘܒܟܠܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫ ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܐܠܗܐ | ܘܫܡܫ ܡܠܐ ܘܐܠܠܗܝܢ ܘܫܡܫ ܥܡܝ ܕܩܢܝܐ | ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܟܘܡܪܐ ܩܕܝܫܐ ܕܡܕܝܢ | ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܟܢܐ ܕܢܛܪܐ ܕܚܝܘܗܝ ܥܠܘܗܝ ܕܓܥܓܥܘܬܐ | ܒܢܝܢ ܘܒܝܬ ܐܠܗܐ ܕܟܠ ܝܘܡܢ ܢܨܠܐ ܕܒܬ ܓܒܪܐ | ܕܡܟܬܒܢܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܬ ܥܠܝܗ ܕܝܢ ܕܢܕܥ | ܘܢܘܪܐ | ܐܢܫ ܢܨܠܐ ܘܐܘܪܚܐ ܘܢܦܫܐ ܕܟܠܢ ܥܡܢܐ | ܗܘ ܕܐܬܦܬܚܢ ܒܪܝܟܘ ܡܢ ܢܘܪܐ | ܡܟܬܒܢܐ ܘܫܡܥܘܢ ܙܥܘܪܐ ܡܢ ܥܢܐ ܕܥܠܡܐ | ܒܟܬܒܘܗܝ ܟܬܒܐ ܢܨܝܚܐ. ܡܫܝܚܐ. ܚܕ ܡܢ ܚܢܢ | ܕܩܪܝܘܗܝ ܕܥܘܡܪܐ ܐܝܟ ܕܠܡܐܬܐ ܕܡܫܝܚܗ | ܘܟܘܬܒܐ ܕܡܢ ܟܠܐ ܗܘܝܘ...

34 a. Vat. syr. 22, olim 12, an. 1301 (graec. 1612) in Malabaria exaratus, chart., mm. 335×245, fol. 94. — Epistularium ad usum christianorum s. Thomae sive Indiae Nestorianorum. — Quam damus, pars superior fol. 17ᵛ col. dextrae, lectionis fragmentum pro festo Graecorum doctorum, h. e. Diodori (Tarsensis), Theodori (Mopsuesteni) et Nestorii, continet (I Thess. 2, 13 sq.). Titulus et verbum ܐܚܝ̈ minio picta. Nomen Nestorii erasum et foedissime atramento deletum. Subscriptio est in fol. 93 partim minio exarata: | ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܫܠܝܚܐ | ܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ ܘܥܠܝܢ ܬܘܕܝܬܐ | ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ ܕܫܠܝܚܐ ܦܘܠܘܣ ܛܘܒܢܐ || 9 linn. (f. 93ʳᵛ) || ܛܘܒܢܐ. ܐܝܟ ܛܘܒܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܝܢܗ̈ | ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܗܝ ܗܝ | ܣܠܝܩܘܣ ܩܛܝܣܦܘܢ (Seleucia-Ctesiphon) ܘܕܟܘ | ܐܪܥܐ ܩܕܝܫܬܐ | ܐܪܥܐ ܩܕܝܫܬܐ | ܕܡܕܢܚܐ | ܡܛܠ ܫܘܒܚܐ ܕܩܕܝܫܐ | ܕܠܐ ܕܥܒܕ. ܫܡܥܘܢ | ܠܐܠܗܐ ܡܢ ܟܠ | ܕܟܠ ܢܦܫܗ | ܡܢܝܢ ܘܫܘܒܚܗ | ܡܫܝܚ ܐܡܝܢ | ܐܫܬܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ | ܩܕܝܫܐ ܕܫܠܝܚܐ ܐܪܥܐ ܩܕܝܫܬܐ | ܩܕܝܫܐ ܘܫܘܒܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܚܝܠܐ | ܘܟܢܘܫܬܐ ܘܒܝܬ ܐܠܗܐ ܕܝܠܗ. | ܒܟܠ ܩܕܝܫܐ ܕܟܠܗ | ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܡܫܝܚܐ | ܢܘܪܐ. ܕܟܠܗ ܠܥܠܡ | ܘܡܘܬܒܐ

[illegible] (f. 94) || 3 linn. | ... [illegible] | 6 linn. | [illegible] ... | 7 linn. | ... [illegible] | [...] [illegible] (400+200+12) [illegible] ...

34 b. Vat. syr. 176, inter codd. Abrahami Ecchellensis olim 17, an. 1476 (graec. 1787), chart., mm. 171×128, fol. 129. — ʿAbdīšōʿ Sobensis liber Margaritae et catalogus auctorum. Salomonis Basrensis liber Apis. — Fol. 72, cuius imaginem habes, libri Apis cap. 30 partem continet. Textum repperies apud Ernestum A. W. Budge, qui nostrum cod. neglexit, *The Book of the Bee, Anecdota Oxoniensia, Semitic series*, I, part II, Oxonii, 1886, pag. [illegible], lin. 10 – [illegible], lin. 6. In ima margine nota fasciculi noni. Subscriptio in fol. 128ᵛ legitur: [illegible] (Neotanebo) [illegible] (lege: [illegible]) [illegible] (f. 129) || 13 linn. | [illegible] ...

Verbi [illegible], quod paginae adversae adhaesit, vestigia tenuissima exstant. Lectio [illegible] Assemaniani catalogi falsa est.

35 a. Vat. syr. 45, inter codices Vaticanos olim 18, an. 1556 (graec. 1867) in Mozambico exaratus a Ioseph Indorum episcopo, de quo vide sis *Bibl. Orient.*, tom. III, part. II, pag. CLXV sq. Chart., mm. 206×141, fol. 179. — Pontificale ad usum Nestorianorum. — Quod damus, fol. 127 Catholici sive patriarchae consecrationis partem continet. Rubrica est: || [illegible] ... [illegible]. In margine imo notam fasciculi 14 habes. Subscriptio in fol. 176ᵛ: [illegible]

[illegible] (δόξα) [illegible] (f. 177) || [illegible] (vicario) [illegible]

(Lopovaz) ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܢܛܠ ܠܗ | ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܠܐܚܐ ܘܓܥܦܢܐ ܐܝܟ ܘܐܡܝܢ: | ܐܫܬܠܡ ܐܘܪܫܠܡ ܢܝܚܐ ܟܬܪܩܛܐ | ܩܕܝܫ ܡܫܝܚܐ ܘܢܒܝܐ ܘܟܗܢܐ | ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܦܪܩܝܛܐ ܢܝܚܐ || (11 linn.) ܡܘܫܐ ܟܗܢܐ ܥܡܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܘܡܛܪܦܘܠܝܛܘܬܐ.

35 b. Vat. syr. 151, inter orientales codd. a Congregatione de propaganda fide Vaticanae bybliothecae addictos olim 16, an. 1613 (graec. 1924) Hierosolymis a quodam peregrino exaratus, mm. 157×104, fol. 154. — Timothei II Nestorianorum patriarchae liber de Sacramentis Ecclesiae. — Fol. 86ᵛ, cuius imaginem habes, cap. 4, sect. 4 et 5 partem continet. Linn. 9-15 ܕܡܥܡܕܢܐ minio scripta sunt. Littera numeralis ܛ in ima margine est nota fasciculi 9 (ult. pag.). Subscriptio est in fol. 154: | ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܒܝܘܡ ܐܪܒܥܐ | ܒܥܕܬܐ ܕܡܪܝ ܢܐܣܪ ܀ ܕܥܡܗ ܐܠܗܐ ܘܐܫܬܡܠܝܬ ܘܫܘܪܝܗ ܘܐܪܒܥ ܟܬܒܐ | ܕܢܝܐܝܠ. ܘܟܬܒܢܘܬܐ ܕܪܫܐ ܘܚܝܬܐ ܘܡܟܝܠ | ܗܘ(ܟܝܠ): ܠܐ ܡܬܦܣܩܢܐ: ܟܬܒܬ ܟܬܒܝܢ ܐܡܝܢ: || ܐܬܟܬܒ ܕܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܘܝܢܬܐ | ܘܡܫܝܚܝܬܐ ܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܟܬܒܝܢ ܟܢܘ ܡܢܝ. ܘܢܝܚܝ ܠܡܫܡܫܢܘ ܡܢ ܡܟܬܒܢܝ ܐܡܝܢ: | ܕܠܐ ܢܦܠ ܥܠܝܗ ܘܡܢܦܩܐ ܦܝܢ ܡܘܡܐ | ܐܬܟܬܒ. ܟܬܒܗ ܡܢ ܐܘ ܡܢ ܡܢܘܢ ܡܢܐ ܕܝܬܝܪ ܟܬܒ ܟܡܘܚܘ ܕܫܡܥܐ ܡܢܝܐ. | ܡܢ ܐܝܢ ܕܟܬܒܬܐ ܢܘܟܪܝܬܐ ܡܟܬܒ ܢܘܚܡܐ. | ܟܕ ܢܘܚܝܢ ܡܢܐ ܟܘܡܬܐ ܐܢܫܐ. | ܐܝܟ ܕܟܬܘܒܐ ܐܘܪܚܐ ܘܡܫܝܚܐ | ܡܫܝܚܐ ܡܬܟܪܐ ܢܘܚܡ ܚܠܐ ܟܘܪܐ. | ܡܢܐ ܢܛܠ ܠܗ ܪܩܐ ܢܢܐ .· ܘܡܘܩܕܬܐ ܦܪܢܣܐ: ܕܝܥܢܐ ܠܗ ܟܡܘܬܐ ܟܠܟܠ .· | ܘܐܬܪ ܡܢܘ ܘܠܐܦܢܬܐ ܢܗܪܐ ܐܡܝܢ.

36 a. Vat. syr. 21, a Ioseph Simonio Assemano ex Oriente advectus et sub n. 41 ab ipso descriptus in *Bibl. Orient.*, I, 616, an. 1041 (graec. tišrīn I 1353) in monasterio s. Panteleemonis apud Antiochiam exaratus a Iohanne, Ioseph filio, monacho, membr., mm. 245×186, fol. 151. — Lectiones ex Actibus Apostolorum et s. Pauli epistularum pro Melkitis. — Fol. 139ᵛ pars superior, quam damus, continet II Cor. 11, 21 ܟܣܘܪܢܘܬܐ. ܐܢܫ-23 ܟܡܕܢܬܐ et 25 ܙܒܢܝܢ-27 ܘܟܠܠܝܬܐ. Subscriptio est in fol. 150ᵛ: | ܐܬܟܬܒ ܕܝܢ ܘܐܫܬܠܡܬ | ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܥܡ ܐܠܗܐ | ܘܐܦܩܛܠܝܐ ܘܡܩܕܫܝܢ | ܘܐܬܟܠ ܟܪܘܬܐ. ܟܝܪܘܣ | ܐܬܥܢܝ ܩܝܡܐ ܟܘܡܬܐ | ܐܢܫܐ ܕܟܗ. ܫܘܡ ܥܒܕܐ ܠܐܩܦ ܐܬܟܠ ܩܥܡ | ܟܝܪܐ ܡܝܥܬܐ ܕܡܪܝܢ | ܦܢܛܠܐܝܡܘܢ ܗܘܘܐ | ܕܡܥܣܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ | ܐܘܟܬܐ ܀ | ܕܟܢܘܬܐ ܕܡܝܬܐ ܐܠܗܐ | ܐܢܛܝܘܟܝܐ. | ܘܕܘܣܡܐ ܟܠܟܝܢ ܕܦܝܚܐ | ܒܟܠܠ ܗܘܐ ܠܐܡܢ ܕܝܠܗ(ܐܬ) | ܕܚܘܐ ܐܠܗܐ ܡܝܢܐ ܐܢܫܐ | ܢܘܚܢܘܢ ܠܗܘܢ ܕܢ | ܢܘܥܡ ܢܟܠܐ ܐܡܝ ܚܘܫܒܐ | ܕܐܡܟܠ. ܕܢܟܘܬܐ ܕܝܚܝܐ | ܐܠܗܐ ܡܢܐ ܕܝܚܝ ܡܢܗܘܢ | ܘܕܟܘܬܗܘܢ ܡܝܥܐ ܐܡܝܢ | ܡܪܢܐ ܐܠܗܐ ܕܝܚܝ ܀ ܀

36 b. Vat. syr. 74, inter codd. syriacos a Ioseph Simonio Assemano in bybliothecam Vaticanam inlatos olim 35, an. 1215 (a creatione mundi 6723), chart., mm. 269×170, fol. 328. — Melkitarum Τριῴδιον. — Quod damus, fol. 13 continet finem officii dominicae filii prodigi et initium sabbati, ut aiunt, τῆς ἀπόκρεω. Linea ornata et titulus lin. 14 sq. minio scripta. Fol. 328, quod subscriptionem continet partim consumptum.

37 a. Vat. syr. 347, olim Assemanianus 90, an. 1487 (a creatione mundi 6995) a Iohanne Georgii filio exaratus, chart., mm. 276×175, fol. 191. — Μηναῖον ad usum Melkitarum in principio mutilum, cuius pars superstes aprilem et maium menses tantum continet. — Quam damus, pars superior fol. 5ᵛ, conprehendit fragmenta tropariorum mens. nīsān 1. 2. In lin. 10 littera ܒ rubro

nigroque colore picta, verba (lege ܡܫܝܚܐ) ܡܢ ܕܘܝܕ ܫܒܝܚܐ; (lege στιχηρός ; ܦܘ ܣܛܝܟܝܪܘܣ κανὼν δ'); ܐܣܘ ܕܟܠܒܝܫ minio scripta. Subscriptio in fol. 191ᵛ est valde mutila.

37 b. Vat. ar. 55, olim ecclesiae s. Leontii, ut videtur, in pago Maʿlūlā (cf. I. S. Assemanus in catal. ab Angelo Mai edito), nam notula in margine fol. 192 scripta sic sonat: هذا الكتاب المبارك وقف موبد على كنيسة القديس مار لاونديوس ...). Codex exaratus est saec. XVI ex., certe ante an. 1610 (a creatione mundi 7119) ut docet notula fol. 227 نظر فى هذا الكتاب المبارك العبد الفقير | الخاطى المسكين الذى ليس هو مستحق | ان يذكر اسمه لكثرة خطاياه | اثمه ابراهيم ابن الخورى جرجس ابن براهيم (*sic*) عبيد من قرية | معلولا سنة ٧١١٩. — Euchologion syriace arabice ad usum Melkitarum in principio et in fine mutilum. — Quod damus, fol. 211ᵛ, continet benedictionem panis qui egenis distribuitur, syriace. Lin. 1 arabice minio scripta.

38. Vat. syr. 19, olim 11 (cf. inventarium an. 1660 manu Abrahami Ecchellensis), antea bybliothecae Palatinae inter codices hebraicos n. 33 (cf. inventarium an. 1587 in cod. Pal. lat. 1951, fol. 319). Codex Antiochiae exaratus an. 1030 (gr. 1341) a quodam Elia al-ʿAbūdī presbytero, membr., mm. 227×167, fol. 196. — Evangeliorum lectiones pro Melkitis in Palaestinensi dialecto, sive Evangeliarium, ut male aiunt, Hierosolymitanum. Codicem, quem adcuratissime descripserant S. E. et I. S. Assemani in catal. II, 70-103, edidit Franciscus Miniscalchi-Erizzo, Veronae, an. 1861-64. Editionem alteram ex apographo Pauli de Lagarde curavit Alfridus Rahlfs: *Bibliothecae syriacae a Paulo de Lagarde collectae quae ad philologiam sacram pertinent*, Gottingae, 1892, p. 257-402. Lectiones varias exceperunt Agnes S. Lewis et Margarita D. Gibson, *The Palestinian Syriac Lectionary of the Gospels*, London, 1899. — Fol. 183ᵛ, cuius imaginem exhibemus, sanctorum kalendarii partem continet, scilicet a die XXX aprilis usque ad diem VIII maii (monita liturgica minio scripta sunt in arabica lingua, litteris syriacis) inc.: ܐܠܚܡܝܣ ܐܪܒܥܐ; ܐܠܫܠܝܚ (= الشّليح) ܝܘܚܢܢ ܐܒܘ ܐܠܐܢܓܠܝܘܢ ܘܩܪܝ ܥܝܕܗ ܡܢ ܠܘܩܐ. Lectio festi s. Iohannis evangelistae, quae in col. I, lin. 15 incipit, est Ioh. 19, 25-27+21, 24-25 (cf. ed. P. de Lagarde, p. 398 et 402). Scriptura in plerisque foliis retractata est, praesertim in fol. 1-27, 29-175, 187-196. — Subscriptio, de qua optime disseruit F. C. Burkitt in *Journal of Theological Studies*, II, 176 sq., est in fol. 194ᵛ: ܐܫܬܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ ܩܕܝܫܐ ܒܝܘܡ ܥܪܘܒܬܐ ܐܬܟܬܒ ܒ ܗܠܝܢ ܐܫܬܐ ܐܠܦܐ ܐܝܬ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܪܗܡ ܒܗ (suprascr. ܘܗܘ ܐܢ) ܘܟܠܗ ܟܬܒܗ ܐܠܝܐ ܟܗܢܐ ܥܒܘܕܝ ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝܐ (suprascr. ܡܕܝܢܬܐ) ܒܝܘܡܝ ܡܠܟܘܬܗ ܕܪܘܡܢܘܣ ܡܠܟܐ ܘܟܕ ܗܘܐ ܕܘܟܣ ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ ܢܩܦܘܪܘܣ ܘܗܘܐ (Δούξ apud Annam Comnenam, *Alexias*, XIII, 12) ܢܩܦܘܪܘܣ ܒܪ ܐܢܬܘܢܝܘܣ ܡܢ ܗܘ ܠܝ ܘܢܝܚܐ ܠܢܦܫܗ ܡܢ ܡܪܢ ܘܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ܕܩܪܐ ܒܗ ܘܟܠ ܕܚܙܐ ܘܐܡܪ ܐܡܝܢ ܘܐܪܚܡ ܐܠܟܣܢܕܪ ܘܟܠܗ ܐܠܐܣܩܦ ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ (lege الاسكندر). — Arte mediocri I. G. C. Adler imaginem fol. 131 delineavit et tabulam aeri incisam edidit, cf. *Novi Testamenti Versiones Syriacae simplex, Philoxeniana et Hierosolymitana denuo examinatae* ... Hafniae, 1789, tab. VIII et O. G. Tychsen, *Elementa linguae syriacae*, 1793. Picturam Adlerianam, quam in bybliotheca universitatis Kiloniensis invenerat, arte photographica denuo expressit I. P. N. Land, *Anecdota Syriaca*, t. IV, Lugduni Batavorum, 1875, tab. V.

Eiusdem scripturae sunt evangeliaria Sinaitica 1 et 2 ann. 1094 et 1098, quorum specimina dedit Agnes S. Lewis, *Stud. sin.* I, tab. IV-VI, et lectionarium Westmonasteriensis theologorum conlegii Cantabrigiae, olim Lewisianum, cuius fol. 74ᵛ-75 imaginem habes in *Stud. sin.*, VI, folio-

rumque 234ᵛ-235 apud Hugonem DUENSING, *Christlich-palästinisch-aramäische Texte und Fragmente...*, Göttingen, 1906, tab. II. Cf. cod. Lond. add. 14,664 apud Gulielmum WRIGHT, *Catalogue...*, tab. XIX.

39 a. Br. Mus. add. 14,450, ex monasterio Nitriensi s. Mariae Deiparae an. 1843 advectus, membr., cm. 32,5×25, fol. 195. — Codex, saec. VII exaratus, evangelia quattuor continet, sed fol. 14 cuius linn. 20 damus, recens codici additum, duas scripturas praebet, quarum antiquior palaestinensis est saec. VI-VII, recentior vero syriaca saec. VIII, nisi fallor. — Textus syriacus est Matth. 13,42 ܢܘܪܐ-46 ܕܝܠܗ, palaestinensis vero Matth. 26,56 ܟܠܗܘܢ-64. Fragmentum a J. P. N. LAND editum (*Otia syriaca*, h. e. *Anecdoton syriacorum tomus quartus*, pag. 136 sq.) denuo ex parte exscribimus: ܟܠܗ]ܘܢ | ܘܝܫܘ[ܥ] ܕ[ܒܩ]ܝ | ܠܡܠܦܢ[ܗ ܘܗܘܢ | ܥܪܩܘ ܡ]ܢܗ | ܘܡܚܘܡܘ[57 ܘܗܘܢ | ܕܐ ܐܚܕܘ ܠ[ܝܫܘ]ܥ ܫܘܩܘ[ܗ ܠܘܬ ܩܝܦܐ] | ܟܗܢܐ ܪܒܐ[ܐܝܟܐ ܕܗܘܘ ܡܬܟܢܫ]ܝܢ | ܣܦܪܐ ܘܩܫܝܫ]ܐ: ܟܘܢ ܕܩܫܝܫܝܐ | ܘ[ܫܡܥ]ܘܢ ܐܙ]ܠ ܗܘܐ: ܘ: 58 ܐܬܪ[ܢܝ ܒ]ܫ | ܒܬܪ[ܗ ܗܘܐ] ܡܢ | ܪܘܚܩܐ ܥܕ[ܡܐ ܠܕܪ]ܬ ܟܗܢܐ ܪܒܐ | ܘܥܠ ܠܓܘ | ܝܬܒ [ܗܘܐ ܥܡ] ܟܝܢܐ | ܘܚܙܐ ܚܪ]ܬܐ ||...[59]... | ܟܗܢܐ ܘܩܫܝܫܝܢ. Eiusdem folii recti imaginem habes apud W. WRIGHT, *Catalogue...*, tab. XVIII, fol. versi autem apud LAND, op. cit. tab. VI.

39 b. Br. Mus. Or. 4951, saec. XII-XIII, chart., cm. 16,5×13, fol. 69. — Euchologion ad usum Melkitarum Aegypti in dialecto Palaestinensi. Codicem descripsit et liturgiam Nili edidit G. MARGOLIOUTH, *The Liturgy of the Nile, The Journal of the Royal Asiatic society*, 1896, pag. 677-731. — Fol. 27, quod damus, initium officii pro Nili fluminis festo conprehendit, in ed. laud. pag. 695, lin. 2-10. Littera ܕ saepissime duplici puncto notatur, punctum litterae ܕ quandoque omittitur. Eiusdem recentioris scripturae exempla habes apud W. WRIGHT, *Catalogue...*, tab. XIX-XX.

40. Paris. sabaeus seu mandaiticus 1, olim Colbertinus 1715, Regius 309 A, Basrae in Mesopotamia a Iohanne Francisco Lacroix an. 1674 emptus, in oppido Maqdam prope Huwayzah ad flumen Karḥah a quodam Ram Baḥtyar bar Behram Šadan an. 1560 (heg. 968) exaratus, chart., cm. (marg. om.) 32×21, fol. 262 (198+64), linn. 20. — Thesaurus (*Ginzā*) seu liber magnus (*Sidrā rabbā*) Mandaeorum, qui et christiani s. Iohannis olim dicti sunt. Textum syriacis litteris edidit Mattheus NORBERG, *Codex Nazaraeus, liber Adami appellatus...*, Londini Gothorum, 1815-1816. — Fol. 31, cuius linn. 1-12 damus, facile repperies apud Henricum PETERMANN, qui praesentem codicem, numero linearum servato, descripsit et edidit, *Thesaurus, seu liber magnus, vulgo "Liber Adami" appellatus opus Mandaeorum summi ponderis...*, 1867. Codicem optime enarravit Henricus ZOTENBERG, qui principalem subscriptionem denuo edidit, *Catalogue des manuscrits syriaques et sabéens (mandaïtes) de la Bibliothèque Nationale*, Paris, 1874, pag. 217-219. Textum exscribimus litteris hebraicis (ד̌ = pronomen relativum די aut ד).

§ שותון ד̌מצקאי שותאיהון ד̌מצקאי כ̇אסאיא שאמאנא ד̌ | שאנין בריכ̇יא ומ̇קאימיא באיארנא בלבושאיהון
האכימנא | מן הוכמתון יאליפנא ד̌עתולון בליביהון ואבאדנא כול ד̌אבדיא הייא ואכין | סא | מ̇אנא אנא ד̌הייא
רביא מאנא אנא ד̌הייא רורביא | מאנא אנא ד̌הייא רביא ד̌באיארנא בתושביהתה̄ ד̌נאצבאי | עמאת בשיביא
שיביון (ex שוביון) ושיהלון אתיון להאזין אלמ̇א | שיהלון לאלמ̇א ד̌האיאביא ד̌כולהון פאויקיא ואודיא אלמ̇א
| דסאינא צאותה̄ ולאמינידרא מצקא לאסיגיא עותלון לאבדה̄ | ולא שאיא עתלון לכולהון קאריא לא ניהיא
ולא שדיכין וליכא | לאופא בינאתון מיהשאכי ושותאיהון ודמותאיהון מיהראר | האברה̄ מישתפיל באנאתאיהון
וכולהון בונידה יאתביא אשהאר

41 a. Paris. ar. 328 (1), olim suppl. 150 A, saec. VIII-IX, membr., mm. 340×260, fol. 70. — Alcorani fragmenta, cf. M[c] GUCKIN DE SLANE, *Catalogue des manuscrits arabes*, Paris, 1883-1895, p. 89 sq. Scripturam Ḥiǧāzi littera ا reclinata demonstrat. — Pars superior fol. 40[v], quam damus, continet fragmentum cap. 8 inde a v. 13 الله (ms. شقوا) شاقوا. Spatium unius lineae, forsitan ad titulos recipiendos vacuum relictum, capita separat; sex puncta (·.·.·.) versiculos distinguunt. Littera punctis inclusa post quintum quemque versiculum picta est, cf. litteram ا in lin. 4, inter v. 15 et 16. Puncta diacritica paucissima sunt, cf. الا in lin. 8 et حسنا in lin. 9. Littera ا ut mater lectionis raro adparet, cf. العقاب in lin. 2.

41 b. Paris. ar. 328 (4), olim suppl. 150 A, saec. VIII-IX, membr., mm. 340×260 circiter fol. 6. — Alcorani fragmenta. — Pars superior fol. 91[v], quam exhibemus, fragmentum cap. 5 inde a v. 44 على كل شى قدير continet. Sex puncta (⁝⁝) versiculos dividunt. Non nulla puncta diacritica prima manus adpinxit: duo superposita pro ت et tria in linea recta pro ش littera (cf. lin. 11). Littera ى dextrorsum valde protracta, cf. lin. 8. — Scripturae eiusdem generis specimina apud B. MORITZ, *Arabic palaeography*, tab. 44, et cum ا littera magis reclinata, *Palaeographical Society, Oriental Series*, tab. LIX. Cf. A. S. LEWIS, *Apocrypha Syriaca, Studia Sinaitica*, XI, tab. IV et V (ex codice rescripto).

42. Paris. ar. 324, olim suppl. 150 lii, ex foliis ab Asselino de Cherville in urbe Cahirensi conlectis, et an. 1830 pro bybliotheca Nationali emptis. Saec. VIII-IX, ut videtur, scriptus, membr., mm. 545×630 circiter, fol. 46. — Alcorani fragmenta, eiusdem scripturae eiusdemque, nisi fallor, codicis ac folia bybliothecae Cahirensis, Ḫadiwiyah, ut aiunt, quorum specimina edidit B. MORITZ, *Arabic Palaeography*, tab. 1-12. Hoc demonstrant tam foliorum mensura similitudoque scripturae et ornamentorum quam verba recentius addita, manu quae et titulos capitum adiecit, in angulo sup. dextro unius cuiusque folii inter lineam primam et secundam, vide sis op. laud. tab. 1. — Quod exhibemus, fol. 39, continet cap. 75,29 الساق بـالساق-40. Lineolae figuraeque rotundae (l. 7) aut quadratae (l. 8) post unum quintum decimum quemque versiculum variis coloribus pictae sunt. Ornatus unam saltem lineam inplens capita separat. Lineolas punctorum diacriticorum modo hic illic prima manus suprascripsit, v. g. ثم l. 5 et 8. — Primas extremae lineae litteras addidimus ut veram scripturae mensuram prae oculos habeas.

43 a. Vat. ar. 212, olim 71 dupl., antea syr. 58, saec. XII, membr., mm. 178×167, fol. 57. — Alcoranus in principio et in fine mutilus. — Fol. 16[v], quod exhibemus, cap. 26,228 الذين ظلموا-27,19 والدى وان continet. — Rotula marginalis caeruleo rubroque colore et auro ornata initium capitis indicat. Tituli verba النمل خمس وسبعون اية aurata. Trifolia conchylia circuli post unum quintum decimum quemque versiculum caeruleo colore et auro picta sunt. Signa vocalium *maddah* et *ā* protractae (sive ا parva) minio scripta; *tašdīd* et *sukūn* caerulea. Pro *hamzah* et *waṣlah* puncta habes flavo viridique colore. — Eiusdem scripturae est Alcoranus, Valentiae scriptus an. 1160, qui in bybliotheca Cahirensi (n. ١٩٦) adservatur, cf. MORITZ, *Arabic Palaeography*, tab. 47. Cf. *Pal. Soc. Or. Series*, tab. LXI.

43 b. Vat. ar. 214, olim 83, antea 13, saec. XIII, membr., mm. 211×200, fol. 71. Codex fuit cuiusdam scholae Tunetensis, ut docet actus donationis in f. 1 scriptus: الحمد لله هذه الختمة المباركة الجليلة أين هى الجزو منها هو اثنين والعشرون محبسة | على المدرسة الغربية للباب التى بدرب ابن عبد السلام بداخل مدينة تونس حرسها الله تعالى يقرا منها كل | القران العظيم فى كل يوم بالمدرسة

المذكورة على نحو ما اشرطه مالكها ومحبسها محبس المدرسة المذكورة | العبد الفقير الى رحمة ربه محمد بن على بن حمزه التجمى ۞ لطف الله به وغفر... | تضمن... رسوم تحبيس المدرسة المذكورة تاريخ اواسط شوال من عام اثنين واربعين وسبعماية... — Alcorani pars vicesima secunda. — Fol. 22^{v} linn. 1-3, quas exhibemus, continent cap. 33,70 (ed. Fluegel) اتقوا الله–71 اعمالكم. — In rotula marginali caeruleo rubroque colore et auro distincta verbum سبعون albo pigmento exaratum est. Signa orthographica variis pinguntur coloribus, vocalia rubro, *sukūn* et *tašdīd* caeruleo, *hamzah* croceo; pro *waṣlah* signum in forma *hamzah* habes viridi colore.

44 a. Vat. ar. 197, olim 178 (invent. Abrahami Ecchellensis), circa an. 1487 exaratus, sicut docet notula fol. 1, chart., mm. 392×272, fol. 59. — Alcorani pars, h. e. sūr. 16,53-18,73. — Quas exhibemus, linn. 1-2 fol. 27^{v} continent sūr. 17, 37 تاويلًا–38 البصر. In ornamento auro et coloribus eleganter picto legitur خمس quo signantur quini versiculi inde a 16,53. Rotula aurea punctis rubris et caeruleis ornata versiculos dividit. Signa vocalium rubro, *sukūn* et *tašdīd* caeruleo colore scripta; pro *waṣlah* punctum viride, pro *hamzah* croceum habes. Littera ڧ puncto inferiore notata codicem in occidente exaratum fuisse demonstrat.

44 b c. Vat. ar. 935, olim 220 (sic in codice manu I. S. Assemani, in catalogo autem manu scripto et in edito 221), antea lat. 3775 seu armarii librorum parvorum camerae secretae 194 (cf. invent. Rainaldianum an. 1596), an. 1533 (heg. mense ramaḍān 939) ab ʿAbd Allāh b. Muḥammad as-Silāsī exaratus, chart., mm. 120×78, fol. 424. — Alcoranus. — Quae selegimus, fol. 1^{v} et 6 continent sūr. 1 et sūr. 2, 34 لبعض–40. Fol. 1^{v} caeruleo rubro albo nigro colore et auro ornatur. In margine fol. 6 habes عشر, h. e. (quarta) decas, auro et نصف حزب caeruleo colore picta. Subscriptio est in fol. 424: الحمد لله على التمام | والصلوة على محمد خير الانام | قد وقع الفراغ من تحرير مدة المصحف | فى اواخر شهر رمضان المبارك فى | سنة تسع وثلثين وتسعماية كتبه | عبد الله بن محمد السلاسى.

45 a. Vat. ar. 18, olim 9, an. 993 (heg. raǧab 383) in urbe Cahirensi exaratus, chart., mm. 205×180, fol. 94. — S. Lucae evangelium [Gregory 104], cuius in oratione clausulae sententiarum similiter desinunt, ad usum cuiusdam mahumetani, ut ex forma nominum عيسى, يحيى dignoscitur, scriptum. Vide sis I. Guidi, *Le traduzioni degli Evangelii in arabo e in etiopico*, *Atti della R. Accademia dei Lincei*, 1888, s. IV, classe di scienze morali..., vol. IV, parte 1^{a}, Memorie, p. 25 sq. — Quod exhibemus, fol. 93^{v} continet Luc. 24, 47 ἀρξάμενον (ويكون المبدا)–53. — Litterae ع et ح semicirculis infra positis, ر et س semicirculis suprascriptis distinguuntur. Signa vocalium prima manu adposita. Verbum وبارك in fine lin. 4 a librario ipso videtur erasum. Subscriptio est (f. 94): تم كَتَبُ انجيل لوقا بمصر في رجب سنه ثلث | وثمنين وثلثمايه ولله الشكر على نعمايه | من قراه يدعو لكاتبه ولوالديه بالرحمه وغفران | الخطايا وهو ماجورٌ كريمٌ اللّهم ارحم عَبدك كاتبه. — Imaginem fol. 65 habes in *Pal. Soc. Or. Ser.*, tab. XXI, praemisso commentario Ignatii Guidi.

45 b. Vat. ar. 726, olim Assemanianus 122, quem inspexit Aḥmad b. ʿAlī Taqī ad-dīn al-Maqrīzī, ut docet notula fere totaliter evanida in fol. 287: انتقاه... | احمد بن على المقريزى | فى شهر ربيع الاول سنة ٨١٨. Codex videtur autographus, certe, ut ex praefata notula constat, ante an. 1414 (heg. 817) exaratus, chart., mm. 238×164, fol. 287, linn. 23. — Historia dynastiarum

et regum تاريخ الدول والملوك, auctore Muḥammad b. ʿAbd ar-Raḥīm b. ʿAlī Ibn al-Furāt Naṣīr ad-dīn al-Miṣrī al-Ḥanafī; cf. Wüstenfeld, *Die Geschichtsschreiber der Araber u. ihre Werke*, Göttingen, 1882, n. 454. Codices novem bybliothecae palatinae Vindobonensis (A. F. 117-125 [443-451] cf. Flügel, *Die arabischen, persischen u. türkischen Hss... zu Wien*, n. 814) partem operis continent et ipsi autographi existimantur, quorum volumen sextum inmediate praecedit codex noster (cf. Guy Le Strange, *The story of the Death of the last Abbasid Caliph from the Vatican Ms. of Ibn-al-Furāt, The Journal of the Royal Asiatic Society*, 1900, 293-300). — Linn. 1-19 fol. 152, quae exhibemus, gesta narrant an. heg. 650. Lin. 1 et verbum وقدم in lin. 12 minio scripta.

§ ذكر الحوادث فى سنة خمسين وستماية | قال قاضى القضاة جمال الدين محمد بن سالم بن نصر الله بن | واصل الحموى الشافعى صاحب كتاب مفرج الكروب فى | اخبار دول بنى ايوب فزت فى اول هذه السنة بزيارة قبر | المصطفى صلى الله عليه وسلم مع الاميـر حسام الدين ابن | ابى على الهدبانى ثم توجهنا الى ينبع فنزلنا بها وفارقنا الحاج | متوجهين الى مصر ولم يذهب معهم خوفا من عسكـر الملك | الناصر صلاح الدين يوسف صاحب حلب ودمشق | المقيمين بغزة...

46 a. Vat. ar. 395, an. 1323 (heg. ǧumādā 'l-āḫir 723) exaratus a quodam ʿAlī b. Muḥammad b. Abī Bakr , chart., mm. 267×187, fol. 236. — Consessus sive مقامات, auctore Abū Muḥammad al-Qāsim b. ʿAlī b. Muḥammad al-Ḥarīrī al-Baṣrī; ed. Sylvester de Sacy, Lutetiae Parisiorum, 1822. — Fol. 231, quod damus, consessus quinquagesimi continet, cf. ed. laud. pag. ٥٩٢. Subscriptio est in fol. 235: تمت المقامات المنسوبة الى الحريرى بحمد الله | وحسن توفيقه فى منتصف جمادى الاخر سنة ثلث وعشرين وسبعماية | وصلى الله على خيـر خلقه محمد واله وعترته الطيبين الطاهرين | على يدى اضعف عباد الله على بن محمد بن ابى بكر المطرى (?) عفى الله له ولوالديه.

46 b. Vat. ar. 319, olim 4. 171. 68, an. 1284 (heg. 5 muḥarram 683) exaratus in urbe Baġdād a Maḥmūd b. Muḥammad b. al-Qāḍī Taqī ad-dīn, chart., mm. 177×122, fol. 134. — Almagesti epitome cui titulus التذكـرة النصيرية sive, ut est in praesenti codice, التذكـرة فى الهيئة, auctore Abū Ǧaʿfar Naṣīr ad-dīn Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī (cf. Brockelmann, I, 511). — Fol. 59, cuius imaginem damus, partem continet sectionis de eclipsibus solis et lunae. Figura minio delineata est. Paginae duplici linea rubra includuntur. Subscriptio est in fol. 64: فرغ من تحريره العبد المذنب المفتـقر الى رحمة ربه | الغفور محمود بن محمد بن القاضى تقى الدين | يوم الجمعه خامس محرم سنة ثلاث وثمانين | وستماثة فى مدرسة نظام الملك بمدينة | السلام حماها الله تعالى عن نوائب | الدّهر وحدثانه حامدًا الله تعالى | ومصليًا على نبيه والحمد لله رب العالمين.

47 a. Vat. ar. 505, an. 1258 (heg. šaʿban 656) exaratus a Ḥusayn b. Ġarīb b. Muḥammad al-Ḥāfiẓ al-Isfahānī pro ʿAlī b. al-Ḥasan b. ʿAlī al-Ḥusaynī al-Ǧurǧānī. Chart., mm. 228×89, fol. 252. — Tractatus varii persice et arabice. — Fol. 137ᵛ, cuius imaginem damus, initium continet libri cui titulus قواعد العقائد auctore Abū Ǧaʿfar Naṣīr ad-dīn Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī, cf. Brockelmann, I, 508 sq. n. 3. Puncta litt. ب et ى conponuntur more persico ita ut credas litt. پ adesse, cf. lin. 15. In titulo اصل lin. 11 litterae ص litterula subscribitur.

47 b. Vat. ar. 519, olim coenobii Romani s. Petri in monte aureo, an. 1548 (heg. 955), chart., mm. 197×137, fol. 95. — Opera grammaticalia. — Fol. 67ᵛ, cuius imaginem damus, partem continet libri cui titulus التصريف العـزّى, auctore ʿIzz ad-dīn abū 'l-maʿālī Ibrāhīm b. ʿAbd al-

Wahhāb az-Zanǧānī. Verba اللفيف et وان كان lin. 1, واما lin. 5, والحرف lin. 8, وهمزة lin. 10 minio scripta sunt. Notas marginales tantum exscribimus.

(1) واللفيف قسمان لفيف مقرون ولفيف مفروق فا|للفيف هو الذى يكون | فيه حرفا(ن) | عليه شرح.
(2) ان رباعى مجردا كان او زايدا ملحقا كان او خماسيا او سداسيًا | وسواء كان ذلك الفعل صحيحا | او مهموزا او مضاعفا | او معتلا او متعدّيا | او لازما | مطلوب.
(3) ان الحرف الاول منه مفتوح من جميع الابواب المذكورة الا من الابواب السداسية والخماسية | التى فى اولها همزة واصل وهى | مكسورة | مطلوب.
(4) على الحركة لا السكون مع ان الاصل فى البناء السكون لمشابهة الاسم والمضارع فى وقوعها صفة للنكرة.
(5) انه السكون فيها فى الواحد مذكرا | كان نحو نصر او مؤنثا | نحو نصرت والتثنية | مذكرا كان | نحو نصر او مؤنثا نحو نصرتن مطلوب.
(6) in mg. sinistra ان بالمضمومة نحو تكرير واهو مشترك | بين اسم الزما|ن والمكان وا|لمصدر الميمىّ وا|سم المفعول مطلوب.
(7) inter lin. 3 et 4 ان سواء كان عينة المضارع مفتوحا او مضموما او مكسورا.

48 a. Borg. ar. 53, olim K. I. 13, antea LX, an. 1682 (heg. 1094) exar., chart., mm. 122×77, fol. 151. -- Alcorani versiculi et preces moslemicae plerumque cum praefationibus turcicis. — Quod exhibemus, fol. 105ᵛ precem continet quae inscribitur دعاء قطب الاعذاب, auctore Muḥyī ad-dīn Muḥammad b. al-ʿArabī de quo vide sis Brockelmann, I, 441 sq. Vocalium signa sunt prima manu. Paginae linea rubra includuntur. Interpunctionis signa minio scripta.

48 b. c. Borg. ar. 44, olim K. I. 22, antea LXXVIII. LXI. Codex variis libellis constat, cuius pars tertia an. 1517 (heg. 923) exarata est, chart., mm. 140×100, fol. 101. — Opuscula grammaticalia.

b. Fol. 6, quod exhibemus, continet partem libri cui titulus تصريف العزى, auctore ʿIzz ad-dīn abū ʾl-maʿālī Ibrāhīm b. ʿAbd al-Wahhāb az-Zanǧānī. Verba بتضعيف, فرحت, الكل, فصل, تصريف colore rubro tacta.

c. Pars secunda, cuius fol. 49ᵛ habes, librum centum regentium seu العوامل فى النحو, auctore ʿAbd al-Qāhir b. ʿAbd ar-Raḥmān al-Ǧurǧānī, continet.

48 d. Vat. ar. 725, Assemanianus 121, an. 1450 (heg. raǧab 854) a quodam ʿAlī b. Abī Bakr al-Marzūqī exaratus, chart., mm. 274×182, fol. 276, linn. 25. — Abū ʾl-ʿAbbās Aḥmad b. ʿAlī b. ʿAbd al-Qādir b. Muḥammad al-Ḥusaynī Taqī ad-dīn al-Maqrīzī historia Aegypti seu كتاب السلوك لمعرفة دول الملوك pro an. heg. 754-800. Opus gallice reddidit Quatremère, *Histoire des sultans Mamelouks par Maqrizi*, Paris, 1837-1844 (cf. Brockelmann, II, 38 sq.). — Fol. 2, cuius linn. 15 habes, facta et eventa an. 754 narrat. Subscriptio in fol. 256: كتاب السلوك (3 verba eras.) ... تم لمعرفة دول الملوك | على يد العبد الفقير الى الله تعالى على بن ابى بكر المرزوقى عفا الله عنه | فى ثامن (?) بدر رجب الفرد سنة اربع وخمسين وثمان ماية. Manus recentior in libri titulo et subscriptione العالما و ante verbum دول addidit.

49 a. Mediolan. Ambros. ar. nov. ser. A 42, saec. XIII ex., chart., mm. 182×134, fol. 220. — In Alcorani verba quaedam commentarius philologicus كتاب التبيان فى اعراب القران, auctore Muḥibb ad-dīn abū ʾl-Baqā ʿAbd Allāh b. al-Ḥusayn al-ʿUkbarī (Cf. Brockelmann, I, 282). Codicem,

qui partem dumtaxat primam, scilicet in sūr. 1-7, continet, adcurate descripsit Eugenius Griffini, *I manoscritti sudarabici di Milano*, pag. [6] et [66] in *Rivista degli Studi Orientali*, II, (1908-09), pag. 6 et 160 (cf. ibid., III, 275).

49 b. Mediolan. Ambros. ar. nov. ser. A 106, an. 1359 (heg. 3 ğumādā 'l-awwal 760) a Muḥammad b. ʿAbd ar-Raḥmān b. ʿUmar al-Ḥabašī al-Waṣabī exaratus, chart., mm. 237×175, fol. 183. — Traditionum conlectio كتاب الجامع الصحيح, auctore Abū ʿAbd Allāh Muḥammad b. Ismāʿīl al-Buḫārī al-Ğuʿfī (cf. Brockelmann, I, 57). Codicem, qui tantum a libro النكاح usque ad librum الرقاق continet, breviter descripsit Eugenius Griffini, *I manoscritti sudarabici di Milano*, pag. [19], *Riv. Studi Or.*, II, 19 et III, 905. — Quam exhibemus, fol. 12 pars (tribus linn. recisis) ultima verba cap. 35 et initium cap. 36 in libro النكاح conprehendit, cf. L. Krehl, *Le recueil des traditions musulmanes par el-Bokhâri*, Lugduni Batavorum, 1868, III, ٤٢٦, lin. ult.-٤٢٧, lin. 15. Lectiones varias inter lineas et in marginibus ex documentis, quae litteris ه et ح = حرش (?) signavit, lector quidam adiecit, qui et verba dubia verbo صح suprascripto confirmavit.

50 a. Mediolan. Ambros. ar. nov. ser. A 53, an. 1406 (heg. mense rabīʿ I 809), chart., cm. 27×19, fol. 248. — Iuris tractatus didacticus secundum principia Zaiditarum كتاب التمهيد والتيسير فى تحصيل فوائد التحرير, auctore Šaraf ad-dunyā wad-dīn Abū ʿAbd Allāh Muḥammad b. Yaḥyā b. Aḥmad b. Ḥanaš, sive commentarius operis qui inscribitur كتاب التحرير فى الفقه, auctore an-Nāṭiq bi'l-ḥaqq Yaḥyā b. al-Ḥusayn b. Hārūn al-Buṭḥānī Abū Ṭālib (de quo cf. Brockelmann, I, 402). Codicem descripsit Eugenius Griffini, *Lista dei manoscritti arabi, nuovo fondo...* pag. [27] in *Riv. Studi Or.*, III, 571. — Quas damus, primae fol. 4ᵛ lineae partem continent capitis النكاح. Puncta diacritica fere totaliter omisit librarius. Subscriptio in fol. 248ᵛ, additis punctis diacriticis: تم الجزء الثانى من التمهيد بحمد الله ومنه وحسن توفيقه وذلك بخمس ليال خلون من شهر ربيع الاول سنة تسع وثمان مائة سنة هجرية على صاحبها السلام...

§ الاولى نكاح المرتدّة للمسلم لا تجوز بالاجماع الثانية الوثنية والصابية والمجوسية لا تجوز للمسلم نكاحهن عندنا وس (شافعى =) وعند ابى ح(حنيفة =) تجوز نكاح الصابية وعند ابى نور تجوز نكاح المجوسية والصابية مشتق من صبا الى كذا اى مال بجهل ومنه الصبا وهو الشاب.

50 b. Mediolan. Ambros. ar. nov. ser. A 6, an. 1506 (heg. ğumadā 'l-āḫir 914), chart., cm. 25,5×18, fol. 109. — In Alcoranum commentarius كتاب الروضة والغدير, auctore Izz ad-dīn Muḥammad b. al-Hādī b. Tağ ad-dīn († 720 heg.). Codicem, qui partem secundam tantum continet, scilicet sūr. 12,55–107,7, adcurate enarravit Eugenius Griffini, *I manoscritti sudarabici di Milano*, pag. [17] et [69-70] = *Riv. Studi Or.*, II (1908-09), 17 et 163-164 et *Lista dei mss. arabi n. f. della Bibl. Ambrosiana di Milano*, pag. [10-11] = *Riv. Studi Or.*, III, 262-263. — Quas exhibemus, fol. 3 lineae 13-20, commentarium continent sūr. 12,55. Verba الفصل الاول minio inducta.

§ اجعلنى على خزائن الارض انى حفيظ عليم الفصل الاول | اللغة الخزائن جمع خزينة وهو ما يخزن فيه والحفيظ المحافظ | الفصل الثانى المعنى قوله اجعلنى على خزائن الارض يريد | اراضى مملكته وهى ديار مصر قوله انى حفيظ عليم معناه | حفيظ لمن لا يستخفها عليم بوجوه التدبير فيها ذكره قبادة | وابن اسحق وابو على وقيل عليم بوجوه متصرفا بها ذكره الزجاج | وقيل كاتب حاسب وقيل حافظ للحساب وعليم بالالسن.

50 c. Mediolan. Ambros. ar. nov. ser. A 2, an. 1626 (heg. 10 rabīʿ al-āḫir 1036), chart., cm. 30,5×19. — Liber iuris Zaiditarum scilicet البستان الجامع للفواكه الحسان المثمر للياقوت والمرجان الناطق بمعجم مسائل البيان auctore aṭ-Ṭāhir b. ʿIzz ad-dīn Muḥammad b. Aḥmad b. Muẓaffar (cf. Ahlwardt, *Verzeichniss der arab. Hss. der kgl. Bibliothek zu Berlin*, n. 4943 ubi auctor nominatur Muḥammad b. Aḥmad b. Yaḥyā b. Muẓaffar). Hoc opus commentarius est libri البيان الشافى عن البرهان الكافى auctore ʿImād ad-dīn Yahyā b. Aḥmad b. Muẓaffar, de quo vide sis Brockelmann, II, 186, n. 5. — Quod damus, fol. 2 finem continet praefationis, et in linn. 9-10 nomen repperies Imād ad-dīn Yahyā, cuius opus explicatur.

51 a. Vat. ar. 310, olim 21, 169 (vid. in tempore Abrahami Ecchellensis), 91, 62, an. 957 (heg. 346) exar., membr., mm. 216×145, fol. 51, linn. 23. — Isaac Iudaei sive Abū Yaʿqūb Isḥāq b. Sulaymān al-Isrā'īlī liber de urinis cui titulus (fol. 1) كتاب معرفة البول, cf. Moritz Steinschneider, *Die arabische Literatur der Juden*, Frankfurt a. M. 1902, p. 41. — Fol. 45^{v}, cuius linn. 1-18 damus, parag. 2 et 3 cap. IX continet, cf. Constantini Africani versionem latinam in editione Lugdunensi, *Opera Ysaac*, 1515. — Subscriptio est in fol. 50^{v}: تم كتاب البول والحمد لله وذلك فى شهر ربيع الاخر من سنه ستة واربعين وثلث مابة.

§ فى مَا يَاتلِفُ مَع الثفل الابيض من قوام الفرع فاقول ثفل ابيض ملتف سلس سهل وفرع غليظ او رقيق ذلل لا ياتلف لان الثفل الابيض اذا كان ملتفًا سلسًا سهلًا دل على تمام طبخ الاثفال وكمال نضجها وانحلال المرض.

51 b. Borg. ar. 165, olim K. V°. 7, antea LIX vel XLIV, saec. XV exar., chart., mm. 204×145, fol. 152. — Prophetarum historiae, auctore Abū Rifāʿah ʿUmārah b. Waṯīmah b. Mūsā b. al-Furāt b. al-Azhar al-Ġanī. Auctor ille videtur, cui Ḥāǧǧi Ḫalīfah (ed. Fluegel, II, 105 sq.) librum tribuit تاريخ ابى رفاعة auctorem vocans Abū Rifāʿah ʿUmārah b. Waṯīmah al-Fārisī. Titulus est in codice (fol. 3^{v}) ... السفر الثانى من (?) بدء الخلق وقصص الانبيا لابى. — Fol. 101, quod duabus linn. excisis praebemus, initium Ionae historiae continet. Linn. 1, 9, 17 minio scriptae. Subscriptio est (fol. 152^{v}) تم الكتاب المذكور بقصص [ا]لانبيا بحمد الله وحسن عونه وبالصلاة التامة على محمد نبيه صلى الله [عليه] وسلم على يدى طالب الخير محمد بن على سعزوق اخرجه الله ارض الكفر [...]اق ورده الى ارض الدين والايمان برحمته وغفرانه وجودة [الله رب] العلمين.

§ قصة يونس بن متى رضى الله عنه بفضله روى عن ابن عباس رضه وابن سمعان عن مخبره عن ابن عباس رضه كل هولاء حدثوا عن ابن متا بما اخبر الله تعالى من قصة فى كتابه.

52 a. Vat. ar. 477, inter codices a Georgio Strachan Cahirae (cod. *Babylone*) an. 1618 coemptos n. 29, an. 1210 (heg. 607) ab Ibrāhīm b. ʿAlī aš-Šatibī (ex Xativa in Hispania) exaratus, chart., mm. 203×148, fol. 118. — Liber poëmatum, auctore Ibn Ḥamdīs, sive ديوان شعر ابى محمد عبد الجبار بن حمديس الصقلى. Codicem descripsit et edidit Celestinus Schiaparelli, *Il Canzoniere di Ibn Ḥamdîs, Pubblicazioni del R. Istituto orientale in Napoli*, Roma, 1897. — Quod damus, fol. 110 continet poëmata 207,2–209,10 (omissis vv. 6 et 9), cf. ed. laud., p. ٢٨٤-٢٨٦. — Nota marginalis in lin. 7 لعله وفحمه a quodam lectore exarata est qui, praesertim in principio codicis, puncta diacritica litt. ف et ق ad morem librariorum orientalium conrexit. Subscriptio in fol. 118^{v}: تم الكتاب... وكان الفراغ منه يوم الخميس ليومين بقيتا (*sic*) من المحرم من سنة سبع وستماية وكتب ابراهيم بن على الشاطبى.

52 b. Borg. ar. 171, olim K. V°. 13, antea LV vel XLI, an. 1519 (heg. 925) exaratus ab Abū ʿUmar b. Mūsā b. Mūsā al-Ašġarī Aragonensi, chart., mm. 203×149, fol. 140. — Traditiones, praesertim de creatione mundi, ab Abū ʿUmar b. ʿAbd al-Barr conlectae sub titulo نزهة المستمعين وروضة الخائفين. — Quod damus, fol. 89 continet caput de ieiunio dierum alborum scilicet 13, 14, 15 unius cuiusque mensis (cf. al-Buḫārī, الصحيح, ed. Krehl, I, 494) et de veniae petitione a Deo. — Subscriptio (f. 101): كمل الكتب (*sic*) بحمد الله وحسن عونه والصلاة والسلام على محمد | نبيه وعلى اله وصحبه وازوجه وذريته وسلم تسليما كثيرا | على يدى العبد الفقير المضطر لرحمة ربه ابو عمر ابن موسى بن موسى | الاشغرى من بلدة ارندقه من ارض ارغونه (Aragonia) وذلك حين يتعلم | فى بلدة بطرنه من ارض بلاسية (Valencia) على السيد الفقيه والعالم الغبيه | فى زمانه ابى الحسن على القيسى من ارض الاسلام من مدينة طرابلاس | رجعها الله لما كان يوم الجمعة لستة ايام خلون من شهر مَايُهْ (= maio) | عام خمس وعشرين بعد تسع ماية من هجرة النبى صلى الله عليه | وسلم وبالعجمى (= aerae christianae) عام تسعة عشر وخمس مایة والف | رحم الله كاتبه وقارءه ومستمعه انه معين كريم وبعباده | رؤف رحيم وصلى الله على محمد وعلى اله وصحبه وسلم تسليمًا.

§ فضل الايام البيض قال حدثنا ابراهيم بن يوسف عن انس | بن مالك قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من صام ايام البيض فاول يوم | اجر صيام مایة سنة وكتب الله له عبادة مایة سنة واليوم الثانى كتب الله له إاجر صيام مايتين سنة...

53. Borg. ar. 129, olim K. IV. 10, antea VII, saec. XIV descriptus pro cuidam عيسى مصسى (?) بن ابراهيم..., chart., mm. 287×210, fol. 122. — Pentateuchus ex hebraica lingua in arabicam versus a rabbi Saadia b. Yosef sive Saʿīd b. Yūsuf al-Fayyūmī, quem arabicis typis edidit Gabriel Sionita in bibliis polyglottis Parisiensibus, hebraicis vero Ioseph Derenbourg, Parisiis, 1893. Codicem inspexit I. G. Christianus Adler qui de eo disseruit in *Kurze Uebersicht seiner biblisch-kritischen Reise nach Rom,* Altonae, 1783-4, p. 173, cf. P. Kahle, *Die Arabischen Bibelübersetzungen.* Lipsiae 1904, p. viii. — Fol. 74ᵛ, quod damus, continet Exod. 35,29-36,13. Textus satis differt ab edito. Primum verbum unius cuiusque versiculi hebraice minio scriptum est usque ad Num. 33,9, deinde versiculos distinguunt tria puncta rubra totidem circulis inscripta.

54. Vat. ar. 71, ex codicibus ab Andrea Scandar an. 1721 bybliothecae Vaticanae adiunctis n. 45 (v. *Bibl. Or.* II, 485 et 510 sq.). Codicem exaravit Antonius David Salomonis filius in coenobio s. Sabae ad mare Mortuum an. 885 (heg. rabiʿ al-awwal 272) pro Isaac monacho in monte Sina. Membr., mm. 230×168, fol. 236 (2 primi chart.). — Florilegium monasticum, h. e. vitae ss. Epiphanii, Euthymii, Sabae, Anastasii, nec non Xenophontis et suorum; Cassiani abbatis narrationes aliorumque monachorum homiliae et praecepta. — Quod exhibemus, fol. 67 continet partem vitae s. Euthymii, auctore Cyrillo Scythopolitano, quae omissa epistula ad Georgium abbatem inc. Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ (*Bibl. hag. gr.* n. 648). Textum graecum huius paginae repperies in opere inscripto *Analecta graeca sive varia opuscula graeca hactenus non edita ex mss. codicibus eruerunt, ... Monachi Benedictini C. S. Mauri,* t. I, Lutetiae Parisiorum, 1688, p. 90, l. 22 τὸ κοινόβιον–p. 92, l. 23 διὰ τί. Titulo cap. 38, minio scripto, circuli trini viridi rubro colore ex utraque parte adpicti sunt. Littera graeca H in ang. sup. ext. est nota quaternionis octavi. Puncta diacritica diligenter adpinxit librarius ipse. Littera ڤ puncto superiore, ڨ punctis duobus, ut usus recentior fert, instruuntur. In f. 236 exstat subscriptio minio scripta: كتب هذا المصحف انبا انطونه داود بن سليمن البغدادى الخاطى : المسكين فى سيق القديس

مار سابا استكـــتبه انبا اسحق الراهب اياه لدير طور سينا المقدس تمها الخاطى الضعيف الذى كتبته اسل واطلب الى كل من قرا فيه من الابهات القديسين وغيرهم ان يطلبوا ويسلوا يسوع المسيح الاهنا ومخلصنا ان يغفر خطاياى وذنوى (*sic* pro ذنوبى) الكثيره رحم الله من فـــعل ومن كتب ومن استكتب ومن قرا ومن سمع ومن قال امين بشفاعه السيده مرتمريم وابونا مار سابا وجميع ابراره وقديسيه امين ꙮꙮꙮ وكتب فى شهر ربيع الاول سنه اثنين وسبعين ومايتين. — Aliam codicis tabulam ab Ignatio Guidi adcuratissime descriptam praebet *Pal. Soc. Or. Ser.*, XX. Eiusdem scripturae atque aetatis sunt, inter alia, Vat. ar. 13 saec. IX, Br. Mus. Orr. 4959 an. 876 (ex monasterio s. Haretin) et 5008 an. 917 (cf. A. S. Lewis et M. D. Gibson, *Studia Sinaitica*, n. XII, *forty-one facsimiles of dated christian arabic manuscripts*, tab. II. III), codd. sinaitici arab. 457 (*Stud. Sin.*, III, tab. ad pag. 89) et 514 (*Stud. Sin.* XII, frontispiece) nec non cod. Lewisianus cuius imagines videbis in *Stud. Sin.* XI, tab. I-VIII. Fere eadem scriptura in codice chartaceo sinaitico ar. 508 (cf. *Stud. Sin.* VIII, frontispiece) et in fragmentis I et VI membranarum palaestinensium rescriptarum, quarum imagines edidit Fridericus Schulthess, *Christlich-Palästinische Fragmente aus der Omajjaden-Moschee zu Damascus*, Berlin, 1905, tab. I. II.

55. Borg. ar. 95, olim K. II. 31, saec. IX, membr., mm. 223×160, fol. 173 (1. 2. 172. 173 recent. ex charta). — Evangelia quattuor antiquissime ex graeco in coenobio s. Sabae, ut videtur, translata; vide sis I. Guidi, *Le traduzioni degli Evangelii in arabo e in etiopico, Atti della R. Accademia dei Lincei*, 1888, s. IV, classe di scienze morali..., vol. IV, part. 1ª, Memorie, p. 9 sq. — Quod damus, fol. 16ᵛ continet Matth. 9, 37 ὁ μὲν θερισμός–10, 10 ἄξιος. Rubro colore descripta sunt prima manu circuli et cruculae, et recentius, haud tamen ut videtur, post saec. X, in summo margine يقرا فى عياد الرسل et in mg. ext. canones Eusebii οθ′, π′, πα′, π[β′] (οη′ atramento scriptum), nec non nota verbi ἀρχή. Ultimum folii verbum, humore deletum, est مستوجب, ante quod conrector saec. XIV, nisi egregie fallor, atramento subviridi الا ex ا littera fecit; lege: ولا احدا الا مستوجب. Signa diacritica adpinxit librarius ipse, qui puncto inf. ڡ litteram, sup. autem ق, litterulis infra positis ح et ع litteras distinxit. — Titulum adiunximus evangelii sec. Marcum ex fol. 53ᵛ propter eximiam characteris elegantiam.

56 a. Vat. ar. 84, inter codices ab Andrea Scandar in bybliothecam Vaticanam inlatos n. 47, an. 1043 (an. mundi 6563), chart., mm. 164×122, fol. 317. Codex fuit monasterii s. Aecaterinae in monte Sinai, ut docet nota f. 1ᵛ: هذا الكتاب وقـــف على طور سينا فمن اخرجه منها ملعون محروم ولا يـــقطع هذه الورقة. — S. Macarii Aegyptii homiliae XXVI (desunt sex prima folia). — Fol. 314, quod propter librarii subscriptionem exhibemus, ultima verba continet homiliae XXVI, quae fol. 307 incipit: ايضًا ميمر لابينا القديس مقاريوس الطوبانى من احصا ستّة وعشرين ꙮ ما هى سياسة وتدبير اتيان المخلّص. اولها واعظمها ردّ الطبيعة الظاهرة. Litterae ص ع ح litterula infrascripta, littera ر signo, quod *muhmilah* vocant, notantur. Puncta ة litterae raro scribuntur, cf. واعادة, l. 5, et مدينة, l. 6. — Eiusdem scripturae est cod. Sinaiticus ar. 69 an. 1065 exar., cuius specimen ediderunt Agnes S. Lewis et Margarita D. Gibson, *Stud. Sin.* XII, tab. 7.

56 b. Borg. ar. 71, olim K. II. 6, saec. XI-XII, membr., mm. 208×154, fol. 160. — Evangelia quattuor, de quorum recensione vide sis dissertationem Ignatii Guidi, *Le traduzioni degli Evangelii in arabo e in etiopico*, Atti della R. Accademia dei Lincei, 1888, memorie, serie 4ª, vol. 4, parte 1ª, p. 11. — Quod damus, fol. 123ᵛ continet pericopen περὶ τοῦ οἰκονόμου τῆς ἀδικίας (Luc. 16, 1-10), cuius titulus in extrema lin. paginae praecedentis est عن مثـــل خازن الظلم. —

Pro puncto habes circulum minio scriptum. Rubrica in ultima lin. usui liturgico Byzantinorum respondet σαββάτῳ ιδ', lege قراءة سبت رابع عشر. Litterae س lineola, in verbis tamen ايسوع (*sic*) et مسيح crucula, raroque litteris ى litterula (lin. 2) et ر *muhmilah* (lin. 13) superinponitur. Littera ا sequenti ل saepe iungitur (cf. lin. 8 et 9). Verbum كان in lin. 1 adiecit librarius ipse.

57 a. Vat. ar. 109, an. 1214 (heg. 4 ǧumādā 'l-awwal 610; Graec. 21 īlūl 1525) exaratus a Yaḥyā b. Abī 'r-riḍā b. abī Manṣūr b. Faḫīmah in oppido Ǧazīrah Ibn ʿUmar, chart., mm. 256×182, fol. 346. — Liber turris كتاب المجدل, auctore Mare filio Salomonis, cuius sectionem edidit Henricus Gismondi, *Maris Amri et Slibae de patriarchis Nestorianorum commentaria,* Romae, 1896-1899. — Quod damus, fol. 232 continet partem vitae ʿAbdīšōʿ b. al-ʿĀriḍ (cf. ed. laud. pag. ١٢٩). Signo parvo infrascripto litteram ح, *muhmilah* vero litt. س librarius distinxit. Subscriptio est in fol. 346v: نجز الكتاب المسمى كتاب المجدل | ولله الحمد دايمًا سرمدًا. | علقه العبد الخاطى الراجى عفو ربه وغفرانه | يحى بن ابى الرضا بن ابى منصور بن فحيمه المتطبب | بالجزيرة العمريه لسعيد (بن عيسى | بن ابو الفضل | بن القيمرى in marg. haud eadem manu) فى رابع جمادى الاولى | سنه عسره وستمايه ووافق ذلك الحادى والعسرين | من ايلول سنه الف وخمس ماية وخمسه وعسرين | للاسكندر بن فيليفوس اليونانى والحمد لله | ܐܠܗܐ ܥܕܪ ܘܚܘܣ ܠܟܬܘܒܐ.

Notandae sunt formae عسرين et عسره pro عشرين et عشرة, pronuntiationis Syrorum instar ܥܣܪܝܢ et ܥܣܪܐ.

57 b. Vat. ar. 90, olim 42 (sic in cod. et in catal. inpresso, sed 32 in inventario an. 1660 manu Abrahami Ecchellensis), an. 1218 (martyr. 934) a Danihele filio Zachariae episcopi civitatis Qūṣ exaratus, mm. 174×124, fol. 53. — S. Iohannis episcopi Paralos (Πάραλος seu برلس) oratio de resurrectione mortuorum et de die iudicii. — Quod damus, fol. 41v signatum est πγ' notis numeralibus Coptitarum. Titulus minio scriptus ميمر || يوم الدين inter pag. 41v et 42 dividitur. Litterula infrascribitur litt. ح et ع, rarissime litt. س (cf. lin. 3), suprascribitur vero ك litterula et س lineola. Subscriptio in fol. 52v sq. نجز الميمر | الدى وضعه الاب القديس مارى | يوحنا اسقف البرلس من اجل | قيامة الاموات وبعتهم (lege بعثهم) ويوم الدين | بسلام من الرب امين. | والسبح لله دايمًا ابدًا | وكان الفراغ منه يوم الخميس التامن عشر من برموده | سنه تسع مايه اربعه وتلتين للشهدا الاطهار | برسم خزانه الاب الاوحد الفاضل العالم || (f. 53) المعلم القس المكمل بالحكم ابو البقا | ابن الاب الطاهر والجوهر الفاخر الاب القديس | (dimidiae lin. spat. vacuum relictum) اسقف مدينة دندره | وما معها نيح الله نفسه ورزقنا بركاته | امين. | رحم الله من قرا ودعا لناسخه بالرحمه | المسكين الفقير من الحسنات المملو | السيبات دانيال ابن زخرياس | اسقف مدينة قوص نيح الله نفسه | ونيح انفس جميع ابنا المعموديه اجمعين امين | رحم الله القارى والمقتنى والناسخ الخاطى امين.

58. Borg. ar. 22, olim K. II. 24, dein Borg. syr. 60 et ar. 275, an. 1348 (an. martyr. 1064), chart., mm. 245×168, fol. 276. — Conlectio canonum. — Quod damus, fol. 20 continet partem Testamenti D. N. I. C., quod ex coptica lingua Abū Isḥāq b. Faḍl Allāh interpretatus est, sicut docet clausula (f. 27): ...هذا العهد. وهو ما نقل من نسخة بخط الاب القمس شمس الرياسة ابن النفيس كاتب الجيوش المنصورة قمس كنيسة الشهيد العظيم مرقوريوس بمصر المحروسة وقال فيها انه نسخه من نسخة هذه ترجمتها ترجمه الحقير المسكين ابو اسحق بن فضل الله من القبطى من نسخة قديمة كتبت للاب قسما بطرك الاسكندرية مورخة بسنة ستماية وثلثة واربعين للشهدا الموافقة لثلثماية وثلثة

عشرة للهجرة. نيح الله نفوسهم امين. Textum syriacum versionemque latinam repperies in editione Ignatii RAHMĀNĪ, Moguntiae, 1899, pag. 112-115. — Titulus ruber alia manu in marg. sup. Notas fasciculi tertii ثلثة et folii vicesimi primi (κα' in litteris numeralibus copticis) nec non verba coptica et marginalem notulam minio pinxit librarius ipse.

59 a. Vat. ar. 581, saec. XV ex. (certe ante an. 1513), chart., mm. 186×130, fol. 192. — Psalterium in viginta cathismata divisum, ut mos est Melkitis, cum canticis et variis precibus liturgicis. — Fol. 131, quod damus, continet Θεοτοκίον alterum, quod dicitur post octavum cathisma, et τροπάριον noni καθίσματος. In angulo dextro superiore incipit textus graecus menologii inde a die 23 septembris, cf. Ὡρολόγιον τὸ μέγα, ἐν Ῥώμῃ, 1876, p. 135: [ἡ σύλληψις τοῦ τιμίου προδρόμου || καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου... des. die 30, p. 137 Τὸν εὐκλεῆ... Tituli <ة>للسّيد in lin. 2, قاتسما تاسعة lin. 5, للسّيّدة lin. 8 et interpunctionis signa deaurata.

§ lin. 5 قاتسما تاسعة. كثرة اثامى تغافل عنها يا رب الذى | ولدت من عذرى وكل خطاياى امحا واعطينى فكر رجعة كوحيد محب البشر اسألك ارحمنى. الويل لى اذا ما شبهت انا | بالتينة التى بلا ثمر وبأخشا من اللعنة مع القطع لكن يا فلاح سماوى يا المسيح الله اجعل نفسى التى قد صارت بور كثيرة الثمر وكالابن الشاطر | اقبلنى وارحمنى. يا رب اناالخاطى (انا لخاطى =) ماناهل (؟؟) محبة بشرية ما اعرف انى مستحق اغلب جفاى (جزاى ؟) التى انت وحدك وارحمنى

59 b. Vat. ar. 918, saec. XVIII, chart., mm. 107×77, fol. 49. — Preces ex officio liturgico Melkitarum ad usum cantorum excerptae lingua graeca charactere arabico. De transscriptionis modo deque hoc codice disseruit Cyrillus CHARON, *Histoire des Patriarcats Melkites...*, Rome, 1912, tome III, p. 52. — Quae damus, fol. 6v-7 partem continent δοξολογίας τῆς μεγάλης (cf. Ὡρολόγιον τὸ μέγα, ἐν Ῥώμῃ, 1876, p. 57). Prima verba graece exscribimus: εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ἀμήν. | Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε, | καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν | αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. | Καταξίωσον, Κύριε,... Ultima lin. fol. 7 est: Παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς ||. Primum verbum unius cuiusque stichi vel tantum primi verbi dimidia pars minio scripta.

59 c. Vat. ar. 788 B, an. 1539 (martyr. 24 bašnas 1255) exar., chart., mm. 66×50, fol. 170. — Evangelium secundum Lucam mutilum. — Quae exhibemus, fol. 16v-17 continent cap. 3, 1 ἡγεμονεύοντος–5 σκολιά. Puncta sunt minio picta, *muhmilah* raro scribitur (cf. fol. 16v, lin. 7). In angulo superiore externo fol. 17 notam cursivam copticam habes fol. 30 (=λ). Canon Eusebianus septimus, quem a praecedente rotula aurea dividit, nota rubra in margine signatur. Subscriptio est in fol. 170v: كملت | بشارة القديس لوقا الرسول | من الاربعة بشاير الانجيل | انهار ماء الحياة بسلام من | الرب وكان | الفراغ من نسقلها فى يوم الاثنين | المبارك رابع عشرين بشنس ασνε' | للشهدا الاطهار يرزقنا الرب...

60 a. Vat. ar. 55, cuius descriptionem repperies inter scripturae syriacae Melkitarum exempla n. 37 b. — Quod exhibemus, fol. 204v finem primae obsecrationis pro iter facientibus et principium alterius continet. Lin. 12 minio scripta.

60 b. Vat. ar. 131, inter codices a Petro Aloysio Carafa congr. de prop. fide a secretis Vaticanae bybliothecae addictos 69, Romam missus a Bernardino di Bolsena, parocho Hierosolymitano. Codex exaratus est an. 1714 (a creatione mundi 7223), chart., mm. 216×152,

fol. 134. — Maximi Peloponnesii liber contra Latinos, cui titulus Ἐγχειρίδιον κατὰ τοῦ σχίσματος τῶν Παπιστῶν, an. 1696 arabice versus a Christodulo Gazae metropolita et Yūāsaf, cognomento Ibn Suaydān, metropolita Tyri. Textus arabicus ineditus est, graecus autem an. 1690 typis mandatus a Dositheo, patriarcha Hierosolymitano (cf. A. DEMETRACOPULUS, *Graecia orthodoxa sive de Graecis qui contra Latinos scripserunt*, Lipsiae, 1872, pag. 146 et E. LEGRAND, *Bibliothèque hellénique du dix-septième siècle*, Paris, 1894, II, 475-478. — Pagina 34ᵛ, quam damus, continet cap. 15 primae partis adversus primatum s. Petri. Linn. 2-4 minio scripta sunt.

61 a. Borg. ar. 18, saec. XVII ante med. exaratus ab Abraham Echellensi, mm. 149×94, fol. 170. — Miscellanea. — Quod damus, fol. 37 partem continet historiae Sibyllae in editione quam karšunicam vocat I. SCHLEIFER, *Die Erzählung der Sibylle...*, in *Denkschriften der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien*, phil.-hist. Kl., vol. LIII, fasc. 1 (1908), pag. 38 et 40.

61 b. Vat. ar. 4, inter codices a Clemente (olim ʿAbd Allah) Carraccioli pro apostolica bybliotheca exaratos n. 10, an. 1711, mm. 184×120, fol. 101. — Psalmi et cantica in ar. linguam conversa ab ʿAbd Allāh b. al-Faḍl al-Anṭākī, cf. ed. Beroeensem an. 1706 a Paulo de LAGARDE repetitam in libro cui titulus *Psalterium Iob Proverbia arabice*, Gottingae 1876. — Quod exhibemus, fol. 74ᵛ continet Pss. 116, 1-117, 18, in ed. laudata, pag. ١٩٣. — Subscriptio est in fol. 101:

وقع الفراغ من نسخ هذه المزامير الشريــفة النافعة | يوم الجمعة فى عشرين يوما خلت من شهــر اشباط بالسريانى. | وبلافرنجى شهــر فبرار. الذى هو من شهور سنــة احدى عشرة وسبعماية | والف مسيحية. على يد الفقير الحقير. المقر بالعجز والتقصير. اقل | العباد قدرًا. واكثرهم ذنوبًا ووزرًا. الطالب من الله عفوًا وغفرًا. || بجاه سيدتنا مريم العذرى. وابنها الرحة الكبرى. كلمنتى | كَرَاشُلى. الداخل فى الامانة المسيحية. وتابع الكنيسة الرومانية | الجامعة الرسولية القاتوليقة. وذلك بعد ان مضى عمره | اربعون عامًا وهو فى الجاهلية. الصعيدى بلدًا. القاتوليقى | مذهبًا. غفر الله له ولمــعلميه. والى الناظر فيه. ولمن دعى له | بالمغــفرة والمسامحة. | نسخ فى مدينة رومّية الكبرى على عهد ابوية | الاب السعيد الطوبانى قدس الله اسمه. اليابا | كلمنتى البانى (Clemente Albani) الحادى عشر. ادام الله بالعدل والتوفيق مدة حياته | امين.

61 c. Borg. ar. 38, olim K. I. 15, an. 1780 a Leontio Sālim exaratus, chart., mm. 155×107, fol. 81. — Pseudo-Augustini Manuale a librario ipso arabice versum. — Fol. 1ᵛ, quod damus, praefationem interpretis continet.

§ بسم الاب والابن والروح القدس الاله الواحد امين. | المقدمه للمترجم | اقول انا العبد الفقير الى الله المولى الغنى. القس لاونديوس | سالم الحلبى اننى فى سنة الف وسبعماية وخمس وخمسين | كنت استخرجت من التليانى (italiano) الى العربى. كتاب اعترافات القديس | اغستينوس الذى يحتوى عشرة كتب. وكل كتاب يشتمل | على عدة فصول.

61 d. Borg. ar. 48, olim K. I. 26, antea III, saec. XVIII a Raphahele Ṭūḫī exaratus, mm. 127×91, fol. 192. — SS. Litterarum libri quidam et instructiones ad missionarios, auctore Petro Gisolfi, in arabicam linguam translatae. — Quod exhibemus, fol. 1, initium Geneseos continet usque ad v. 24.

62. Borg. aethiop. 3, olim IIII Aeth. 3, dein 2; 10; L. V. 16. Codicem, in urbe Axum, ut videtur, exeunte saec. XIII vel XIV ineunte exaratum, ecclesiae B. M. V. Aethiopum Hierosolymis dono dedit rex Amda Ṣeyōn seu Gabra Masqal (1312-1342); Romam an. 1637 Maḥṣanta

Māryām zaMāndambā monachus advexit, ut textus typis mandaretur. Liber tamen in monasterio s. Stephani in Vaticano adservatus est (nunquam a Iohanne Pastritio emptus, ut perperam adfirmavit N. Roupp), indeque ad museum Borgianum translatus. Membr., mm. 364×271, fol. 188. — Quattuor libri Regum. Descripsit variasque lectiones conlegit N. Roupp, *Die älteste äthiopische Handschrift der vier Bücher der Könige,* in *Zeitschrift für Assyriologie,* XVI (1902), p. 296-343. — Fol. 44 pars superior, cuius imaginem habes, I Reg. 29,10 [እግ]ዚአከ ፡-30,1 በኡ ፡ et 30,3 [ዳዊ]ት ፡-6 ይወግ[ርዎ ፡] continet. Notanda est forma angularis litt. ፉ (col. 1, lin. 10) et ዐ, የ, ደ; cf. etiam duplicem formam ሉ litt. (col. 1, lin. 11 bis et col. 2, lin. 5). Titulus sectionis et crux ansata in principio pericopes minio scripta. Numerus capitis ፴ et verbum *filii* manu recentiore. Actum donationis Amda Seyōn regis exscribimus: ዘንተ ፡ መጽሐፈ ፡ ነገሥት ፡ | በየዐኩ ፡ አነ ፡ ዐምደ ፡ ጽዮ|ን ፡ ንጉሥ ፡ ወስመ ፡ መንግሥ|ትየ ፡ ገብረ ፡ መስቀል ፡ ንጉሠ ፡ | ኢትዮጵያ ፡ ለእግዝእትየ ፡ | ማርያም ፡ ለኢየሩሳሌም ፡ | ከመ ፡ ታስተስሪ ፡ ሊተ ፡ ኀበ ፡ | ፍቁር ፡ ወልዳ ፡ አመ ፡ ይመጽእ ፡ | በስብሐቲሁ ፡ ከመ ፡ ይረሲ ፡ | ማኅደርየ ፡ ምስለ ፡ ቅዱሳኒ|ሁ ፡ ወኅሩያኒሁ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ፡ Imagines fol. 3, 121, 138, 188 edidit N. Roupp, *loc. cit.*

63. Borg. aethiop. 2, olim L. V. 3, iussu regis Zar'a Yāqōb seu Constantini (an. 8 regni seu 1442) in monasterio Hālēlūyā exaratus et Hierosolymam missus, ante an. 1649 Romam delatus et in coenobio Habessinorum s. Stephani in Vaticano adservatus, ubi Iohannes Michahel Wansleben et Iobus Ludolf eum inspexerunt (cf. notulam 20 sept. 1696 a Iohanne Pastritio exaratam in fol. I et I. Ludolf, *Historia Aethiopica,* Francofurti ad Moenum, 1681, l. III, cap. 4, n. 30; *Ad suam historiam Aethiopicam antehac editam commentarius,* ibid., 1691, pag. 301). Membr., mm. 359×257, fol. 224. — Canonum ecclesiae conlectio, aethiopice *Sēnōdōs,* cuius indicem repperies apud I. Ludolf, *Historia . . .,* loc. cit. — Fol. 141^{v} pars superior, quam damus, concilii Gangrensis can. 5-11 fragmenta praebet. Tituli rubri. Subscriptio est in fol. 224: ወተጽሕፈት ፡ ዛቲ ፡ መጽሐ|ፍ ፡ በድብረ ፡ ሃሌሉያ ፡ በመ|ዋዕሊሁ ፡ ለዘርአ ፡ ያዕቆብ ፡ | ንጉሠ ፡ ኢትዮጵያ ▪ እንዘ ፡ አበ ፡ | ምኔት ፡ አቡነ ፡ በብኑዳ ፡ ለዓ|ለም ፡ ነዳያ ፡ ወለዘተልነ ፡ ይ|ምሐረነ ፡ እግዚአብሔር ፡ | በጸሎታ ፡ ለማርያም ▪ እመ ፡ | ኬንያ ▪ ወበጸሎተ ፡ ሐዋርያ|ት ፡ ለዓለም ፡ ፀሐያ ▪ ለዓለ|መ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

64 a. Vat. aethiop. 21, saec. XIV, chart., mm. 198×142, fol. 114. — Liber precum in principio et fine mutilus. — Fol. 32, cuius imaginem habes, precationis horae quintae ultima verba, orationem pro paenitentibus et titulum Nicaeni symboli continet. Tituli rubri: ጸሎት ፡ ለእለ ፡ ውስተ ፡ ንስሐ ፡ et ጸሎት ፡ ሃይማኖት cum numero 318 patrum ፫፻፲ወ፰.

64 b. Vat. aethiop. 60, saec. XVI, membr., mm. 97×73, fol. 63. — Libellus precum. — Fol. 23^{v}+24, quae damus, partem exhibent precationis B. M. V. apud Parthos, cf. C. Conti-Rossini, *La redazione etiopica della preghiera della Vergine fra i Parti,* lin. 27, ለእለትየ-36 እደ, in *Rendiconti della R. Accademia dei Lincei, classe di scienze morali . . .,* ser. V, vol. 5, p. 464 sq. Varias lectiones codicis nostri excepit editor, quas litt. C in critico adparatu notavit.

65. Vat. aethiop. 71, ex libris Leonardi card. Antonelli (n. CLV, 1) ab Angelo Mai pro Vaticana bybliotheca emptus, saec. XVII, membr., mm. 326×271, fol. 27, linn. 32. — Liber Henoch, cuius varias lectiones conlegit R. H. Charles et litt. x notavit in ed. *The ethiopic version of the book of Enoch, Anecdota Oxoniensia,* sem. series, part XI, Oxford, 1906. — Pars superior

fol. 1, cuius imaginem habes, continet Hen. 1,1-3 በእንተ ፡+1,5 ምድር ፡–2,1 ብ[ርሃናት ፡]+2,3 ምድር ፡–5,1 እ[ሎንተ].

66. Borg. aethiop. 4, saec. XVIII, membr., mm. 274×222, pag. 500. — Evangelia quattuor. — Pag. 134, cuius imaginem habes, Marc. 7,37 ለጽሙማን ፡–8,11 እንዘ ፡ continet. Linn. 3-5 col. 1 et titulus ክፍል ፡ ፳፪ ፡፡ in col. 2 minio exarata. Subscriptio est in pag. 498 sq: ተፈጸመ ፡ ወንጌል ፡ ዘዮሐንስ ፡ | በወርኀ ፡ ኅዳር ፡ በ፲ቱ ፡ ወ፯ቱ ፡ | ሌሊት ፡ በ፫ ፡ መዓልት ፡ በዘመ || ነ ፡ ማርቆስ ። ስብሐት ፡ ለአብ ፡ | ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ | ለዓለም ፤ ወለዓለመ ፤ ዓለም ። አሜን ።

67. Borg. copt. 109[65], olim J-VII-4 (Zoëga sah. 65), saec. V-VI, membr., cm. 25ca.×20, fol. 31 (13 fol. scripta + 18 vacua). — Evangeliorum fragmenta graece [Tischendorf T, Gregory T[a]] et coptice [Gregory sah. 48, Horner 28β]. Textum copticum ediderunt Augustinus Antonius Giorgi, *Fragmentum evangelii s. Iohannis . . .*, Romae, 1789 et I. Balestri, *Sacrorum Bibliorum fragmenta copto-sahidica musei Borgiani*, III, novum Testamentum, Romae, 1904. Varias lectiones conlegit <Horner>, *The coptic version of the new Testament in the southern dialect otherwise called sahidic and thebaic*, Oxford, 1911. — Quod damus, fol. 19 continet Ioh. 7,15 ⲉⲙ||ⲡⲟⲩⲧⲥⲁⲃⲟϥ –23. Paginae numerus ⲧⲛ in angulo sup. dextro evanidus est; versiculorum num. manu videntur ipsius Giorgi. Scripturae copticae specimen I. Balestri, *op. laud.*, tab. 21, graecae autem dederunt Pius Franchi de' Cavalieri et Iohannes Lietzmann, *Specimina codicum graecorum Vaticanornm*, Romae, 1910, tab. 3.

68. Borg. copt. 109[63] (Zoëga sah. 63), saec. VII, membr., mm. 227×180, fol. 18. — Novi Testamenti fragmenta, quae edidit I. Balestri, *Ss. Bibliorum fragmenta copto-sahidica musei Borgiani*, III, Nov. Test., Romae, 1904. — Fol. 15[v], quod damus, II Ioh. 2,11 ⲉⲑⲟⲟⲩ–III Ioh. 5 ⲡⲁ[ⲙⲉⲣⲓⲧ'ⲟⲩ] continet. Puncta, quae subscriptionem titulumque circumdant, viridi et rubro colore depicta. Fol. 14 imaginem habes apud I. Balestri, *op. laud.*, tab. 19. In principio linn. 12-20 subple: ⲧ | ⲧ | ⲉ | ϣ | ⲉ | ⲛ | ϣ | ⲕⲧ | ⲛ.

69 a. Borg. copt. 109[50] (Zoëga sah. 50), saec. IX-X, membr., mm. 328×260, fol. 8, linn. 37-39. — Evangeliorum sec. Marcum et Iohannem fragmenta [Gregory sah. 33, Horner 86] edidit I. Balestri, *Sacrorum Bibliorum fragmenta copto-sahidica musei Borgiani*, III, Nov. Test., Romae, 1904. Varias lectiones excerpsit Horner, *op. laud.*, et sub n. 86 (non sub. n. 50) citavit. — Pag. [ⲣⲃ] linn. 4-15, quarum imaginem damus, continet Marc. 11,11-13 ⲉⲣⲁⲧⲥ̄ + 17 [ⲙ]ⲡⲉϣⲗⲏⲗ – 19 ⲛ̄ⲧⲡⲟⲗⲓⲥ. Pag. ⲣⲅ specimen edidit I. Balestri, *op. laud.*, tab. 10.

69 b. Borg. copt. 109[55] (Zoëga sah. 55), saec. VIII-IX, membr., mm. 324×252, fol. 1, linn. 41. — Evangelii secundum Lucam 1,32–74 [Gregory sah. 38, Horner 18]. Varias lectiones conlegerunt I. Balestri, *Sacrorum Bibliorum fragmenta copto-sahidica musei Borgiani*, III, Nov. Test. Romae, 1904, et <Horner>, *The coptic version of the N. T. in the southern dialect*, Oxford, 1911. — Folii aversi linn. 12-23, quarum imaginem habes, continent vv. 55 ⲡⲉϥⲥⲡⲉⲣⲙⲁ – 59 ϩⲙ̄ⲡⲙⲉϩ[ϣⲙⲟⲩⲛ] + 66 ⲛⲉⲥϣⲟⲟⲡ – 68 ⲁϥⲉⲓ[ⲣⲉ]. Marginalia ornamenta haud dissimilia Borg. copt. (nunc Neapolitan.) 246 vide sis apud Henricum Hyvernat, *Album de paléographie copte*, Paris et Rome, 1888, tab. 3.

70. Borg. copt. 109[18] (Zoëga sah. 18), saec. IX-X, membr., mm. 275×205, fol. 13. — Psalmorum fragmenta, interiecto brevissimo commentario. Codicem descripsit et textum sacrum

edidit Augustinus Ciasca, *Sacrorum Bibliorum fragmenta*..., tom. 2, pag. xxxviii et 75 sq. — Fol. 4ᵛ seu pag. ⲣⲇ, cuius imaginem habes Ps. 32,12 [ⲡⲉϥ]ⲛⲟⲩⲧⲉ – 18 ⲉϩⲏⲧϥ continet. Lineae textus sacri signo, quod διπλῆν vocant, distinguuntur.

71. Borg. copt. 109^{80} (Zoëga sah. 80), saec. X tributus, sed forsitan antiquior, membr., mm. 326×260, fol. 28, linn. 34-36. — S. Pauli epistularum fragmenta [Gregory 63]. — Fol. 6 pars superior, quam habes, continet I Cor. 11,4-6 ⲙⲁⲣⲉⲥϩⲃ̄ⲥϫⲱⲥ + 10 ⲉⲧⲉⲥϩⲓⲙⲉ – 13 ⲉ[ⲃⲟⲗ]. Cf. Balestri, *Sacrorum Bibliorum fragmenta copto-sahidica musei Borgiani,* III, p. 354 sq. Vide sis descriptionem codicis ibid., pag. xlvii.

72. Borg. copt. 109^{100} (Zoëga sah. 100), saec. IX, membr., mm. 293×239, fol. 11, linn. 33. — Liturgiae fragmenta, quorum latinam translationem edidit Henricus Hyvernat in ephemeride *Römische Quartalschrift für christliche Alterthumskunde und für Kirchengeschichte,* I (1887), pag. 335-345 et II (1888), pag. 20-27. — Fol. 3ᵛ (in codice pag. 40), cuius linn. 1-21 habes, precationem pro defunctis episcopis continet, loc. cit. I, 339 sq.

73. Borg. copt. 109^{103} (Zoëga sah. 103), saec. IX-X, membr., mm. 280×233, fol. 2. — Liturgiae fragmentum graeco-copticum. — Fol. 2 (in cod. pag. 187), quod damus, partes continet officii quattuor incorporeorum animalium. Linn. 10-12.16.30 et verba ⲡⲉϥⲃⲟⲗ (lin. 20) et ⲡⲟⲓⲏⲕⲟⲛ (lin. 32) rubro colore picta sunt. Litterae maiores minio tactae.

74. Borg. copt. 109^{98} (Zoëga sah. 98, Horner l¹), saec. XIII-XIV, chart., mm. 372×238, fol. 4, linn. 26. — Lectiones ecclesiasticae cum arabica interpretatione [Gregory sah. 81], cf. Ciasca, *Sacrorum Bibliorum fragmenta* ..., tom. 2, pag. xlix. — Fol. 2ᵛ linn. 1-13, quas damus, Ps. 100,7 [ⲛ̄ϥ]ⲟⲩⲏϩ – ⲉⲃⲟⲗ + Ioh. 13,21-22 ϩⲉⲛ continet, vide sis Ciasca, op. cit. p. 139 et <Horner>, *The coptic version of the NT in the southern dialect,* vol. III, pag. 226 et 228. Lineae interpunctionisque signa minio tacta. Arabicus titulus rubro, litterae maiores variis pigmentis distinguuntur.

75. Borg. copt. 109, cass. II, fasc. 1 (Zoëga basmyricus 1), saec. IX-X, membr., mm. 302×254, fol. 2. — Isaiae fragmenta in fayyumica dialecto, quae in catalogo edidit Georgius Zoega, pag. 145-148. — Fol. 2 pars superior, quam damus Is. 5,8 [...]ⲛⲉⲉⲓ ⲛⲧⲉ ⲛⲉⲩⲁⲗⲏⲟⲩ – 11 ⲟⲩⲁï + 12 ⲁⲩⲱ ⲛⲉϩⲃⲏⲟⲩ – ⲙⲛⲡⲉⲧ[ⲧⲉⲗⲏⲗ].

76. Vat. copt. 57, inter codices a Ioseph Simonio Assemano in Vaticanam bybliothecam inlatos n. 6, saec. X, nisi fallor, exaratus iussu Victoris monasterii s. Macarii abbatis, ut docet notula fol. 184. Membr., mm. 370×260, fol. 280. — S. Iohannis Chrysostomi orationes. — Fol. 45ᵛ, cuius partem superiorem habes, continet initium homiliae in haemorrhoissam. Ornamenta, quae titulum includunt, rubro viridi nigroque colore sunt depicta. Litt. ζ in margine septimum sermonem indicat.

77. Vat. copt. 63, inter codices a Ioseph Simonio Assemano in bybliothecam Vaticanam inlatos olim 12, an. 956 (martyr. 672), mm. 322×252, fol. 188, linn. 31. — Acta martyrum et orationes in quorumdam sanctorum honorem memphitice. — Fol. 48ᵛ pars superior, quam damus, martyrii s. Theodori orientalis et sociorum Leontii Arabis et Panegyridis Persae partem exhibet. Textum repperies editum a G. Balestri in ephemeride *Bessarione,* ser. II, tom. X (1906),

pag. 257, lin. 6 ante finem et sq. (ubi num. 48 et 48ᵛ ⲙⲃ inverso ordine male adsunt) + ser. III, tom. II (1907), pag. 34, linn. 1-3 ⲡⲧⲉ[ⲛⲟⲥ]. Cf. etiam *Corpus Scriptorum Christ. Orient.* ubi textus repetitur, script. copt. ser. 3, vol. 1, pag. 55, linn. 5-13. Post duplicem notulam, temporis nota in fol. 172ᵛ subicitur: ⲭⲣⲟⲛⲟⲥ ⲙⲁⲣϯⲣⲟ̅ ⲭ̅ⲟ̅ⲃ̅.

78. Vat. copt. 14, olim 8.5 [Horner G, Gregory 18], ex Aegypto a Hieronymo Vecchietti an. 1591 advectus, et a Iohanne Baptista Raymundo ex testamento an. 1614 Vaticanae bybliothecae datus. Michaliel Abrahami filius ex oppido Pemğē monachus an. 1357 (martyr. ṯōout 1074) codicem exaravit. Novissima folia an. 1504 (martyr. barmūdah 1220) subpleta sunt. Chart., mm. 285×203, fol. 351. — S. Pauli epistulae, adiectis epp. catholicis Actibusque apostolorum, cum arabica interpretatione [Gregory memph. epp. 18]. Cf. <Horner>, *The Coptic version of the new Testament in the northern dialect otherwise called memphitic and bohairic* . . ., III, Oxoniae, 1905, p. xxxi-xxxiii. — Quod damus, fol. 191ᵛ continet I Tim. 6,18–II Tim. 1,2 ⲛ̀ϣⲏⲣⲓ. Numerus folii in angulo sup. externo et pericopes in margine necnon titulus II Tim. et verba arabica minio scripta. Subscriptio s. Pauli epistularum in fol. 205: ⲉϫⲉⲛⲧϫⲓϫ ⲙ̀ⲡⲓϩⲏⲕⲓ ⲉⲑⲃⲉⲛⲉϥⲛⲟⲃⲓ | ⲉⲧⲟϣ ⲡⲓⲙⲟⲛⲁⲭⲟⲥ ⲙⲓⲭⲁⲏⲗ ⲡϣⲏⲣⲓ ⲛ̀ⲁⲃⲣⲁⲁⲙ | ⲡⲓⲉⲃⲟⲗ ϧⲉⲛϯⲃⲁⲕⲓ ⲙ̀ⲙⲁⲓⲛⲟⲩϯ ⲡⲉⲙϫⲏ ϯϯϩⲟ | ⲁ̀ⲣⲓⲡⲁⲙⲉⲩⲓ ⲛⲁⲓⲟϯ ⲛⲉⲙⲛⲁⲥⲛⲏⲟⲩ ϣ̀ⲗⲏⲗ ⲉϫⲱⲓ ϩⲓⲛⲁ | ⲛ̀ⲧⲁϫⲓⲙⲓ ⲛⲟⲩⲡⲁⲣⲣⲏⲥⲓⲁ ϧⲉⲛ ⲡⲓⲃⲏⲙⲁ ⲉⲧⲟⲓ ⲛ̀ϩⲟϯ | ⲟⲩⲟϩ ⲛ̀ⲧⲁⲥⲱⲧⲉⲙ ⲉ̀ϯⲥⲙⲏ ⲉⲥϫⲱ ⲙ̀ⲙⲟⲥ ϫⲉⲁⲙⲱⲓⲛⲓ | ϩⲁⲣⲟⲓ ⲛⲏ ⲉⲧⲥⲙⲁⲣⲱⲟⲩⲧ ⲛ̀ⲧⲉⲡⲁⲓⲱⲧ ⲁ̀ⲣⲓⲕⲗⲏⲣⲟⲛⲟⲙⲓⲛ | ⲛ̀ϯⲙⲉⲧⲟⲩⲣⲟ ⲉⲧⲁⲩⲥⲉⲃⲧⲱⲧⲥ ⲛⲱⲧⲉⲛ ⲓⲥϫⲉⲛ|ⲧⲁⲣⲭⲏ ⲙ̀ⲡⲓⲥⲱⲛⲧ ⲫⲁⲓ ⲉⲥⲉϣⲱⲡⲓⲛⲏⲓ ⲛⲉⲙⲛⲏ ⲉⲧⲁⲩ|ⲙⲉⲣⲣⲉⲡⲉϥⲟⲩⲱⲛϩ ⲉ̀ⲃⲟⲗ ⲁ̀ⲙⲏⲛ ⲉⲥⲉ̀ϣⲱⲡⲓ | ⲁⲓϧⲏⲧϥ ⲙ̀ⲡⲁⲓⲱⲧ ⲉⲧⲧⲁⲓⲏⲟⲩⲧ ⲡⲓⲡⲓⲥⲧⲟⲥ ⲉⲧⲉⲛϩⲟⲧ | ϧⲉⲛⲛⲓⲡⲣⲉⲥⲃⲩⲧⲉⲣⲟⲥ ⲅⲉⲟⲣⲅⲓⲟⲥ ⲡ̅ϭ̅ⲥ̅ ⲉϥⲉϯ ⲛⲏⲓ | ⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ϧⲉⲛⲛⲉϥⲧⲱⲃϩ ⲟⲩⲟϩ ⲉϥⲉⲁ̀ⲣⲉϩ ⲉ̀ⲡⲉϥⲱⲛϧ | ⲛ̀ϩⲁⲛⲙⲏϣ ⲛ̀ⲣⲱⲙⲡⲓ ⲛⲉⲙϩⲁⲛⲥⲏⲟⲩ ⲛ̀ϩⲓⲣⲏⲛⲓⲕⲟⲛ ⲁ̀ⲙⲏⲛ | ⲛⲓⲣⲟⲙⲡⲓ ⲛ̀ⲛⲓⲙⲁⲣⲧⲩⲣⲟⲥ ⲁ̅ⲟ̅ⲇ̅ ϧⲉⲛⲡⲓⲁⲃⲟⲧ ⲑⲱⲟⲩⲧ.

79 a. Vat. copt. 71, inter codices Petri a Valle n. 7, in Qāhirah urbe an. 1615 a Petro emptus, an. 1319 (martyr. babeh 1036), mm. 262×169, fol. 168, linn. 23. — Copticae grammaticae in arabica lingua scalaeque seu lexica coptico-arabica, auctoribus Abū 'l-Barakāt Šams ar-riyāsah et Abū Isḥāq Ibn al-ʿAssāl. — Fol. 60 pars superior, quam damus, continet cap. 7 ultima et cap. 8 prima verba scalae magnae, auctore Abū 'l-Barakāt, apud Athanasium Kircher, *Lingua Aegyptiaca restituta,* Romae, 1644, pag. 89 sq. Titulus cap. 8 minio exaratus. Subscriptio in fol. 168: ...وكان الفراغ من نقله بدير طمويه فى يوم الجمعه | [ستة و]العشرين من شهر بابه سنه ستة وثلثين والف للشهدا...

79 b. Barberini orient. 17, olim 103. VI,46, ante an. 1425 exaratus, chart., mm. 136×91, fol. 271. — Horologium. — Fol. 19ᵛ + 20, quorum imaginem habes, continent Ps. 4,3 ⲙ̀ⲡⲉⲑⲟⲩⲁⲃ–7 ⲡ̅ϭ̅ⲥ̅. In angulis sup. paginae sinistrae numeros folii 20 (ⲕ) et fasciculi secundi (ⲃ), in angulis vero pag. dextrae fasciculi tertii (ⲅ) numerum bis scriptum habes. Ornamentum rubro flavo viridi colore distinctum inter verba ⲓ(ⲏⲥⲟⲩ)ⲥ ⲭ(ⲣⲓⲥⲧⲟ)ⲥ et ⲑ(ⲉⲟ)ⲥ medium tenet. Interpunctionis signa minio picta. Subscriptio est: كملت هذه الاخبية (εὐχή ?) يوم الثلثا كمال شهر برموده | سنة ͵αριβʹ للشهدا الاطهار الرب | يرحمنا بصلواتهم امين. In subscriptione annus, qui erasus est et rescriptus, verusne sit an falsus dubito, sed notulae ann. martyrum 1146-1161 in fol. 1.2.271 tempus codicis exprimunt.

80. Barberin. or. 2, olim 104, deinde VI, 31. Hic codex, in monasterio s. Macarii ad desertum Scetense an. 1635 a P. Agathangelo Vindocino (Vendôme in Gallia) emptus et ad Nicolaum Claudium Franciscum de Peiresc missus, a piratis raptus est ac Tripolim Barbariae adlatus, quem inde redemptum denuoque perditum an. 1637 Francisco Barberino obtulit Iohannes Paulus Lascaris hospitalis s. Iohannis Hierosolymitani magister magnus (cf. *Patrol. Or.*, X, fasc. 2, pag. 53-57). Saec. XIV in Aegypto, et in monasterio ipso s. Macarii, ut videtur, scriptus est codex, cm. 36×26, fol. 234. — Psalterium pentaglottum, h. e. aethiopice, syriace, bohairice, arabice, armeniace. — Cuius imaginem habes, fol. 39ᵛ praebet Ps. 31,14 sq. Titulus et nota marginalis minio scripta sunt. Notula syriaca summo margini adposita pertinet ad Ps. 32: | ܘܐܦ ܡܘܕܐ ܥܠ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܘܕܥܐ ܘܥܠ ܒܪܢܫܐ ܕܚܛܐ ܘܐܬܬܘܝ ܕܚܒ | ܡܡܠܠܗ ܕܐܠܗܘ ܐܠܟܣܢܘ. Specimen paucarum linn. fol. 24 dedit Ioseph Blanchinus, *Evangeliarium quadruplex*, Romae, 1749, t. II, tab. ad pag. DCIV.

Romae. Excudebat C. De Luigi, MDMXIV.

TABVLAE IN VSVM SCHOLARVM

EDITAE SVB CVRA IOHANNIS LIETZMANN

1. SPECIMINA CODICVM GRAECORVM VATICANORVM collegerunt PIVS FRANCHI DE' CAVALIERI et IOHANNES LIETZMANN. 1910. XVI S. 50 Tafeln in Lichtdruck. Geb. in Leinenband 6 M. Auf Karton gedruckt in ganz Pergament 12 M.
2. PAPYRI GRAECAE BEROLINENSES collegit WILHELM SCHVBART. 1911. XXXIV S. 50 Tafeln in Lichtdruck. Geb. in Leinenband 6 M. In ganz Pergament 12 M.
3. SPECIMINA CODICVM LATINORVM VATICANORVM collegerunt FRANCISCVS EHRLE S. J. et PAVLVS LIEBAERT 1912, XXVI S. 50 Tafeln in Lichtdruck gebunden in Leinen 6 M., in ganz Pergament 12 M.
4. INSCRIPTIONES LATINAE collegit ERNESTVS DIEHL. 1912. XXXIX S. 50 Tafeln in Lichtdruck, geb. in Leinen 6 M., in ganz Pergament 12 M.
5. HANDSCHRIFTEN DER REFORMATIONSZEIT ausgewählt von GEORG MENTZ. 1912. XXXVIII S. 50 Tafeln in Lichtdruck, geb. in Leinen 6 M., in ganz Pergament 12 M.
6. ANTIKE PORTRÄTS bearbeitet von RICHARD DELBRÜCK. 62 Tafeln in Lichtdruck, 70 S. Text, darin weitere 41 Abbildungen. 1912. In Leinen geb. 12 M., in Pergament 20 M.
7. INSCRIPTIONES GRAECAE collegit OTTO KERN. XXIII S., 50 Tafeln in Lichtdruck. 1913. In Leinen geb. 6 M., in Pergament 12 M.
8. SPECIMINA CODICVM ORIENTALIVM conlegit EVGENIVS TISSERANT. XXXX S. 80 Tafeln in Lichtdruck. In Leinen geb. 20 M.

In Vorbereitung sind ferner:

VASENKUNDE bearbeitet von ROBERT ZAHN.

DIE KRETISCH-MYKENISCHE KULTUR bearbeitet von KURT MÜLLER.

DELPHI bearbeitet von GEORG KARO.

GRIECHISCHE BÜHNENALTERTÜMER bearbeitet von MARGARETE BIEBER.

ATHEN bearbeitet von KURT MÜLLER.

ALTCHRISTLICHE KUNST bearbeitet von RICHARD DELBRÜCK und HANS LIETZMANN.

MINIATURMALEREI bearbeitet von P. LIEBAERT.

Auszüge aus Besprechungen:

Nr. 1: Eine hochwillkommene Gabe in meisterhafter Ausführung, von der eine Belebung des Interesses und des Verständnisses für Handschriftenforschung in den Kreisen der Studierenden sicher ausgehen wird.
THEOLOGISCHE LITERATURZEITUNG.

Nr. 2: Die Lichtdrucktafeln sind von wunderbarer Schönheit und verdienen wie Sch.'s ganze Arbeit uneingeschränktes Lob; ich bin überzeugt, daß das Werk bei seinem enorm billigen Preis bald in aller Hände sein wird.
BYZANTINISCHE ZEITSCHRIFT.

Nr. 3: 50 phototypische Tafeln solcher Größe und solcher Güte für 6 Mark, das ist ein Rekord der Billigkeit, und es erfüllt mit besonderer Befriedigung, daß ihn eine deutsche Firma erzielte. Man kann da nur laut rufen: Vivant sequentes
DEUTSCHE LITERATUR-ZEITUNG

Nr. 4: En somme, bon recueil, fort utile, et dont le prix défie toute concurrence. REVUE CRITIQUE.

Nr. 5: In Ausstattung und in Auswahl ist das Buch durchaus einwandfrei und verdient wegen seiner vorzüglichen Brauchbarkeit uneingeschränktes Lob.
THEOLOG. LITERATURBLATT.

Nr. 6: Es ist soviel Starkes und Schönes in dem Bande geboten, daß alle Freunde plastischer Kunst gern zu ihm greifen werden.
DEUTSCHE KUNST UND DEKORATION.

A. Marcus und E. Webers Verlag in Bonn.

KLEINE TEXTE FÜR VORLESUNGEN UND ÜBUNGEN

HERAUSGEGEBEN VON HANS LIETZMANN

1 DAS MURATORISCHE FRAGMENT und die monarchianischen prologe zu den evangelien, herausgegeben von Prof. D. Hans Lietzmann. 2. Aufl. 16 S. 0.30 M.
2 DIE DREI ÄLTESTEN MARTYROLOGIEN, hrsg. v. Prof. D. Hans Lietzmann. 2. Aufl. 18 S. 0.40 M.
3 APOCRYPHA I: Reste des Petrusevangeliums, der Petrusapocalypse und des Kerygma Petri, herausgegeben von Prof. D. Dr. Erich Klostermann. 2. Aufl. 16 S. 0.30 M.
4 AUSGEWÄHLTE PREDIGTEN I: Origenes Homilie X über den propheten Jeremias, herausgegeben von Prof. D. Dr. Erich Klostermann. 2. Auflage. 25 S. 0.70 M.
5 LITURGISCHE TEXTE I: Zur Geschichte der orientalischen Taufe und Messe im 2. und 4. jahrhundert, ausgewählt von Prof. Lic. Hans Lietzmann. 2. Aufl. 16 S. 0.30 M.
6 DIE DIDACHE, mit kritischem apparat hrsg. v. Prof. Lic. Hans Lietzmann. 3. Aufl. 16 S. 0.30 M.
7 BABYLONISCH-ASSYRISCHE TEXTE, übersetzt von Prof. Dr. Carl Bezold: I Schöpfung und Sintflut. 2. Aufl. 24 S. 0.40 M.
8 APOCRYPHA II: Evangelien, hrsg. v. Prof. D. Dr. Erich Klostermann. 2. Aufl. 21 S. 0.40 M.
9 PTOLEMAEUS BRIEF AN DIE FLORA, herausgegeben von Prof. D. Dr. Adolf Harnack. 2. Aufl. 10 S. 0.30 M.
10 DIE HIMMELFAHRT DES MOSE, herausgegeben von Prof. Lic. Dr. Carl Clemen. 16 S. 0.30 M.
11 APOCRYPHA III: Agrapha, slavische Josephusstücke, Oxyrhynchusfr. 1911, herausgegeben von Prof. D. Dr. Erich Klostermann. 2. Aufl. 26 S. 0.50 M.
12 APOCRYPHA IV: Die apokryphen briefe des Paulus an die Laodicener und Korinther, herausgegeben von Prof. D. Dr. Adolf Harnack. 23 S. 2. Aufl. 0.40 M.
13 AUSGEWÄHLTE PREDIGTEN II: Fünf festpredigten Augustins in gereimter prosa, herausgegeben von Prof. Lic. Hans Lietzmann. 16 S. 0.30 M.
14 GRIECHISCHE PAPYRI, ausgew. u. erkl. v. Prof. D. Hans Lietzmann. 2. Aufl. 32 S. 0.80 M.
15/16 DER PROPHET AMOS, Hebräisch und Griechisch, herausgegeben von D. Johannes Meinhold und Prof. Lic. Hans Lietzmann. 32 S. 1.— M.
17/18 SYMBOLE DER ALTEN KIRCHE, ausgewählt von Prof. Lic. Hans Lietzmann. 32 S. 0.80 M.
19 LITURGISCHE TEXTE II: Ordo missae secundum missale Romanum, herausgegeben von Prof. Lic. Hans Lietzmann. 23 S. 2. Aufl. 0.40 M.
20 ANTIKE FLUCHTAFELN, ausgewählt und erklärt von Prof. Dr. R. Wünsch. 2. Aufl. 31. S. 0.70 M
21 DIE WITTENBERGER U. LEISNIGER KASTENORDNUNG 1522, 1523, hrsg. v. H. Lietzmann. 24 S. 0.60 M.
22/23 DIE JÜDISCH-ARAMÄISCHEN PAPYRI AUS ELEPHANTINE sprachlich und sachlich erklärt von Prof. Lic. Dr. W. Staerk. 2. Aufl. 38 S. 1.30 M.
24/25 MARTIN LUTHERS geistliche lieder, hrsg. von Prof. Dr. Albert Leitzmann. 31 S. 0.60 M.
26/28 LATEINISCHE CHRISTLICHE INSCHRIFTEN mit einem anhang jüdischer inschriften, ausgewählt und erklärt von Prof. Dr. Ernst Diehl. 2. Aufl. 86 S. 2.20 M.
29/30 RES GESTAE DIVI AVGVSTI, herausgegeben von Prof. Dr. Ernst Diehl. 2. Aufl. 40 S. 1.20 M.
31 ZWEI NEUE EVANGELIENFRAGMENTE, hrsg. u. erklärt v. Prof. D. D. H. B. Swete. 15 S. 0.40 M.
32 ARAMÄISCHE URKUNDEN zur Geschichte des Judentums im VI und V Jahrhundert vor Chr. sprachlich und sachlich erklärt von Prof. Lic. Dr. W. Staerk. 16 S. 0.60 M.
33/34 SUPPLEMENTUM LYRICUM, neue bruchstücke von Archilochus Alcaeus Sappho Corinna Pindar ausgewählt und erklärt von Prof. Dr. Ernst Diehl. 2. Aufl. 44 S. 1.20 M.
35 LITURGISCHE TEXTE III: Die konstantinopolitanische messliturgie vor dem IX jahrhundert: übersichtl. zusammenstellung d. quellenmaterials, von Dr. Anton Baumstark, 16 S. 0.40 M.
36 LITURGISCHE TEXTE IV: Martin Luthers Von ordnung gottesdiensts, Taufbüchlein, Formula missae et communionis 1523, herausgegeben von Prof. D. Hans Lietzmann. 24 S. 0.60 M.
37 LITURGISCHE TEXTE V: Martin Luthers Deutsche Messe 1526, herausgegeben von Prof. D. Hans Lietzmann. 16 S. 0.40 M.
38/40 ALTLATEINISCHE INSCHRIFTEN, ausgewählt von Prof. Dr. Ernst Diehl. 2. Aufl. 92 S. 2.40 M. geb. 2.80 M.
41/43 FASTI CONSULARES IMPERII ROMANI von 30 v. Chr. bis 565 n. Chr. mit kaiserliste und anhang, bearbeitet von Willy Liebenam. 128 S. geh. 3 M., gbd. 3.40 M.
44/46 MENANDRI reliquiae nuper repertae edidit Prof. Dr. S. Sudhaus. 65 S. 1.80 M., geb. 2.20 M.
47/49 LATEINISCHE ALTKIRCHLICHE POESIE, ausgewählt von Prof. D. Hans Lietzmann. 64 S. 1.50 M.
50/51 URKUNDEN ZUR GESCHICHTE DES BAUERNKRIEGES UND DER WIEDERTÄUFER, herausgegeben von Prof. Dr. H. Böhmer. 36 S. 0.80 M.
52/53 FRÜHBYZANTINISCHE KIRCHENPOESIE I: Anonyme hymnen des V—VI jahrhunderts ediert von Dr. Paul Maas. 32 S. 0.80 M.
54 KLEINERE GEISTLICHE GEDICHTE DES XII JAHRHUNDERTS, hrsg. v. A. Leitzmann. 30 S. 0.80 M.
55 MEISTER ECKHARTS BUCH DER GÖTTLICHEN TRÖSTUNG UND VON DEM EDLEN MENSCHEN (LIBER BENEDICTUS), herausgegeben von Prof. Dr. Philipp Strauch. 51 S. 1.20 M.
56 POMPEIANISCHE WANDINSCHRIFTEN UND VERWANDTES, ausgewählt v. E. Diehl. 60 S. 1.80 M.
57 ALTITALISCHE INSCHRIFTEN, ausgewählt von Privatdozent Dr. H. Jacobsohn. 32 S. 0.80 M.
58 ALTJÜDISCHE LITURGISCHE GEBETE, ausgewählt und mit kurzen einleitungen herausgegeben von Prof. D. Dr. W. Staerk. 32 S. 1.— M.

59 Der Mischnatraktat Berakhoth in vokalisiertem text mit sprachlichen und sachlichen bemerkungen von Prof. D. Dr. W. Staerk. 16. S. 0.60 M.
60 Eduard Youngs Gedanken über die Originalwerke in einem Schreiben an Samuel Richardsohn, übersetzt von H. E. von Teubern, herausgegeben von Dr. Kurt Jahn. 46 S. 1.20 M.
61 Liturgische Texte VI: Die Klementinische liturgie aus den Constitutiones apostolorum VIII nebst anhängen, herausgegeben von Prof. D. Hans Lietzmann. 32 S. 0.80 M.
62 Vulgärlateinische Inschriften, hrsg. v. Prof. Dr. Ernst Diehl. 180 S. 4.50 M., geb. 5.— M.
63 Goethes erste Weimarer Gedichtsammlung mit varianten, herausgegeben von Prof. Dr. Albert Leitzmann. 35 S. 0.80 M., elegant kartoniert 1.20 M.
64 Die Oden Salomos, aus dem syrischen übersetzt, mit anmerkungen von Prof. Dr. A. Ungnad und Prof. D. Dr. W. Staerk. 40 S. 0.80 M.
65 Aus der antiken Schule. Sammlung griechischer texte auf papyrus, holztafeln, ostraka, ausgewählt und erklärt von Dr. Erich Ziebarth. 33 S. 2. Aufl. 0.80 M.
66 Die Frösche des Aristophanes, mit ausgewählten antiken scholien, herausgegeben von Dr. Wilhelm Süss. 90 S. 2.— M., geb. 2.40 M.
67 Dietrich Schernbergs Spiel von Frau Jutten 1480, nach der einzigen überlieferung im druck des Hieronimus Tilesius (Eisleben 1565), herausgeg. von Edward Schröder. 56 S. 1.20 M.
68 Lateinische Sacralinschriften, ausgewählt von Dr. Franz Richter. 45 S. 0.90 M.
69 Poetarum Romanorum veterum reliquiae, selegit E. Diehl. 165 S. brosch. 2.50 M., geb. 3.— M.
70 Liturgische Texte VII. Die preussische Agende im Auszug, herausgegeben von Hans Lietzmann. 42 S. brosch. 0.80 M., geb. 1.— M.
71 Cicero pro Milone, mit dem commentar des Asconius und den Scholia Bobiensia, herausgegeben von Dr. Paul Wessner. 74 S. brosch. 1.60 M., geb. 2.— M.
72 Die Vitae Vergilianae und ihre antiken Quellen, hrsg. v. Dr. Ernst Diehl. 60 S. 1.50 M.
73 Die Quellen von Schillers und Goethes Balladen, zusammengestellt von Albert Leitzmann. 51 S. 3 Abbildungen. brosch. 1.20 M., geb. 1.50 M.
74 Andreas Karlstadt von abtuhung der bilder und das keyn bedtler unther den Christen seyn sollen 1522 und die Wittenberger Beutelordnung, herausgeg. von Hans Lietzmann. 32 S. 0.80 M.
75 Liturgische Texte VIII. Die sächsische Agende im Auszug, herausgegeben von Hans Lietzmann. 36 S. brosch. 0.80 M., geb. 1.— M.
76 Auswahl aus Abraham a. S. Clara, herausgeg. von Prof. Dr. Karl Bertsche. 47 S. 1.— M.
77 Hippocratis de aere aquis locis mit der alten lat. übers., hrsg. v. G. Gundermann. 50 S. 1.20 M.
78 Rabbinische Wundergeschichten des neutestamentlichen zeitalters in vokalisiertem text mit sprachlichen und sachlichen bemerkungen von Lic. Paul Fiebig. 28 S. 1.— M.
79 Antike Wundergeschichten zum studium der wunder des Neuen Testamentes, zusammgestellt von Lic. Paul Fiebig. 27 S. 0.80 M.
80 Vergil Aeneis II mit dem commentar des Servius, hrsg. v. E. Diehl. 131 S. br. 2.— M., geb. 2.50 M
81 Anti-Xenien in auswahl, hrsg. v. Dr. Wolfgang Stammler. 68 S. brosch. 1.40 M., geb. 1.80 M.
82 Apollonius Dyscolus De pronominibus pars generalis edidit Dr. Paulus Maas. 44 S. 1.— M.
83 Origenes, Eustathius v. Antiochien, Gregor v. Nyssa über die Hexe von Endor, herausgeg. von Erich Klostermann. 70 S. 1.60 M.
84 Aus einem griechischen Zauberpapyrus, hrsg. u. erklärt v. Richard Wünsch. 31 S. 0.70 M.
85 Die geltenden Papstwahlgesetze, herausgegeben von Friedrich Giese. 56 S. 1.20 M.
86 Alte Einblattdrucke, herausgegeben von Otto Clemen. 77 S. 1.50 M.
87 Unterricht der Visitatoren an die pfarrherrn im kurfürstentum zu Sachsen, herausgegeben von Hans Lietzmann. 48 S. 1.— M.
88 Bugenhagens Braunschweiger Kirchenordnung, hrsg. v. H. Lietzmann. 152 S. 2.40 M.
89 Euripides Medea mit scholien, herausgegeben von Ernst Diehl. 116 S. 2.60 M. geb. 3.— M.
90 Die Quellen von Schillers Wilhelm Tell zusammengestellt von Albert Leitzmann. 47 S. 1.20 M., geb. 1.50 M.
91 Scholastische Texte I: Zum Gottesbeweis d. Thomas v. Aquin zusgest. v. E. Krebs. 64 S. 1.50 M.
92 Mittelhochdeutsche Novellen I: Die heidin hrsg. v. L. Pfannmüller. 51 S. 1.20 M.
93 Schillers Anthologie-Gedichte kritisch hrsg. v. W. Stammler. 71 S. 1.50 M., geb. 1.80 M.
94 Alte und neue aramäische Papyri übersetzt und erklärt von W. Staerk. 73 S. 2.— M.
95 Mittelhochdeutsche Novellen II: Rittertreue. Schlegel hrsg. v. L. Pfannmüller. 63 S. 150 M.
96 Der Franckforter („eyn deutsch theologia") hrsg. v. W. Uhl. 64 S. 1.60 M.
97 Diodors römische Annalen bis 302 a. Chr. samt dem Ineditum Vaticanum hrsg. von A. B. Drachmann. 72 S. 1.80 M.
98 Musaios, Hero u. Leandros m. ausgew. varianten u. scholien hrsg. v. A. Ludwich. 54 S. 1.50 M.
99 Authentische Berichte über Luthers letzte Lebenstunden hrsg. v. L. Strieder. 42 S. 1.20 M.
100 Goethes römische Elegien nach der ältesten reinschrift hrsg. v. A. Leitzmann. 56 S., Brosch. 1.30 M., geb. 1.70 M.
101 Frühneuhochdeutsches Glossar von A. Götze. VIII u. 136 S. Brosch, 3.40 M., geb. 3.80 M.
102 Die Generalsynodal-Ordnung hrsg. v. A. Uckeley. 20 S. 0.50 M.
103 Die Kirchengemeinde- und Synodalordnung f. d. provinzen Preussen, Brandenburg, Pommern Posen, Schlesien u. Sachsen hrsg. v. A. Uckeley. 36 S. 0.90 M.
104 Die rheinisch-westfäl. Kirchenordnung hrsg. v. A. Uckeley. 64 S. 150 M.

105 MYSTISCHE TEXTE AUS DEM ISLAM. Drei gedichte des Arabi 1240. Aus d. Arab. übersetzt u. erläutert v. M. Horten. 18 S. 0.50 M. [32 S. 0.80 M.
106 DAS NIEDERDEUTSCHE NEUE TESTAMENT n. Emsers übers., Rostock 1530 hrsg. v. E. Weissbrodt.
107 HERDERS SHAKESPEARE-AUFSATZ in dreifach. gestalt m. anm. hrsg. v. F. Zinkernagel. 41 S. 1.— M.
108 KONSTANTINS KREUZESVISION in ausgew. texten vorgelegt v. J. B. Aufhauser. 26 S. 0.60 M.
109 LUTHERS KLEINER KATECHISMUS, der deutsche text in seiner geschichtlichen entwicklung von Johannes Meyer. 32 S. 0,80 M.
110 HISTORISCHE ATTISCHE INSCHRIFTEN ausgewählt und erklärt von Ernst Nachmanson.
111 AUSGEWÄHLTE ILIASSCHOLIEN, hrsg. von W. Deecke.
112 SUPPLEMENTUM EURIPIDEUM, hrsg. von H. v. Arnim. 80 S. 2.— M.
113 SUPPLEMENTUM SOPHOCLEUM, hrsg. von E. Diehl. 33 S. 0.90 M.
114 DIE VERFASSUNG DES DEUTSCHEN REICHES vom Jahre 1849 hrsg. von L. Bergsträsser. 104 S. 2.20 M.
115 GRIECHISCHE INSCHRIFTEN ZUR GRIECHISCHEN STAATENKUNDE, ausgewählt von F. Bleckmann. 79 S. 2.— M.
116 DIE QUELLEN ZU HEINRICH VON KLEISTS MICHAEL KOHLHAAS. Hrsg. von Rudolf Schlösser. 14 S. 0.35 M.
117 MEISTER ECKHART: Reden der Unterscheidung, hrsg. von E. Diederichs. 45 S. 1.— M.
118 ORATORUM ET RHETORUM GRAECORUM nova fragmenta ed. K. Jander. 42 S. 1.— M.
119 TEXTE ZU DEM STREITE ZWISCHEN GLAUBEN UND WISSEN IM ISLAM, dargestellt von M. Horten. 43 S. 1.20 Mark.
121 HISTORISCHE GRIECHISCHE INSCHRIFTEN bis auf Alexander den Großen, ausgewählt und erklärt von E. Nachmanson. 60 S. 1.75 M.
122 URKUNDEN ZUR ENTSTEHUNGSGESCHICHTE DES DONATISMUS, hrsg. von Hans von Soden. 56 S. 1.40 M.
123 HUGO VON ST. VICTOR SOLILOQUIUM DE ARRHA ANIMAE UND DE VANITATE MUNDI, hrsg. von K. Müller. 51 S. 1.30 M.
124 DEUTSCHE LYRIK DES SIEBZEHNTEN JAHRHUNDERTS in Auswahl hrsg. von P. Merker. 53 S. 1.40 M.
125 LITURGISCHE TEXTE IX: Die Hannoversche Agende im Auszug hrsg. v. J. Meyer. 30 S. 0.75 M.
126 ANTIKE JESUS-ZEUGNISSE vorgelegt v. J. B. Aufhauser.
127 AUSGEWÄHLTE PREDIGTEN JOHANN TAULERS herausg. v. L. Naumann. 62 S. 1.50 M.

Allgemeine Religions-Geschichte

von **Conrad von Orelli**

Dr. phil. et theol., weil. Professor in Basel.

Zweite Auflage in zwei Bänden

Zwei Bände in gediegenem Halbfranzband zu 24 Mark.

Von den modernen größeren Werken aus dem Gebiete der Religionsgeschichte ist die Orellische die einzige, welche den gesamten Stoff in einheitlicher Bearbeitung bietet. Das Werk ist so eingerichtet, daß jeder Gebildete daraus ohne Mühe ein lebendiges Bild der einzelnen Religionen gewinnen kann, was dem Verfasser bei der weit verbreiteten Teilnahme, welche die allgemeine Religionsgeschichte heute findet, von besonderer Wichtigkeit schien, da erst bei wirklich historischem Verstäudnis der richtige Maßstab zur Beurteilung der einzelnen Erscheinungen vorhanden sein kann.

Band I umfaßt außer der orientierenden Einleitung die Religionen der Chinesen und Japaner sowie der übrigen mongolischen Völker. Ferner die Religion der alten Aegypter; dann die der Babylonier und Assyrer, an welche sich die der Westsemiten, Aramäer, Kanaanäer usw. anreihen, mit Berücksichtigung ihrer Verhältnisse zur Religion Israels und zum Christentum. Ferner wird hier behandelt der Manichäismus und die Mandäische Religion. Endlich die arabische, insbesondere der Islam, bis auf die Neuzeit.

Band II stellt die große indogermanische Religionsfamilie dar: die Religionen Indiens: Brahmanismus, Buddhismus, Hinduismus; darauf den Parsismus, die Religionen der Hellenen, Römer, Kelten, Germanen und Slawen. Weiterhin kommen zur Behandlung die Religionen der Eingeborenen Afrikas und Amerikas mit besonderer Berücksichtiguug Mexikos und Perus sowie die des Südseegebietes, Australiens usw. Am Schluß werden einige Richtlinien für die Probleme der Allgemeinheit, des Ursprungs und der Entwicklung der Religion gezogen.

Haus und Herd, Cincinnati: Das technische Materirl erdrückt keineswegs den gebildeten Laien, der sich gern Ein- und Uebersicht auf diesem wichtigen Gebiet verschaffen möchte. In der Bibliothek des Predigers sollte dies Meisterwerk sicher nicht fehlen.

Princeton Theol. Review: Although it is strictly a scientific work based on the study of the sources, and the learned author has done a stupendous amount of reading, it can be read be all educated people who take an interest in the subject. And last, but not least, it is written in a genuinly Christian spirit. The author is a modern man, but he is not carried away by the radicalism of the modern tendency of our age.

„Der alte Glaube“: Da sowohl das Interesse als auch das Material für die Religionsgeschichte inzwischen (seit Erscheinen der ersten Auflage) mächtig gewachsen ist, wird auch die Zahl der Freunde dieses eingehenden, vorsichtigen und zuverlässlgen Bnches sehr wachsen.

Kirchl. Rundschau 1912, Heft 15: Der Vorzug des Orellischen Werkes ist der, daß es eine objektive Darstellung der Religionen gibt, indem er sie selbst reden läßt. Unsere Missionsfreunde, die den Entscheidungskampf zwischen Islam und Christentum in Afrika kommen sehen, finden hier bestes Rüstzeug für die literarische Bearbeitung des Gegners.

Revue des sciences philosophiques: C'est un ouvrage sérieux et sage, ainsi qu'il sied a un manuel, bien informé, et dans l'ensemble, très judicieux, qui mérite, d'être recommandé.

HOFBUCHDRUCKEREI JENA.

FOR REFERENCE

NOT TO BE TAKEN FROM THE ROOM

CAT. NO. 23 012

PRINTED IN U.S.A.